

PREDVOLILNO ZBOROVANJE V LESKOVCU PRI KRŠKEM

**V kmetijski proizvodnji
so še ogromne rezerve**

V nedeljo zjutraj se je zbralo v dvorani zadružnega doma v Leskovcu kakih 120 občanov iz Leskovca in njegove okolice na predvolilno zborovanje, kjer sta govorila kandidata za poslanca zvezne skupščine Viktor Avbelj in inž. Jože Bučar. Na zborovanju so bili razen domačinov tudi odgovorni predstavniki občinske skupščine in občinskih političnih vodstev. Tovariš Avbelj je govoril predvsem o položaju v kmetijstvu v Sloveniji in Jugoslaviji, inž. Bučar pa je opozoril kmetovalce na nekatera praktična vprašanja. Na zborovanju se je razvila živahna razprava, v katero je poseglo precej navzočih kmetov in predstavnikov krškega AGROKOMBINATA.

Tovariš Viktor Avbelj je med drugim dejal, da je bilo naše kmetijstvo predolgo predmet državnega vmešavanja; medtem ko je dobila industrija že dolgo prej proste roke za razvoj, pa je manjkalo spodbud za hitrejši razvoj zasebnega sektorja v kmetijstvu. Zdaj nam je jasno, da je vsak občan kmetovalec, ki proizvaja pridelke za trg, prav tako delavec kot vsak drug in se nam ni treba bati, da bi prerasel v kapitalista. Ker taka pot ni bila jasno začetna, je bilo v preteklosti vse preveč nihanj. Govornik je omenil sobotne Titove besede, s katerimi je predsednik republike posebej opozoril na velike rezerve, ki jih ima vsa naša skupnost v nadaljnjem razvoju kmetijstva. Izkoristiti moramo vse možnosti za mobilizacijo sil v zasebnem kmetijstvu. Gre za učvrstitev vsega našega gospodarstva, ki ga nerazvito kmetijstvo, uvoz hrane in podobne pomanjkljivosti samo hromijo in vplivajo tudi na odvisnost države od tujine. Tovariš Tito je tudi podčrtal, da je treba podpirati zasebnega kmeta, da bo pridelal kar največ.

»Kmetje računajo s koristno kooperacijo, prav tako, za obe stranki zanimivo pogodbeno sodelovanje, pa tudi potrebujemo!« je med drugim dejal kandidat za zveznega poslanca tov. Viktor Avbelj v nedeljo dopoldne na predvolilnem zborovanju v Leskovcu.

Tovariš Avbelj je nato primerjal stanje v kmetijstvu pri nas in v sosednji Avstriji, nato pa je s številnimi predstavili našo kmetijsko proizvodnjo. Družbena posestva dajejo čedalje boljše pridelke, kar se občutno pozna na trgu. Tako smo lani pridelali v državi povprečno 24,1 stota pšenice na hektar; družbena posestva so dosegla 31,7 q, za

sebni kmetje 23,2 q in kooperanti 29,1 q na hektar. Pri koruzi je bil uspeh prav tako razveseljiv: skupno povprečje 34 stotov na hektar, družbena posestva 66 q, kmetje 32 q in kooperanti 50 q. Pri krompirju smo lani dosegli 13,5 tone pridelka na hektar; družbena posestva so pridelala po 19 ton, zasebniki po 13,5 tone in kooperanti 17 ton.

Poraba umetnih gnojil se je sicer povečala, vendar je še vedno premajhna: zasebni kmetje so porabili 117 kg

(Nadaljevanje na 11. str.)

Šahovsko prvenstvo Dolenjske je letos v Kočevju. Na sliki Cimer iz Kočevja, ki je v zadnjem času dosegel precej lepah šahovskih uspehov, v borbi z Isteničem iz Novega mesta (Foto: Prime)

**Področni posvet
o organizaciji
zdravstvene službe**

V torek, 4. aprila, je bil v Novem mestu posvet o predlogu zakona o organizaciji zdravstvene službe v Sloveniji. Posvet so sklicale občinske skupščine Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Trebnje in Krško, udeležili pa so se ga tudi dr. Ruža Segedin, predsednica socialno zdravstvenega zbora SRS, polanci tega zbora s področja dolenskih občin in predstavniki večjih zdravstvenih ustanov. Na predlog novega zakona so imeli več pomislov, sicer pa so bili mnenja, da je treba novi zakon čimprej sprejeti, ker to zahteva položaj na terenu.

**Poslanci med
volivci brežiške
občine**

Volilna komisija pri Občini SZDL v Brežicah sporoča volivcem, da jih bodo te dni obiskali kandidati za zvezno in republiško skupščino. Viktor Avbelj bo 13. aprila govoril na manifestativnem zboru volivcev iz brežiške občine, na zboru pa bosta tudi kandidata za zvezni gospodarski zbor Vinko Božič in inž. Jože Bučar. Vsi trije kandidati bodo ta dan imeli še poseben razgovor s predstavniki delovnih organizacij.

Kandidat za zvezni organizacijski-politični zbor Franc Setine je obljubil obisk v Bregani. Kandidat za zvezni kulturno-prosvetni zbor Stane Kranjc bo prišel med volivce vojne pošte Cerklje, inž. Jože Bučar pa se bo pogovarjal s kmeti o kooperaciji na Bizeljskem. Volivce v Skopcih bo obiskal kandidat za republiški zbor skupščine SRS Milan Sepetav, kandidat za poslanca v istem zboru Anton Rebzelj pa bo obiskal volivce v Pečicah.

**Razgovor s kandidati
za poslance**

Včeraj, 5. aprila, je bil v Novem mestu razgovor s kandidati za poslance republiške skupščine, v katerem so sodelovali člani izvršnega odbora občinske konference SZDL, predsedstva ObSS, sekretariata ObK ZMS in predsedstva Ob ZB. Razpravljali so o delu republiške skupščine v prihodnji mandatni dobi in o delu njenih posameznih zborov.

**Srečanje poslancev
v Sevnici**

Včeraj popoldne so se v sevniskem gasilskem domu sešli sedanji zvezni in republiški poslanci ter nekateri kandidati za bodoče poslance s člani političnega aktiva v občini. Razpravljali so o perečih socialno-zdravstvenih problemih ter o gospodarstvu v občini po letošnjih zaključnih računih.

Bela krajina pred volitvami

Tovariš Belopavlovič, kako ocenjujete dosedanje predvolilno aktivnost v Beli krajini, gledano v luči uresničevanja pred leti zastavljenega načrta o razvoju gospodarstva in družbenih služb v občinah Metlika in Črnomelj?

Gledam kot večina Belokranjcev, kar je bilo tudi poudarjeno na sestankih in sejah v prevolilnih pripravah. Volitve ter izbira novih predstavnikov v občinske skupščine in poslancev, morajo samo pospešiti zastavljeni program, ne glede na težave, ki izvirajo iz pomanjkanja finančnih sredstev. Gre za tiste programe, ki jih je reforma bolj prizadela kot nekatere programe, zastavljene takrat, ko gospodarska reforma še ni delovala tako močno kot danes.

Domicil Belokranjskemu odredu

V nedeljo, 9. aprila, bosta črnomajska in metliška občinska skupščina na skupni seji v Semiču podelili domicil Belokranjskemu odredu, v katerega sestavo so se med NOB borili borci iz obeh belokranjskih občin.

Znano Vam je, da Belokranjci zaskrbnjujoče gledajo na nekatera neresena vprašanja na svojem področju, kot so: obnova ceste Črnomelj - Vinica - hrvaška meja, most čez Kolpo v Metliki, graditev vinske kleti v Metliki, vprašanje nekaterih lokalnih vodovodov, dokončna električna te parizanske deželice, sem pa sodi tudi problem modernizacije belokranjske in dolenske železniške proge. Kaj nam lahko poveste o teh vprašanjih in kakšne so možnosti za ugodno rešitev naštetih nalog?

Na večino teh primerov gledam bolj optimistično, kot jih postavljate v vprašanju.

Cesta Vinica - Črnomelj je nedvomno sestavni del rekonstrukcije cest v Sloveniji in njena vrednost je tudi v tem, da pridemo do boljše in hitreje povezave s Hrvaško. Prepričan sem, da jo bo treba obravnavati tako kot tovrstne ceste v drugih delih Slovenije.

(Nadaljevanje na 8., 9. str.)

**Brigadirski sobota
v Mokronogu**

V soboto, 8. aprila, bo v Mokronogu mladinska prireditel v počastitev 1. aprila - dneva mladinskih delovnih brigad. Ob 17. uri bo delovna akcija, zatem pa v prosvetnem domu kulturni in zabavni del spreda. Prireditelji vabijo vse nekdanje brigadirje in druge mladince, zlasti tiste, ki so pomagali graditi mokronoški vodovod.

**Gozdovi so že
7-krat goreli**

V marcu je v gozdovih ožje Dolenjske kar sedemkrat gorelo, škoda pa je bilo za več milijonov. V zadnjem času sta bila dva požara ob železnici Novo mesto - Mirna peč, ko so ogenj zanetile iskre iz lokomotive.

Spomladi so gozdni požari precej pogostni. Ogenj hudo prizadene poganjajoči podmladek. Največkrat izbruhne ogenj zaradi tega, ker požarnovarstveni pasovi ob železnici niso dovolj očiščeni, pa tudi zato, ker ljudje nepazljivo zažigajo suho travo v steljniških.

**Obrtniki in gostinci
dolgujejo
100 milijonov**

Po zadnjih podatkih Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v Novem mestu dolgujejo zasebni obrtniki in gostinci skladu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje okoli 100 milijonov Sdin.

Niko Belopavlovič, direktor ČP Delo v Ljubljani, je ljudski poslanec metliške občine

Študentje: „Bomo dobili kruh doma?“

Veliko zanimanje za IMV, INIS in NOVOTEKS — Kako kaže z zaposlitvijo v domači občini — Ali je štipendiranje še socialistično?

29. marca zvečer se je v predavalnici na filozofski fakulteti v Ljubljani zbralo 35 študentov na razgovor o gospodarskih in proizvodnih problemih v občinah Trebnje in Novo mesto.

Iz Novega mesta so prišli na razgovor predstavniki podjetij, zavoda za zaposlovanje in političnih organizacij občinske skupščine: načelnik oddelka za gospodarstvo novomeške občinske skupščine Marjan Simič, predstavnik NOVOTEKSA Franček Kovar, predstavnik INIS Slavko Plavc in Marjan Potrč, predstavnik KRKE Silvo Oblak in Slavko Vidmar, direktor zavoda za zaposlovanje

Avgust Avbar, sekretar občinske konference SZDL v Novem mestu Dušan Zupanc in predsednik občinskega komiteja ZMS Uroš Dular. Sestanek je vodil Franc Gazvoda, študent ekonomije.

Najprej so študente zanimali proizvodni problemi v IMV, INIS in NOVOTEKSU ter

problem zaposlovanja domačih strokovnjakov v KRKI. Na vsa vprašanja, razen na vprašanje o samoupravnih odnosih v NOVOTEKSU, so dobili od predstavnikov skupščine in podjetij izbrana pojasnila. Zanimal jih je tudi sestav strokovnjakov v podjetjih na področju občine Novo mesto in kako kaže z zaposlitvijo strokovnjakov, ki se zdaj šolajo na univerzi in srednjih šolah.

Ker zavod za zaposlovanje ni dobil podatkov od podjetij, ki navzlic zelo majhnemu številu strokovnjakov ne kažejo zanimanja za zaposlovanje

(Nadaljevanje na 3. str.)

PRESENEČENJE**» D A N E «**

z Mirne na Dol. — danes na 24. strani našega lista!

JOŽE ZAMLJEN

Včeraj zjutraj je v novomeški bolnišnici nenadoma umrl tovariš Jože Zamljen, vodja oddelka NOB v Dolenjskem muzeju, upokojeni učitelj in nosilec spomenice iz 1941. Jože Zamljen, ki je bil eden izmed organizatorjev vstaje pod Gorjanci, je že med vojno aktivno delal kot ljudsko prosvetni delavec in propagandist, po osvoboditvi pa se je ves predal obnovi Dolenjske. Bil je tudi prvi urednik Dolenjskega lista in njegov dolgoletni sodelavec. Od zaslužnega prvoborca in prosvetnega delavca se bo Dolenjska poslovila jutri popoldne na novomeškem pokopališču.

OD 6. DO 16. APRILA

Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 6., 11. in 16. aprila. V ostalem po večini jasno, vendar včasih krajevne plohe.

Dr. V. M.

Surovine, davki in še kaj v obrti

Obrt, tako družbena kot zasebna, je zelo važna gospodarska panoga, ki je deležna premajhne pozornosti — Kopicca zanimivih ugotovitev o prometnem davku, surovinah, najemninah in lokalnih ter drugem na ustanovnem zboru novega strokovnega odbora družbene in zasebne obrti za 4 občine — Novi strokovni odbor naj izpolni vrzel, ki je nastala po odpravi področnih obrtnih zbornic

30. marca je bil v Novem mestu plenum predstavnikov obrti družbenega sektorja in samostojnih obrtnikov občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Izvolili so 15-članski strokovni odbor za obrt že omenjenega področja štirih občin. Ta odbor bo v bodoče izpolnil vrzel, ki je nastala pred leti z ukinitvijo področnih obrtnih zbornic. Zagotovili bo boljše povezavo ter izmenjavo mnenj in stališč med našimi obrtnimi organizacijami in samostojnimi obrtniki ter svetom za obrt pri Gospodarski zbornici SRS. Predstavnik republiške zbornice je v uvodu naštel zelo veliko težav s katerimi se spopadajo obrt in obrtniki.

S surovinami je zdaj v reformi precej lažje kot prej, obrtniki pa še vedno težko dobijo surovine, ki jih izdelujejo črna in barvna metalurgija ter nekatere kemične stroke. Teh surovin je dovolj le trgovska mreža jih ne zna zagotoviti. Obrtniki, ki so vključeni v obrtnih nabavno-prodajnih zadrukah, na primer teh težav sploh ne poznajo, ker jim zadruge surovine zlahka zagotovijo.

Letos je precej boljše z deviznimi kvotami za uvoz nekaterih surovin, nadomestnih delov in orodij. Uvoz je deloma sproščen, seznam predmetov, ki bodo uvoženi iz posebne kvote deviz, pa je sestavljal svet za obrt v sode-

lovanju z dvema pokrajinskima združenjema obrtnikov v Sloveniji.

O prometnem davku se dosti govori zlasti med obrtniki družbenega sektorja. Novi zakon je prinesel veliko nejasnosti, ki so na srečo zdaj že skoraj v celoti razjasnjene. Do najnovejših tolmačenj je medfazni prometni davek zelo dražil storitve naploh, pa tudi osebne storitve. Ta davek je bil med drugim tudi vzrok za medsebojne očitke med družbeno in zasebno obrtjo o »boljšem položaju. Edina osnova za takšne razprave pa je lahko strokovna analiza, ki naj pokaže dejanski odnos med obema sektorjema obrti. Izdelava takšnih analiz bo med drugim naloga novega strokovnega odbora.

Glede prometnega davka je bilo povedano, da se ta v bodoče ne bo plačal od celotnega izdelka, če je bil že plačan za surovine. V družbeni obrti se ne plača za storitve, med katere štejejo: popravila in vzdrževanje izdelkov, izdelovanje obutve in oblačil po meri in osebne storitve, v zasebni obrti pa za izdelke po individualnem naročilu. Zasebniki razen tega ne plačujejo prometnega davka, če imajo sklenjeno kooperacijsko pogodbo ali pa če je njihov izdelek namenjen vgradi (torej ni končen izdelek). Prometni davek se ne plača tudi od nadomestnih delov, ki se vgrajujejo v kakršnokoli izdelek v garancijski dobi, in ne od storitev, opravljenih pri tem.

S tem, da je grški kralj zaupa sestavo nove vlade vodji desničarske radikalne unije (ERE) Panajotu Kanelopulu, grška vladna kriza vsekakor ni rešena, temveč le še bolj očitno kaže, kako globoka je kriza vsega političnega življenja v tej deželi.

Preteklo soboto je padla vlada Paraskevopula in s tem povečala število vlad, ki so se izmenjale na oblasti po odhodu Papandreua julija 1965, na pet. Sicer pa je bila že ta vlada na pol uradniška in je bila pravzaprav njena poglavitna naloga, da pripravi volitve, ki naj bi bile 28. maja letos. Odiiti pa je morala, še preden je določila točen datum volitev in še preden je spravišla skozi parlament novi volilni zakon. Formalni razlog njenega padca je bilo nesoglasje zaradi amandmaja, ki ga je predložila Papandreuova unija centra k predloženemu volilnemu zakonu. Ta stranka namreč zahteva, naj bi trajala poslanska imuniteta do novih volitev, vtem ko bi po sedaj predlaganem volilnem zakonu prenehala dva tedna pred volitvami.

Zakaj se stari Papandreu tako poteguje za takšno rešitev?

Sej unije centra je hotel s tem prepričati desnici, da bi onemogočila njegovega sina Andreasa Papandreua in Pavla Vardianisa, ki sta oba poslanka unije centra in v kateri prevzema sin Andreas čedalje bolj očetovo mesto. Javni tožilec ju je namreč obdolžil, da sta zapletena v veleizdajo. Dokler pa sta poslanka, ju ne more postaviti pred sodišče, ker uživata poslansko imuniteto. Če bi torej obveljal vladni predlog zakona, bi prišla v roke

Govorec o cenah v obrtništvu, so na plenumu menili, da je kontrola obrtnih cen zaradi zelo razvite konkurence že potrebna. Velikega pomena za razvoj obrti so krediti, in tu se obeta izboljšava s predlogom novega zakona, ki bi dovolil ustanavljanje hranilno-kreditnih zadrug, v katerih bi obrtniki združevali svoj denar in ga v obliki kreditov nato uporabljali za razvoj. Svet za obrt pri republiški gospodarski zbornici se poteguje tudi za spremembe glede nacionalizacije lokalov, ker je nacionalizacija glavni povod, da obrtniki ne povečujejo delavnice. Spregovorili so še o zahtevanih spremembah glede višine najemnin za lokale in glede števila delavcev, ki jih lahko zaposluje zasebni obrtnik. Ko je bilo načeto izobraževanje obrtnih delavcev, so prisotni poudarili, da vajenski sistem ni najboljši, česa novega pa še ni. Misli in želje, posredovane na plenumu, kažejo, da novemu strokovnemu odboru ne bo zlepa zmanjkalo dela in nalog.

javnemu tožilecu v vmesnem obdobju tik pred volitvami. Če pa bi Papandreu prodril s svojim predlogom, ju praktično sploh ne bi mogli prijeti, ker računava, da bosta na volitvah znova izvoljena.

Tako je zloglasna afeta »Aspida« znova povzročila vladno krizo v Grčiji. Zaradi nje je namreč padla vlada starega Papandreua že leta 1965. Takrat so jo sprožili, češ, da je nekaj Papandreuovih pristaev v vojski pripravljalo državni udar. Proces so pripravljali polnih 15 mesecev, sam proces pa je trajal 4 mesece in doživljal mnogo obra-

skus Papandreua, da bi vojsko poudaril »intereso svoje stranke«. Razglasili so, da so odkrili tajno organizacijo »Aspida«, v katero je zapleten tudi Papandreu in še posebej, kot zatrjuje zdaj državni tožilec, njegov sin. In Papandreu je moral iti.

Bistvo vseh teh političnih sporov je potemtakem v boju med silami, ki teže k demokratičnemu razvoju političnega življenja v Grčiji, ter med tistimi, ki se temu upirajo. Zdad je krožijo glasovi, da bodo razpustili parlament. To je novi predsednik vlade tudi javno povedal, ker ga je Papandreu obtožil, da je njegovo imenovanje za premiera »politični udar«. Kanelopulos je dejal, da ima njegova vlada pooblastilo, da parlament tudi razpusti, ne da bi zahtevala njegovo zapuščino. Ali bo nova vlada to res tudi storila, ali bo razpisala volitve, ki jih Papandreu ob podpori leve vira vztrajno zahteva, ker računava na veliko volilno zmago, so vprašanja, ki nanja zdaj še ni mogoče odgovoriti. Vsekakor je pa jasno, da desnici volitve niso po godu in da jih bodo skušali čimbolj odložiti. Po deželi pa se že širijo govori, da bo vojska prevzela oblast. Glasilo desničarskih elementov v vojski je npr. zapisalo: »Če bo vojska še naprej cilj, na katerega meri unija centra, potem ali ne bo volitev, ker se bo med tem nekaj zgodilo, ali pa bomo naslednjega dne po volitvah zabredli v krvavo puštološčino.«

Ozračje je potemtakem eksplozivno in imenovanje Kanelopula za novega premiera najbrž ni prispevalo k pomiritvi duhov.

Grška kriza

Spor pa je nastal zaradi vojske. Papandreu je, ko je bil še na oblasti, hotel vojsko »demokratizirati«, čemur se upri dvor, desničarske stranke pa so kralja podprle. Papandreuova prizadevanja so označili kot napad na kralja in kot po-

Poudarek komunalni dejavnosti

Organizacijsko politični zbor skupščine SR Slovenije je 28. 3. 1967 sprejel predlog zakona o komunalnih delovnih organizacijah, ki opravljajo komunalno dejavnost posebnega družbenega pomena. Predlog zakona med drugim določa komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena; mednje uvršča oskrbo naselij z vodo, odpravo odpadkov in atmosferskih voda, javno snago, vzdrževanje in upravljanje ulic, trgov in cest v naselju ter urejanje in komunalno upravljanje mestnega zemljišča, distribucijo električne energije, javno razsvetljavo, mestni potniški promet, pogrebne dejavnosti ter urejanje in vzdrževanje pokopališč, tržnice na drobno in debelo in komunalne storitvene klavnice. Zakonski predlog pa pooblašča občinske skupščine, da z odlokom določijo še druge komunalne dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Določila zakona dajejo občinskimi skupščinam posebna pooblastila do komunalnih in delovnih organizacij. Tako imajo občinske skupščine materialne, organizacijske in planске dolžnosti, pa tudi ustrezne pravice. Občinska skupščina lahko določijo z ustanovitvenim aktom ali s posebnim odlokom, da sodelujejo pri upravljanju komunalne delovne organizacije predstavniški družbene skupnosti ter jih sama tudi imenuje. Z aktom o ustanovitvi komunalne delovne organizacije se lahko določijo, da daje občinska skupščina soglasje k imenovanju in razrešitvi direktorja komunalne delovne organizacije.

Predlog zakona razvršča sredstva teh organizacij v dve kategoriji: na sredstva, s katerimi gospodarijo same, in sredstva, ki jih daje občinska skupščina s pogodbo o oskrbovanju.

FRANCOSKA ATOMSKA PODMORNICA — V Cherbourgu so splovili prvo francosko podmornico na atomski pogon. Gradnja so jo začeli 1964. leta.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

OBISK AVSTRILJSKEGA PODKANCLERJA — Za to sredo je napovedan obisk avstrilskega podkanclerja dr. Boeka v Jugoslaviji. Tu naj bi se po programu mudil od 5. do 9. aprila. Pred odhodom iz Dunaja je izjavil, da je Avstrija veliko do tega, da bi se še bolj okrepilo sodelovanje z jugoslovanskimi podjetji in za razširitev stikov med obema državama.

HILTI V ITALIJI — Podpredsednik ZDA Hubert Horatio Humphrey se je tedi dni mudil na uradni obisku v Italiji. Ob tej priložnosti so bile velike demonstracije po večjih italijanskih mestih, v krajih, ki jih je bil obiskal, pa so letale namj guile limate, jajca in paradizniki. Vmes pa je bil tudi kakšen škrinice! z rdečo barvo, ki je spominjal na kri, ki jo ZDA pretivajo v Vietnamu. Obiskal je tudi Veliko Britanijo.

PAKISTAN BI SKRČIL VOJSKO, CE... — Pakistanski predsednik Ajud Kan je izjavil, da bi se bil Pakistan pripravljen pogajati z Indijo o zmanjšanju oboroženih sil, če bi Indija potrdila, da je pripravljena miroljubno urejati spor zaradi Kašmira.

POGREB MALINOVSKEGA — V ponedeljek so slovesno pokopali sovjetskega obrambnega ministra maršala Rodiona Malinovskega, ki je bil tudi jugoslovanski narodni heroj. Našo delegacijo na pogrebu je vodil načelnik generalštaba generalpolkovnik Rade Hamović.

FINALE ZA LIU SAO ČIJA? — Ta teden so se v Pekingu razplamtele spet hude demonstracije proti predsedniku republike Liu Sao Čiju. Na nekaterih transparentih so zahtevali, da je treba Sao Čija ustreliti.

TORREY CANYON POTOPILJENA — Razbitine enega največjih tankerjev na svetu, ki je nasedel blizu britanske obale, so nasledel bombardirali in jih potopili. Na obalah pa se nadaljuje bitka za 62.000 tonami nafte, ki se je bila razlila po morju in ki grozi, da bo onemogočila turistične plaže.

BEG IZ ZDA — Zadnje čase beži iz ZDA čedalje več mladeničev, da bi se izognili vpoklicu v vojsko in da jih ne bi poslali v Vietnam. Dosedaj jih je zbežalo že okrog dva tisoč.

VZHODNA NIGERIJA NE PLAČA DAVKOV — Med vzhodno Nigerijo in federalno vojaško vlado Nigerije se hudi spori. Te so delno zgladih s sporazumom v Aburju glede delitve oblasti. Vlada v Lagosu trdi, da ga urešnicu je, guverner vzhodne pokrajine pa trdi, da ga ne. Zagrozil je, da bo 31. marca začel sonestransko akcijo, če osrednja vlada ne ugodi njegovim zahtevam. Rok je potekel, sonestranske akcije, ki naj bi po mnenju nekaterih pomenila odcepitev, pa ni bilo. Odgovodalji so le plačilo davkov osrednji vladi in celo zahtevalo, da morajo vzhodni pokrajini vrniti deset milijonov funtov, ker vlada ni plačevala uradnikov in ker je denar iz vzhodne pokrajine usmerjal drugam. To si zdaj nekateri razlagajo, kot da se vzhodna pokrajina le ne namerava odcepiti in da strda nastiti odnra vrata, da bi spore do kraja zgladih.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

TITO O KMETIJSTVU. Tito se je tedi dni sešel z voditelji jugoslovanskih kmetijskoindustrijskih kombinatov, z znanstvenimi delavci v kmetijstvu in pridelovalci ter se z njimi pogovarjal o velikih dosežkih v kmetijstvu, o neposrednih nalogah in o nadaljnem razvoju te pomembne panoge našega gospodarstva. Tovariš predsednik je med drugim rekel, da so pri nas velike možnosti za to, da bi šlo kmetijstvo v nadaljnjem razvoju celo pred industrijo.

Potem ko so ga seznanili s podatki o razvoju kmetijstva v zadnjem času, je Tito med drugim dejal, da je zelo zadovoljen s podatki. Rekel je, da se je že dalj časa jezil, ker moramo biti odvisni od uvoza pšenice. Se bolj je potrebno razvijati kooperacijsko socialističnega sektorja z zasebnimi pridelovalci. Ne smemo se zaustaviti; moramo naprej, saj je v proizvodnji pšenice še veliko možnosti. Doma lahko, morda še ne tako, pridelamo dovolj pšenice za naše notranje potrebe.

Tovariš Tito je tudi dejal, da moramo odstraniti vse, kar ovira kmetijsko proizvodnjo. Kmetijstvo bi se moralo razvijati vzporedno z industrijo, iti celo naprej. Za tak razvoj je veliko možnosti. Ceprav so se z gospodarsko reformo zvišale cene za kmetijske pridelke, je še naprej potrebno iskati pota in oblike za spodbujanje kmetijske proizvodnje.

KOLIKO PRIDELAMO KORUZE? V času od 1939 do 1966 smo v Jugoslaviji skoraj podvojili proizvodnjo koruze — od 4,3 na 7,98 milijonov ton. Medtem ko smo pred

vojno pridelali komaj 16,4 metrskega stota koruze na hektar, je znašal lanskoletni povprečni hektarski donos 31,9 stota.

VOLITVE — PREIZKUSNJA KOMUNISTOV. Na posvetovanju sekretarjev občinskih komitejev ZKS, ki ga je pred dnevi sklical izvršni komite CK ZKS, so govorili o aktivnosti komunistov v predvolilni de-

vezji. Kdor zdaj ne ve, kje je njegovo mesto, mu ni mesta v Zvezi komunistov.

TITO O VOLITVAH. Ko se je tovariš Tito mudil v Peči, je spregovoril zbrani množici o bližnjih volitvah. Dejal je, da je potrebno izvoliti v skupščine ljudi, ki bodo najboljše opravljali naloge gospodarske in družbene reforme. »Volite sposobne ljudi,« je vzdiknil tovariš Tito, »nikar demagogov!«

JUGOSLAVIJA IN MLADE DRŽAVE. Na IV. seji zvezne konference SZDL Jugoslavije so govorili o temi »Jugoslavija in mlade države«. Med drugim so ugotovili, da gospodarski stiki Jugoslavije s temi državami upadajo, kar seveda ni prav. Govorili so o tem, kako bi te stike izboljšali. Sprejeli so tudi ustrezne sklepe.

V SKUPŠČINI O MILICI. Organizacijskopolični zbor republiške skupščine je tedi dni obravnaval nekatera vprašanja milice v Sloveniji. Zavzel se je zato, da bi imele občinske skupščine večje pristojnosti in tudi večjo odgovornost za delo milice. Predsednik zbora Janez Hočevar je dejal, da bodo javno obravnavanje notranjih zadev in večje pristojnosti občinskih skupščin kakor tudi njihova večja odgovornost prispevali k boljšemu vrednotenju službe notranjih zadev.

SEMINAR ZA MLADE NOVINARJE. V ponedeljek se je v prostorih Društva novinarjev Slovenije začel seminar, ki ga obiskuje okoli 50 mladih časnikarjev iz vse Slovenije. Seminar, na katerem predavajo ugledni slovenski časnikarji in predavatelji z novinarske katedre, bo trajal teden dni.

Velike možnosti kmetijstva

javnosti. Med drugim so ugotavljali, da bi morali komunisti vplivati na razpoloženje ljudi. Kadarkoli so se v preteklosti zavzeli za to, da rešijo kak problem, jim je to tudi uspelo. Pred volitvami ne bi smeli govoriti le o težavah, temveč predvsem tudi o uspehih. Ceprav se ne moremo tako pogosto hvaliti z novimi tovarnami, pa imamo vsak dan nešteto še pomembnejših uspehov, kot je, na primer, uspešno vključevanje našega gospodarstva v svet moderne tehnologije, organizacije dela in visoke produktivnosti.

Na posvetovanju so dejali, da bodo volitve preizkušnja komunistov v Socialistični

Zasebnim gostincem se obetajo krediti

iz hranilno-kreditnih zadrug, zakonski predlog o ustanavljanju le-teh že obravnavajo – Skladi družbenih gostinstev kopnijo – Letos predvsem manjše izboljšave gostišč – Pereča vprašanja bo obravnaval in reševal novoustanovljeni pododbor za gostinstvo

Predstavniki gostinskih organizacij, zasebnih gostincev in turističnih organizacij iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine so v sredo, 29. marca, v Novem mestu na spodbudo republiške gospodarske zbornice ustanovili 13-članski sektorski pododbor za gostinstvo. Predsednik je Jože Lampret, člani pa: Niko Selakovič, Jože Klajderman, Rudi Pintar, Franc Dragan, Milena Popovič, Jože Tomlje, Franc Polanjko iz družbenih gostinstev ter zasebniki: Vladimir Malič, Peter Badovinac, Jože Colarič, Zan Vidrih in Bojan Kolenc. Pododborova naloga bo obravnavati in reševati pereča vprašanja družbenega in zasebnega gostinstva na Dolenjskem v okviru dejavnosti republiške gospodarske zbornice.

V razpravi so se pogovarjali predvsem, kako je ozl-

Študentje:

»Bomo dobili kruh doma?«

(Nadaljevanje s 1. strani)

nje visokokvalificiranih ljudi, tudi niso mogli pripraviti pregleda za več let naprej. Na razpolago so samo predvidevanja podjetij za eno leto naprej. Torej nobenega zagotovila, da bodo naši študentje dobili kruh doma, čeprav proizvodnja v številnih podjetjih šepa prav zaradi ljudi, ki za svoja delovna mesta nimajo ustrezne izobrazbe.

Hkrati so načeli tudi vprašanje štipendiranja, saj je danes običaj, da podjetja raje vzamejo v službo tistega, ki ima diplomu že v žepu, pa čeprav mu morajo potem naenkrat izplačati vso štipendijo in preskrbeti stanovanje. V takih pogojih pa lahko študirajo samo otroci premožnih staršev – torej o načelu, naj bi imeli prednost sposobnejši, ni mogoče več govoriti.

S sestankom so bili vsi navzoči zelo zadovoljni, čeprav se je zavlekel pozno v noč. Škoda le, da je prišlo iz obeh občin tako malo študentov.

roma bo Dolenjska pripravljena na sprejem gostov v mednarodnem turističnem letu.

Kot so povedali, gostincem še marsikaj manjka, da bi se lahko zadovoljivo pripravili. In se bo pač treba pogovarjati o izboljšavah tega, kar premoreta družbeni in zasebni sektor.

Navedli so, da je družbeno gostinstvo že nekaj let obremenjeno z odplačevanjem visokih anuitet, ker je dobilo kredite za prekratko (nekajletno) vračilno dobo. Svoj delež k temu naj bi bila prispevala tudi davčna politika, ki je dostikrat neprizanesljiva. Gostinci so povedali, da je treba v teh bremenih iskati različne razloge, zakaj se jim skladi zmanjšujejo in zakaj za večje investicije nimajo denarja. Tudi za propagando, ki gostinstvu zelo pomaga, imajo premalo denarja, kar jih skrbi zlasti zato, ker pričakujejo letos številne goste iz inozemstva.

Predstavniki republiške gospodarske zbornice Ivan Brumen je povedal, da je svet za gostinstvo pri zbornici že nekajkrat predlagal zakonodajalcem, naj bi prometnega davka ne predpisovali na prodajne cene, marveč na količino ali vsaj na nabavne

cene iztrženega blaga. Po njegovi izjavi se gostinstvu obeta možnost, da bo lahko kmetijske pridelke kupovalo neposredno pri proizvajalcih, kar bo vplivalo na boljše izbiro v gostiščih, na zniževanje cen in podobno, nepotrebna administracija pa bo odpadla.

Za pridelovalce krompirja

Kmetijski inštitut Slovenije bo v nedeljo, 9. aprila priredil prikaz kompletne skupine strojev za pridelovanje krompirja, koruze in pese znamke RAU-KOMBI. Prikaz bo na njivah kmetijske zadruge Naklo z začetkom ob 10. uri dopoldne. Zbirališče bo pri gostilni MARINČEK v Naklem ob 9. uri.

Ljubljanska AGROTEHNIKA nas je obvestila, da bodo prikazani stroji že v Naklem naprodaj za dinarje. Stroji imajo zmogljivost od 15 do 25 ha krompirišč.

Če bo zelo slabo vreme, bodo prikaz preložili na prihodnji dan.

V Črnomlju zavrnili predlog proračuna

30. marca so odborniki obeh zborov občinske skupščine Črnomelj zavrnili predlog letošnjega občinskega proračuna, ker predvideni dohodki 721 milijonov Sdin ne zadoščajo niti za vzdrževanje dejavnosti, za katere je občina po ustavi dolžna skrbeti

Že dobra dva meseca si v Črnomlju prizadevajo sestaviti predlog občinskega proračuna, do zadnjega dne so si z njim belili glavo, a niti svet za družbeni plan in finančne niti predsedstvo občinske skupščine ni bilo sposobno sicer močno na etega plana dohodkov uskladiti z izdatki za dejavnosti, katerih delovanje nalagajo občini ustavna in zakonska določila.

V predlogu proračuna so planirali 27-odstotno prarast prispevkov iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja, za 43 odst. večji prispevek iz osebnega dohodka od kmetijstva in za 12,5 odst. večje dohodke iz prometnega davka. S tem so izčrpali vse možnosti za ustvaritev lastnih dohodkov.

Obveznosti do šolskega so izredno velike, saj bi morali nameniti za osnovno dejavnost šolstva v občini, za šolanje prizadetih otrok in prestopnikov, prevoze otrok v šole, za štipendiranje, za anuitete za novo šolo, dolg za

šolstvo II. stopnje iz leta 1966 in za letošnje obveznosti do strokovnega šolstva 79,8 odst. vseh predvidenih proračunskih dohodkov. Kljub temu da so v predlogu proračuna krepko črtali vse druge postavke, ostane še vedno 222 milijonov Sdin nepokrilih dohodkov.

Le ošnja proračunska situacija je posledica omejene potrošnje po ukinitvi okrajev, saj so od tedaj dalje lahko financirali le najnujnejše dejavnosti. Vzdrževanju cest, obveznostim do strokovnega šolstva itd. pa že več let niso bili kos. Nič čudnega, da so vsako leto ostajali milijonski dolгови, ob zaključku leta 1966 pa celo za 72 milijonov Sdin nepokrilih obveznosti.

O nastalih težavah, iz katerih v Črnomlju ne vidijo izhoda, so že pred sejo obvestili izvršni svet SRS in pristojne organe v republikli ter dali predloge začasno rešitev težavnega položaja.

Ko so na četrtkovni seji o teh številkah razpravljali, pa so odborniki z veliko večino glasov (samo trije so se glasovanja vzdržali), predlog proračuna zavrnili ter izjavili, da nanj ne morejo pristati. Dejali so, da o letošnjem občinskem proračunu ne bodo razpravljali in sklepali, pre-

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA

odpira v dogovoru s poklicnimi šolami

oddelke za AVTOMEHANSKO, ELEKTRO in KOVINARSKO STROKO

- V kovinarski stroki se kandidati lahko izšolajo za naslednje poklice: ključavničar, orodjar, strugar, klepar in avtoklepar
- V elektro stroki: obratni električar, elektromehanik, elektroinštalater in elekromonter
- Pogoji za vpis: končana osnovna šola ter dveletna zaposlitev na delovnem mestu, za katero se kandidat želi izšolati.

Teoretični del pouka bo potekel po dopisni metodi in v seminarjih, praktični del pa na delovnem mestu in v šolskih delavnicah.

Prijave za vpis v dopisno poklicno šolo kovinarske in elektro stroke sprejemamo do 15. aprila 1967. Za avtomehanike in avtoelektričarje bomo odprli oddelek v jeseni. Prijave zanj sprejemamo do 15. septembra 1967.

■ Vsa podrobnejša pojasnila dobite pri Dopisni delavski univerzi v Ljubljani, Parmova 39, telefon: 312-141 in 316-043.

bena občinska skupščina.

Do rešitve bo moralo priti čimprej, ker proračun do zakonitega roka ni bil sprejet, zato je 1. aprila praktično prenehalo financiranje proračunske dejavnosti v občini Črnomelj.

V takem položaju so bili odborniki mnenja, da za posledice, ki bi zaradi izredno pomanjkljivega financiranja proračunskih dejavnosti nastale, ne morejo nositi odgovornosti, in so predlagali kolektivni odstop skupščine. Ta sklep bodo tudi uresili, če na prihodnji seji ne bodo mogli sprejeti novega predloga.

Kmetijski nasveti

Priporočene krompirjeve sorte

Trenutno je malo nevhvaležno kmetovalcem svetovati krompirjeve sorte z velikim pridelkom, saj bi hitro znali pristaviti, češ kaj nam to pomaga; dosti krompirja — nizka cena, mi pa ne bi imeli nič od tega. Pa vendar je glede na to velik pridelok najvažnejši pogoj za dobro sorto, saj si le od velikega pridelka lahko kmetovalci obetajo uspešno pridelovanje.

Pri nas pred vojno nismo imeli nobene domače krompirjeve sorte, vzgojene z naornim delom, čeprav je znano, da je vsaka sorta najboljša tam, kjer je bila vzgojena. Po zaslugi inž. Repanška, našega najboljšega strokovnjaka za krompir, in njegovih sodelavcev, ki so se pred 20 leti vztrajno lotili vzgoje domačih sort s križanjem tujih, smo dobili nekaj domačih sort krompirja, ki imajo odlične lastnosti in so se zato hitro razširile med pridelovalci.

Med zgodnjimi sortami je zelo rodovitna in zato vse bolj razširjena domača sorta vesna. Precej je pri nas razširjena tuja sorta saskija, medtem ko nekaj cenjene sorte frimele prvi dve vse bolj spodrivata, ker je občutljiva za rastlinske bolezni.

Med krompirjem, najprimernejšim za ozimnico, se je začel zadnje čase zelo uveljavljati igor, domača sorta dobrih lastnosti. Poljedelci ga imajo radi tudi zaradi tega, ker je bujne rasti in se dobro upira nadležnemu plevelu. Prav nasprotno lastnost pa ima druga odlična domača sorta viktoria, ki jo je treba zaradi slabe začetne rasti varovati pred plevelom. Zelo cenjena je tudi sorta s svetlo rumenim mesom bintje, ki se je zaradi okusnosti pri nas uveljavila, kljub temu, da nismo bili vajeni sort s takšno barvo mesa. Zal pa je zelo občutljiva za krompirjeve bolezni. Zato jo domača sorta dobrin s podobnimi lastnostmi vse bolj uspešno nadomešča.

Podatki o pridelovanju semenskega krompirja v Jugoslaviji zadnja leta kažejo, da jugoslovanski poljedelci gojijo razen bintje zelo veliko tudi holandski sorti urgenta in dezire, čeprav je z njima precej nevednosti zaradi krompirjevih bolezni in skladiščenja. Vendar ti dve sorti zelo privlačita kupce v Srbiji, deloma pa tudi na Hrvaškem in v Bosni, ker imata rdečo kožico gomoljev. Ker so slovenski poljedelci doslej prodali precej krompirja v druge republike (lani precej manj), je prav, da tudi pri nas upoštevamo zahteve tamkajšnjih kupcev.

Med sortami za krmo in industrijsko predelavo so cenjene tiste, ki imajo velik odstotek škroba. Med njimi posebno izstopa nemška sorta kapela, ki prekaša po tej lastnosti vse pri nas razširjene sorte. Pred šestimi leti smo jo k nam dobili iz Poljske. Merkur in foran sta našim kmetovalcem že dobro znani stari nemški sorti z manj kvalitetnim, toda velikim pridelkom. Slovenski žlahtnitelji pa so vzgojili tudi nekaj dobrih domačih sort krmnega krompirja, med njimi se odlikujeta matjaz in karmin.

Sejmišča

Na sejmu v Novem mestu

Dne 3. aprila je bil v Novem mestu sejem za prašiče in govejo živino precej dobro obiskan. Kmetovalci so pripeljali naprodaj 885 prašičkov in 235 glav goved. Medtem ko so večino prašičev kupili (698), so prodali le 86 glav goveje živine. Cene prašički od 16.000 do 32.000 Sdin, voli 480—495 Sdin kilogram, krave 300—400 Sdin kilogram, mlada živina 480—500 Sdin kilogram.

V soboto na brežiškem sejmu

V soboto, 1. aprila, so na redni tedenski sejem v Brežicah pripeljali 630 pujskov, prodali pa so jih 460. Manjši so veljali 1.250 Sdin kg žive teže, večji pa so šli v promet po 2.100 Sdin kg.

Krpanje cest v Kočevju...

Nedavno so delavci Cestnega podjetja iz Novega mesta zakrpal najhujše rane na kočevski cesti. Zima in spomladanska odtuga sta na mnogih mestih zrahljala cestišče, predvsem tam, kjer je bila cesta asfaltirana že pred več leti: med Kočevjem in Staro cervkijo ter Prigorico in Zlebičem.

...in v ribniški občini

Nedavno so delavci komunalo-stanovanjskega podjetja iz Ribnice pričeli popravljati cesto od Dibnice proti Ugarju, kjer ima KZ posestvo, od tam pa pelje tudi »turistično« — gozdarska cesta v Veliko goro in Travno goro. Cesta do Ugarja je bila tako izdelana, da promet skoro ni bil več mogoč in je bilo pravilo več kot nujno. Več kot nujno pa je tudi popravilo ceste (ali ulice?) v Ribnici proti Opekarni, kjer se fički, pa tudi večji avtomobili, komaj še izkopljejo iz velikanskih jam. Če že ni mogoče cesto asfaltirati, bi jo morali vsaj primerno vzdrževati, česar pa zdaj ni opaziti.

Kar se Janezek nauči, to Janez zna! Zato ne pozabite tudi vi:

hranilnik za vašega malčka lahko dobite vsak čas pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI

v Novem mestu

ali pa pri njenih poslovnih enotah

v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Pavle Zidar:

Soha z oltarja domovine

Pred dnevi smo se spoznali s pisateljem Pavlom Zidarjem (psevdonim Zdravka Slamnika), ko smo objavili odlomek iz njegove Karantanije. Tokrat smo posegli nazaj in iz knjige, ki je izšla pri Cankarjevi založbi 1962, izbrali tiste strani z zaključka knjige, ki so umetniško najprepričljivejše, saj v teh besedah izveni celo delo. Zidarjev slog je polnokrven, njegova umetniška pripoved pa človeško globoka in prepričljiva. Knjiga je tolikanj zanimivejša, ker se dejanje v večji meri dogaja na Dolenjskem.

Nekaj tednov kasneje, ko je že junijska trava težko čakala svoje smrti, ko so bili oblaki neverjetno svetli in črički objestno glasni, sem bil premeščen. Tudi sam sem želel oditi. Las se mi res ni skrivil. Res mi je bilo nekoliko žal, da odhajam... Tistih svetlih obzorij sem le malo odprl otrokom. Najbrž nič. Bili so stisnjeni v svoje navade, ki jim s svojo miselnostjo nisem mogel blizu.

Bili so z živino od jutra do večera in res niso utegnili misliti na učenje. Na paši so žgali divje gobe, za kar seveda nisem imel dosti smisla. Samotni in večinoma v družbi s samim seboj so preklinjali šolo. Tam so iz dneva v dan poslušali: ne umivaš se, nimaš naloge, kaj se to pravi, kaj misliš...!

Ali tisti trapasti učitelj sploh ve, kaj se pravi izganjati živino s tujega, pojediti kos suhega kruha, če je še čas, in teči, teči, da ne zamudiš. In če zamudiš, spet tisti »kje si bil, opravilo, to ne gre, to je pa višek«. Njemu pa trde skorje opletajo po želodcu. Lahko učitelju! Zjutraj mehko kuhan jajček, kava, kruhek, mehak kakor vata. Potem se pa s povešeno glavo vzpenja po stopnicah in mrko, tjavdan odzdravlja. Ko pa pride v razred, se usede in se prime za srce. Potem nas pogleda, ali se nam kaj smili.

Jasno, da ne! Zakaj bi se nam smilil?

Ali je kdaj pogledal moje razbite podplate, ko sem tekel v mrzlem novembru po kamenju, pokritem s slano. Njemu ne trgata črevesja zelje in fižol, ampak se mu tam leno zvija mesek. Ne ve, ne verjame, da se nisem utegnil umiti.

— Lenoba, vpije, zgnil boš od umazanije. Voda pa ja nič ne stane!

Potem te našene k črpalki, kjer na razpokane roke vlivaš ledeno mrzlo vodo. Drgneš jo s peskom, da bi tullil, pa samo kolneš. Kolneš tega sitega psa. Prečlelega!

— Pesem!
Zelo si brijten, celo to si uganil, da je pesem! se norčuje. Potem zabobni:

— Brali smo veliko umetnino, ki ima za osnovo narodni motiv.
— Ponovi!
— Narodno umetnino smo brali.

Snel je očala in se oprjel mize. Tiho sem se skušal opravičiti.

— Brali smo narodni motiv.

Jezno je spregovoril predse, tiho, tako, da ga je mogoče slišal samo tisti v prvi klopi.

— Tepec, je potem zarjul. Kje si, te vprašam? V šoli ali v svoji jazbini na gmajni?

V nedeljo ali kdaj je res staknil starega, popila sta liter ali več in učitelj me je neusmiljeno obdelal.

Ne prihaja ob uri v šolo.

Oče se je začudil, ko imam vendar čas. Dobro mi je, res, da moram gnati ob treh, precej daleč je tudi, to drži, ampak za zamujanje nima vzroka. Naj mu učitelj verjame, da se ne bo zgodilo niti enkrat več!

Slabo se uči, tožari učitelj, predzno, nalašč narobe.

To pa ni očetova stvar. Ali mu ni že rekel, naj me mlati. Toliko naj me, da bom mehak ko jajce. S palico nadenj, kamor pade pade.

In doma se ni dalo izgovarjati ne tako ne tako. Ne daj, da bi rekel, da učitelja sploh ne razumem. Da govori take, da je še sploh sreča, da nisem pozabil na svoje ime. Hodi tam ob tabli s motnimi stekli in vidi naprej in nazaj. Potem te zgrabi in potrese kakor vejo.

— No, koliko imen ima luna?

Stavim, da ne ve niti sam. Strese nas kakih pet ali šest, dokler jezen ne polomi prav toliko krede. Potem kraca, briše, kraca, briše tiste lune. Petindvajset ali še več jih nalepi na tablo, sam pa pravi, da so štiri lune mene.

In drugo jutro sem moral gnati ob pol treh, da bom zarana v šoli.

In ker spim v hlevu ob živini, mi je toplo. Živina me ima rada. Včasih se pogovarja o meni in ji je žal, da je tako neumna. Motne in od muh podelane žarnice gore vso noč. Tudi konja me dosega s črnimi gobci in se me dotikata vso noč. Zjutraj pa prilaze oče v hlev, odveže živino in me ko malika postavi še spečega pokonci ter pomoli v roke dolg prizemnikovec.

— Ajdi, ajdi, šepeta. Čas je! Stečem za živino, ki se kakor črna cunjica odraža od svetlega neba. In štejmo, če je vsa. Pomikamo se po ostrem robu grape, kjer šumita voda in veter. Tla so mrzla in mokra. Hodim po mačje.

Miha Maleš: MOTIV IZ STRASBOURGA

ker me zbada v odpočite podplate. Zvezde in nad njimi tudi učiteljeva luna se kakor letala približujejo zemlji. Bog ve, s čim jo bodo presenetile? Pogledam zvezdo, ki pada v drznem risu. Z njo gredo vse moje žeje. Tudi da bi učitelja čimprej odnesel vrag. Zdaj

spi, smrči, jaz pa zaradi nje govih lun gonim že ob pol treh.

Koga naj srce boli, mene ali njega? Pogledam zvezdo, ki pada v drznem risu. Z njo gredo vse moje žeje. Tudi da bi učitelja čimprej odnesel vrag. Zdaj

Misli o ljubezni

STENDHAL:

Najbolj čuden v ljubezenski strasti je začetek ljubezni, svojevrstna sprememba, ki se izvrši v človekovi glavi.

BALZAC:

Za zaljubljenca imajo drugi ljudje toliko pomena kot osebe na stenski preprogi.

BEAUMARCHAIS:

Pošteni moški ženske ljubijo; tisti, ki jih varajo, jih obožujejo.

MUSSET:

Kako malo ljubi tisti, ki lahko pove, s kakšnimi besedami mu je njegova ljubica priznala svojo ljubezen!

Seveda, reče, ko spet pregleda roke, umazanija od rojstva. Od pamtivekal

Porine te v klop in ti ne privošči ne lepe ne grde. Sam zase hodi ob tabli in glasno bere iz knjige:

kaj ti pravim, pote, Vida zala, me kraljica španska je poslala...

Grlo se mu napenja kakor kužku, ki prvič zalaja.

— No ti, kaj smo brali? pokaže nalašč name.

Ti, ti, ti si predrzen! Poklical bom tvojega očeta. Ze danes vidim, kaj bo iz tebe.

O ribniškem ognju

Zdaj bom pa še tu povajdal, kaku je Ribnica zgorajla, potlej pa nič več.

Taku velik ogenj je bil, da je vse pogorajlu; še ščirkov najsmo rešili. Samo cveki so ostali. Pri zadnji šiši so bili gaspud panali ogenj, pa so bili prestrašeni, sevajde, — so bučke držali nerobe in bi jim bile kmalu še bučke zgorajle, de ni župan pljunil ne utrinek in ga ugasnil.

Drugi dan so prišli najsmo Ribničanje pitstili; Dianjci zveke pobirat, pa dejali smo: »Cveke bomo že sami pobrali.«

Dianjci so bili ranku hudi, jezili so se ne Rib. ničane in so dejali: »Bog daj in Mati božja, de bi pri nas ankrat gorajlu, tidi mi ne bomo vam pitstili!«

Gaspud pa so nas bili vse jaku pokrajgali in v pridigi hudu prijeli. Udarili so ob priznico in so dejali: »Vi, kroute, ste bili preveč začeli kruotiti se. Zetu vas je Bog z debelim očesom pogledal in z debelim palcem potipal. Jest vam torej dam ta svet: Več se ne kruotite, kruote kruotaste!«

PETER BREŠČAK:

Ljudje ne živimo samo od kruha

V HINJAH v Šuhl krajini so nam povedali, da brez kulturnega razvedrila ne gre več. Prosijo za gostovanja potujočega kina, radi pa bi tudi knjižnico, ker je kraju nujno potrebna.

Krajevne skupnosti v nekaterih krajih se izgovarjajo, da nimajo denarja, s katerim bi podprle delo kulturnih društev. Kot opravičilo navajajo slabe poti in ostale objekte, ki jih morajo popraviti.

Ugotovili pa so, da bo slej ko prej treba nekaj primakniti tudi za kulturo. Iz rasti posameznih kulturno-prosvetnih društev lahko zraste kulturna dejavnost v kraju, lahko začne v dobi obnove, kot ga ima npr. v KOSTANJE-

VICI NA KRKI. Prvi »napad« moderne stehiniranega življenja je minil. Notranje človeške rasti ne moremo dosegať samo s sprejemanjem, ampak s poustvarjanjem in ustvarjanjem. Kajti človek ne živi samo od kruha.

V ŠKOCJANU nimajo posebne dvorane za kulturne prireditve. Uporablja jo šolsko dvorano, ki služi kot razred, telovadnica in sejna dvorana. V njej bi bilo nujno adaptirati oder. Na področju krajevne skupnosti Škocjan je KUD, ki sicer že dve leti ni imel občnega zbora, pa vendar ne moremo reči o njem, da je nedeloven. Pred časom so z uspehom uprizarili igro Vaška Venera in z njo gostovali v več krajih. Društvo je tudi podprlo montažo kinopro-

jektorja v dvorani. Zelja kulturnikov v Škocjanu je, da bi Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu organiziral tečaj za kinooperaterje, saj bi tako lahko prikazovali filme v več šolah in s tem dopolnjevali učni program, ki predvideva tudi nekaj osnov filmske vzgoje. Hkrati so pedagoški in šolski filmi dopolnili k pouku. Žal v Sloveniji nimamo veliko poučnih in šolskih filmov, vendar se je tudi tukaj že zganilo.

S sodelovanjem Sklada SRS za spoprijemanje dejavnosti je kraj osnoval ljudsko knjižnico. Letos namerava krajevna skupnost razširiti prostor s čitalnico.

J. Sipakov:

Revizor

Revizor je prišel nepričakovano. Kot strela z jasnega. Ponavadi v takšnih primerih nastane zmeda, kakor če vržeš kamen na mravljišče. Toda v uradih »Strojdetajla« je vladala kar sumljiva tišina. Nič se ni razburjal, nič ni niti malce pohitel. Revizor je komaj zapletel v razgovor nekega uradnika in ta ga je komaj odpeljal v upravnikov kabinet, medtem pa je vso pot nestržno pogledoval na uro.

V kabinetu je revizor zahteval:
»Prišel sem delat revizijo. Pokažite mi — saj veste, vse, kar je treba.«

»Nisem ravno strokovnjak za vse te papirje!« je rekel človek z očali, ki je sedel v naslanjaču. »Pravzaprav me je prosil šef, naj gā malo zamenjam. Pojdite h glavnemu inženirju.«

In je šel revizor h glavnemu inženirju...

»Oprostite, ampak jaz nisem glavni inženir. Samo nadomeščam ga.« Pogledal je na uro in nadaljeval: »Pravzaprav pa tudi ne utegnem. Pojdite h glavnemu knjigovodji.«

Glavni knjigovodja je rekel, da ni glavni knjigovodja, marveč nočni čuvaj, in takrat je tudi revizor začel gledati na uro. Ko mu je šef nabavnega oddelka rekel, da ni šef nabavnega oddelka, ampak samo stražar, se je revizor živčno zavalil v stol. Za nikoogar ni vprašal, samo na uro je še pogledoval. Končno je le vprašal stražarja:

»Samo še pet minut. Kje imate televizor?«
Izkazalo se je, da je tudi revizor pravzaprav stražar. Tovariša sta odšla v upravnikov kabinet, prižgala televizor in začela gledati tekmo. Med odmorom je revizor pojasnil, kako so tudi v njegovem podjetju, ko so se pripravljali na revizijo, drug drugemu predali štafeto, dokler slednjič ni končala pri njem.
A pravi revizorji — ti so bili na stadionu.

(2)

Poslanica vsem otrokom sveta

Deklica, o kateri vam bom pripovedovala, se je imenovala Claudia. Lahko bi ji bilo ime tudi Monoko, Elisabeth ali Tanja. Prav tako bi vam lahko pripovedovala o dečku, ki mu je bilo ime Ulrich, David ali Igor ali katerikoli

kajne, prav do vrha, če je treba, sem pristavila. »Visoko pod vrh drevesa se lahko zazibljejo tudi z gugalnico,« reče navihano Claudia.

»Ne pozabi na lestev,« jo opomnim, »kajti z debelo knjigo v roki lahko ime-

postalo zelo preprosto. Na primer tudi za Mednarodno zvezo za mladinsko književnost. Ta je namreč velika organizacija, ki skuša uresničiti zamisel o svetovnem mednarodnem dnevu mladinske knjige. Prizadeva si, da bi čimveč otrok širom po svetu bralo iste lepe knjige, tako da bi imeli vsaj nekaj skupnega, kar bi jim pomagalo, da bi kasneje, ko bodo odrasli, bolje razumeli.

Tako preprosto bi bilo poslati nekaj vrtnarjev z letalom po vseh deželah sveta, da bi posadili drevesa, na katerih bi rastle knjige; gojili in negovali bi jih, gnojili pa jih s takim čudodelnim gnojem, ki bi povzročil, da bi bile vse knjige pisane v istem jeziku, ki bi ga razumeli vsi ljudje na svetu.

Zal takega jezika še ni, pa čeprav ga ljudje vztrajno skušajo ustvariti. Zato si Mednarodna zveza za mladinsko književnost iz dneva v dan prizadeva, da bi bile vse najlepše knjige vseh narodov prevedene v veliko veliko jezikov. In to, Claudia, ni lahka naloga. Predvsem želiš, da bi bila srečna in vesela na tem svetu, zato pa je potrebno, da se ljudje med

so največ lačni. Koliko zgodbi ti lahko povedala o tem!

Lepo prosim vse, da bi sodelovali ob tem prvem dnevu otroške knjige, da bi pomagali vsi, ki imajo knjigo radi, in tudi vsi tisti, ki je ne marajo, da ti bilo tako, kot si je zamislila mala Claudia:

da bi zrastle ves svet obsegajoče drevo, pod katerim bi se mi vsi sestali.

Jella Lepman
Zürich

Mednarodna zveza za mladinsko književnost je izbrala 2. april za mednarodni dan mladinske književnosti. Rojstni dan velikega mladinskega pisatelja Hansa Christiana Andersena je tako postal dan, posvečen vsem drobnim in velikim delom, ki so namenjena mladini. Skorajda ni velikega pisatelja, ki ne bi posvetil te ali one strani svojega dela najmlajšim. In neredkokrat je prav v teh delih pokazal svoje največje sposobnosti, kajti svet mladosti je poseben svet, v svojih oblikah nevsakdanji, prevlečen s kopreno pravljíčnosti in lepega. Pred nami je poslanica vsem otrokom sveta, ki jo je napisala ustanoviteljica Mednarodne zveze za mladinsko književnost Jella Lepman.

že. Imen je vendar toliko, kolikor je cvetlic na svetu, in prav zares je škoda, da si ne moreš izbrati imena tako, kakor si izbereš cvetlico.

Claudia drži v rokah knjigo in upira vame svoje vprašujoče oči:

»Odkod prihajajo knjige? Ali rastejo morda na drevesu?«

Kaj naj odgovorim deklici na to preprosto vprašanje v času, ko se ljudje že pripravljajo, da poletijo z raketo na luno? Vendar pričnem:

»Pred mnogo tisoč leti so poznali neko posebno rastlino, ki so jo imenovali papirus. Iz nje so napravili liste, da so nanje lahko pisali, in tako mi danes vemo, kaj se je dogajalo takrat. Torej ni bilo drevo, ampak grm.«

Deklica ni bila daleč od resnice.

Nadaljevala sem:

»Kitajci, ki so takrat nosili še dolge kite, so kmalu odkrili, kako se dela papir, in tako je šlo to dalje in dalje. Današnji stroji za papir in današnji tiskarski stroji so prave pošasti in delajo že vse sami. Priznati moram, da se jih vedno nekoliko bojim.«

Deklica pa se ni dala tako hitro ugnati.

»Jaz pa dobro vem, da rastejo knjige na drevesih.« In od navdušenja je zaploskala z rokami. Verjela je, da rastejo knjige na drevesih, tako, kot rastejo češnje, pomaranče in kostanj, da se tam zibljejo rdeče in rumene in rjave, majhne in velike, temne in svetleče se. Treča je samo stegniti roko, in že jih dosežeš.

»Slikavice vise na najnižjih vejah knjigovega drevesa,« pravi Claudia. »Tako jih mi, ki smo še majhni, lahko dosežemo. Kaj ni to zabavno? Otroci rastejo in tudi njihove knjige visijo više in više, saj imajo oni daljše roke in jih laže dosežejo.«

»Pa tudi plezati znajo,

nitno štrbunkneš z drevesa.«

»S knjigovega drevesa nikoli ne padaš, drevo že zna poskrbeti za to,« zagotavlja Claudia.

Dosti me je naučila Claudia, toda nekaj ji moram še povedati:

»Knjigovo drevo? Ne! Takega drevesa nisem še nikjer na svetu nikoli videla. Knjige ne rastejo na drevesu. Nastajajo v glavah pesnikov in pisateljev,

Ančka Gošnik-Godec: MOJA RISANKA (Ilustracija iz knjige »Za lahko noč«, Ele Peroci)

ki jih potem uresničijo s čopičem, svinčnikom, pisalnim strojem ali pa jih posnamejo na magnetofonski trak. Rokopis potuje potem do založnika, od tam v tiskarno in nazadnje v knjigarno.«

Priznati moram, da bi bilo takole knjigovo drevo res čudovita stvar. Vse bi

seboj razumejo in da živijo v miru. Prelepa misel je to, da bi otroci širom po svetu na današnji dan brali iste knjige in tako zvedeli toliko novega drug od drugim. Zal je še nešteto otrok, ki še nikoli niso držali o rokah knjige in katerih nihče ni učil brati. Se jesti nimajo dovolj in

lahko spoznalo z našo najsodobnejšo likovno umetnostjo in s umetnikoma, ki sta znana tudi v tujini. Oba sta namreč že razstavljala v številnih mestih v tuji in dobila priznanje mednarodne žirije na razstavi »Mir, humanost in bratstvo v Slovenji, Gradcu«.

Kiparja Janeza Boljke smo pred nekaj leti še videli na razstavi v Ribnici, ko smo spoznali njegov

Peter Černe: Skulptura XI. (les in bron, 1965)

V Kočevju: Boljka in Černe

V soboto zvečer so v likovnem salonu v Kočevju odprli letošnje tretjo razstavo. Karikature Hinka Smrekarja so zamenjali kipi dveh mladih slovenskih umetnikov — Janeza Boljke in Petra Černe. Otvoritev razstave je bila povezana z intimnim kulturnim programom: slušatelji akademije so igrali sko umetnost iz ljubljane so recitali vrsto balad in romanc.

Z njuno razstavo se bo Kočevje

lahko spoznalo z našo najsodobnejšo likovno umetnostjo in s umetnikoma, ki sta znana tudi v tujini. Oba sta namreč že razstavljala v številnih mestih v tuji in dobila priznanje mednarodne žirije na razstavi »Mir, humanost in bratstvo v Slovenji, Gradcu«.

Kiparja Janeza Boljke smo pred nekaj leti še videli na razstavi v Ribnici, ko smo spoznali njegov

svojevzstni izrazni svet. Svet, ki se je izoblikoval v simboliki večnega krošnjarja Ribničan, ki ga upodabja v najrazličnejših instancah. Vendar pa njegov krošnjar Ribničan ni le navaden Ribničan. Zanimivi, veseli, po svetu begajoči krošnjar s svojo krošnjo mu je le preteza za izpovedovanje mnogo bolj obsežnih idej; umetnik se zamisli nad sodobnim človekom, zbeganim zaradi hrupa in nesoglasij dvajsetega stoletja. Človeka, ki živi pod nenehnim vplivom in grožnjo uničevalne atomske vojne, človeka, ki trpi še zaradi posledic zadnje vojne in trepeta ob misli na novo. Zdi se, kot bi bili njegovi krošnjarji optani s uničujočim bremenom človeške usodnosti.

Peter Černe je našel izraz v spretni kombinaciji lesa in bronu. Njegova dela tih govorijo o najgloblji človeških občutjih, kar se poudarja s kontrasti materiala: lesa in kovine. Na ta način umetnik izraža svoj pogled na svet, svoja spoznanja in odnos do človeka, pa tudi opomin in protest proti temni in uklenjenosti, nezaupanje in nelskrenosti današnjega človeka.

Razstava bo odprta od 16. aprila in je pomemben prispevek k likovnemu izobraževanju občinstva, ki je doslej imelo bore malo priložnosti spoznavati sodobne tokove slovenske umetnosti.

Najzaključim z besedami enega od organizatorjev likovnega salona kiparja Staneta Jarma: »Govorica oblika, likovna govorica je vseka-kor mnogo težje razumljiva od katerikoli druge, posebno še ljudem, ki se poredko ali pa sploh ne srečujejo z njo. Mislim, da je ravno zato, ker veliko ljudi ne pozna umetnosti, potrebno pripraviti take razstave, ki navedeno stično s slikami in kipi jim bo sodobno umetnost, sploh umetnost približalo in jim jo naredilo razumljivo. To pa je tudi naš glavni namen...«

F. G.

DELAVCI »CENTROMERKURJA« V DOLENJSKEM MUZEJU

V soboto dopoldne si je 160 članov kolektiva trgovskega podjetja »CENTROMERKUR« iz Ljubljane ogledalo zbirke v Dolenjskem muzeju in v Dolenjski galeriji. Sindikalna podružnica v tej delovni organizaciji je namenila svoj obisk Dolenjski ob 15-letnici podjetja. Kolektiv je že v sredo slovesno proslavil svojo obletnico v Slovenski filharmoniji, kjer je pel Slovenski oktet, slavje pa je začela Jelka Otujak, predsednica DS, medtem ko je prehojeno pot kolektiva obrazložil gostom in delavcem direktor podjetja Ljubo Kobal. Slavja so se udeležili med drugimi tudi dr. Marjan Breclj, predstavniki bank in oblasti, inozemski partnerji in sodelavci podjetja. Kolektiv je ob tej priložnosti obdaril delavce, ki so v podjetju že 15 oz. 10 let.

Z obiskom v Dolenjskem muzeju so bili gostje iz Ljubljane zelo zadovoljni, prav tako s strokovnim vodstvom. Obletnico ustanovitve so zaključili z družabnim srečanjem v Dolenjskih Toplicah, kjer so jim v soboto zvečer

odlično postregli. — Podjetje je ob svojem jubileju izdalo lep almanah z zgodovino podjetja.

V Cerkljah obsodili »Deklaracijo«

Pripadniki cerkljanske garnizije so 29. marca na zborovanju ostro obsodili nedavno objavljeno »deklaracijo o nazivu in položaju hrvaškega knjižnega jezika«. Z zborovanja so poslali telegram tovarišu Titu in CK ZK Hrvatske. Na zborovanju so poudarili, da je »deklaracija« akt proti največji pridobitvi naše revolucije — bratstvu in enosti. da pa »deklaracija« kot tudi beograjski »predlog za razmišljanje« ne moreta omesti enosti v JLA ter vplivati na ivljenje in delo v njej.

M. JARANOVIC

Ljudske knjižnice so v več krajih edina oblika kulturne dejavnosti. Izposoja knjig pa je tu in tam iz domala nerazumljivih razlogov zamrla. Kaj je npr. z ljudsko knjižnico v PREČNI? Prav škoda je, da ne dela, saj je v njej po izjavi ravnatelja študijske knjižnice v Novem mestu tov. Boga Komelja nekaj 77 lepših knjig, ki so jih darovale slovenske založbe.

Prosvetni dom v Prečni ni vzdrževan. Zelo vlažna stavba je potrebna hitre intervencije družbenih organizacij v Prečni, sicer bo razpadla. Preureditev odra v dvorani, razsvetljava, zasteklitev in oskrbovanje je nujno, sicer bo postala stavba oziroma dvorana v njej kmalu nekaj, kar ne bo ničemur podobno, najmanj pa prosvetnemu domu. Teren za domom, kjer je po vzpetina, je prav primeren za prireditve na prostem.

V ZUZEMBERKU so prireditve precej pogostne, ni pa doma čega kul-

turnega življenja. Oder v dvorani je urejen in primeren za prireditve in gostovanja.

»Tudi ljudska knjižnica ne dela,« so nam povedali. V njej je več kot 500 knjig. To sicer za tako velik kraj ni velika številka, vendar pa ni prav, da je izposoja knjig zamrla.

Ciril Zajc iz Praproče vodi kot amater pevski zbor in nastopa na vseh prireditvah ter komemoracijah. Denarne podpore ni prejemal. Delo tega zbora moramo pohvaliti, saj se podobni organizatorji ter vodje redko najdejo. V krajih novomeške občine je veliko zanimanje za glasbo, vendar domala povsod primanjkuje strokovnjakov, ki bi vodili in usmerjali delo na tem področju. Sole razpisujejo prosta delovna mesta učiteljev glasbenega pouka, vendar ni odziva. V STRAZI so na posvetovanju proslili glasbeno šolo v Novem mestu, naj ustanovi podružnico šole. Sicer pa deluje v Straži kulturno-prosvetno društvo, ki ima pevski zbor in

zabavni kvintet. Knjižnica z okoli 2000 knjigami je redno obiskovana, primanjkuje pa polic in knjižnih omar.

V DOLENJSKIH TOPLICAH je eden glavnih problemov ureditev kino dvorane. Tako razgiban turistični kraj ima staro aparaturo, ki ne zadošča potrebam Dolenjskih Toplic. Na Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu so o tem že razpravljali.

Sicer pa kulturno življenje v Dolenjskih Toplicah — spi spanje pravičnega. Tudi v STOPIČAH pri Novem mestu se ne morejo pohvaliti z njim, čeprav imajo na šoli večje število prosvetnih delavcev, ki bi lahko organizirali in vodili pevske zборе, režirali itd. Prezaposleni so s svojim delom na šoli, obetajo pa, da bodo razgibali življenje s kulturnimi prireditvami. V kraju sicer ni prosvetnega doma. Za kulturno dejavnost uporabljajo šolske prostore. V šoli je urejena dvorana z gledališkim odrom.

DOLENJSKI MUZEJ V NOVEM MESTU sporoča žalostno vest, da je v sredo, 5. aprila 1967 nenadoma umrl

JOŽE ZAMLJEN

vodja oddelka NOB v muzeju

nosilec spomenice iz 1941 in raznih odlikovanj iz ljudske revolucije, zaslužni in ugledni ljudsko-prosvetni delavec ter dolgoletni učitelj in šolski upravitelj pod Gorjanci in v Novem mestu

Od pokojnika se bomo poslovili jutri popoldne na novomeškem pokopališču,

danes in jutri pa leži v avli Dolenjske galerije v Novem mestu

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

Bodočnost: turizem in kmetijstvo

Nekatere službe za kraje na obeh straneh Kolpe bosta občini iz Slovenije in Hrvaške izboljšali in pocenili - Cestam bo treba posvetiti več pozornosti - Velike možnosti v živinoreji - Za turizem je dovolj naravnih pogojev, vendar bo treba modernizirati cesto Kočevje-Delnice

25. februarja je bil v Brodu na Kolpi sestanek predstavnikov delniške in kočevske občine, na katerem so razpravljali o ureditvi zdravstvene in veterinarske službe na mejnem območju. Govorili so še o vzdrževanju cest, odkupu kmetijskih pridelkov in še o drugih problemih, ki naj bi jih obe skupščini spornazumno reševali. Sestanek so se udeležili predstavniki obeh občinskih skupščin, zdravstvenih domov, kmetijskih organizacij in nekaterih množičnih organizacij Broda na Kolpi in Vasi - Fara.

Zdravstvena služba je na slovenski strani Kolpe zadovoljivo urejena, saj sta v Vasi - Fari ambulanta in zdravnik, ki občasno ordinira tudi na drugi strani Kolpe. Delniški in kočevski zdravstveni dom bosta še proučila, kako bi bilo treba urediti zdravstveno službo na tem področju, da bi bila čim učinkovitejša in čim cenejša.

Veterinarska služba bi bila cenejša, če bi jo opravljal tudi na

slovenski strani veterinarski bolničar z Broda na Kolpi. Sedanja kočevska veterinarska služba je dobra, a je zaradi precejšnje oddaljenosti Kolpeke doline draga. Obe službi bosta proučili organizacijo dela v tej dolini. Načelno KGP nima nič proti, če bi veterinarsko službo na obeh straneh opravljal bolničar z Broda, vendar želi, da bi bila služba dobra in učinkovita.

O vzdrževanju cest sta se obe strani že nekaj tednov prej dogovorili s predstavnikoma cestnih podjetij v Osilnici. Sklenili so, da bo cesta na obeh straneh Kolpe plačilo cestno podjetje z Reke. Plačanje na kočevski strani bi svedovalo plačevalo novomeško cestno podjetje. Pogodbo naj bi sklenili še pred jesenjo.

Vendar so na sestanku ugotovili, da se je dogovor slab obnesel, saj snega, ki je zapadel kmalu po prejšnjem sestanku, niso spluli s ceste. Z delom so začeli šele, ko je začel sneg kopneti.

Cesta na hrvaški strani je slabo vzdrževana, zato so to sporočili občinski skupščini v Delnici in reševalo cestnemu podjetju.

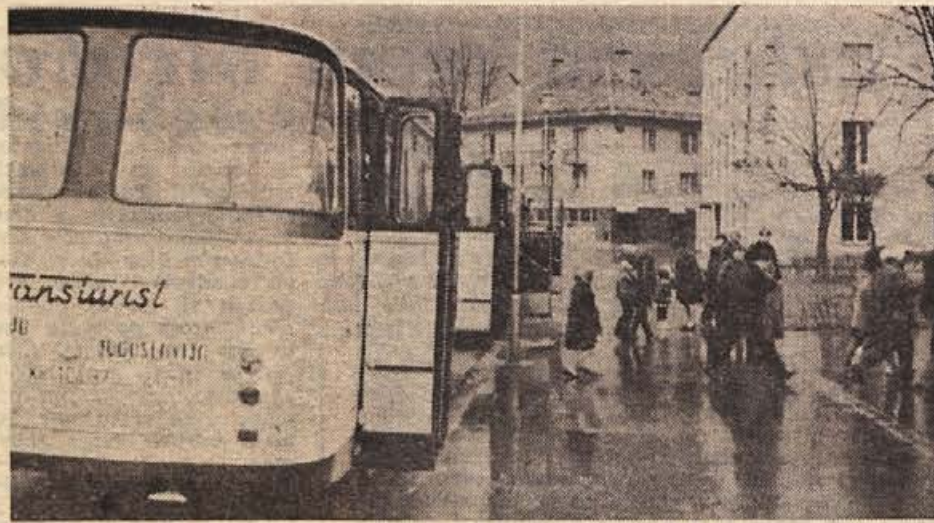
Odkup kmetijskih pridelkov je težko organizirati, ker je le malo tržnih presežkov, kmetje pa zahtevajo visoke odkupne cene. Razen tega je preveč različnih sort kmetijskih pridelkov. Nekateri so menili, naj bi več ljudi zaposlili doma - s pletenjem in drugimi deli. Predstavnik KGP pa je predlagal naj bi kmetje raje po-

predlagal, naj bi kmetje raje pozadržali. To območje je namreč primerno za živinorejo in kmetje bi lahko gojili govedo za tržnice.

Kraji ob Kolpi bi lahko imeli od turizma večje dohodke, saj je dovolj naravnih pogojev: lov, ribolov, kopače, naravne lepote... Manjka predvsem dobra cesta, ki bi napravila Obkolpje pristopnejše: povezana bi bila s cesto Ljubljana-Kočevje na slovenski strani in s cesto Zagreb-Karlovac-Reka na Hrvaškem. Predstavnik obeh občinskih skupščin so sklenili, da se bodo zavzeli za čimprejšnjo modernizacijo ceste Kočevje-Delnice.

Matični urad Kočevje

V marcu so bili rojeni en deček in dve deklici. - Poročilo se je devet parov. Umrli so: Ivana Lovstak, inval. upokojenka iz Kočevske Reke, 78 let; Karol Istenič, upokojenec iz Salke vasi, 76 let; Angela Klum, gospodinja iz Kočevja, Ljubljanska cesta 3, 67 let; Alojzija Tekavec, druš. upokojenka iz Kočevja, Podgorska 17, 86 let. V Ljubljani pa so umrli Antona Hribar, upokojenec iz Kočevja, Bračičeva 11, 42 let, Ivana Klepac, gospodinja iz Dolge vasi.

Kljub temu da je vreme muhasto in se turistična sezona še ni začela, že prihajajo v Kočevje izletniki, ki so predvsem šolarji (Foto: Prime)

Letos prvi manjši občinski proračun

Proračun bo letos za 8 odstotkov manjši, kot je bil lanski - Dopolnilne udeležbe republike praktično ni več - Skoro vse izdatke bo treba zmanjšati - "Dinar le dobiva veljavo"

Letos bo prvič proračun občine Kočevje manjši, kot je bil preteklo leto, in to kar za 8 odstotkov oziroma 700 tisoč N-din. V občinski proračun je namreč republika še lani prispevala več kot milijon štiristo tisoč novih dinarjev, ki jih letos ne bo več.

Do republiške dopolnilne udeležbe so po novem upravičene le občine, ki imajo pod 370 N-din proračunske potrebnosti na prebivalca. Občinska skupščina Kočevje se s takim sklepom republike ni strinjala, češ da bi bilo treba upoštevati tudi razsežnost občine in gostoto naseljenosti. Ugovor iz Kočevja ni bil upoštevan, pač pa so republiški organi sklenili, da bo

dobila občina letos le 108 10 novih dinarjev dotalij.

Tudi letos bodo glavni dohodki občinskega proračuna (88 odstotkov) prispevki in davki.

Izdatki bodo skoraj na vseh področjih manjši. Izjemi bosta socialno skrbstvo in zdravstveno varstvo, kjer bodo enaki lanskim. Pri negospodarskih investicijah pa bodo predvidoma celo večji, ker bo treba začeti odplačevati kredite (nova šola, zdravstveni dom) in ostale obveznosti iz prejšnjih let, pa tudi nekatere nove.

Za šolstvo bo šlo kar 42,5 odstotkov proračuna, razen tega bodo za šolstvo prispevale 400 000 N-din še gospo-

darske organizacije. Iz obeh teh virov zbrani dohodki za šolstvo bodo komaj za okoli 5000 N-din večji od lanske dotalije šolstvu. Razen tega naj bi za šolstvo predvidoma porabili tudi 1-odstotno proračunsko rezervno in dohodke iz nekaterih drugih virov, ki pa bodo - če sploh bodo - verjetno malenkosti.

Razprava o proračunu je bila moreča, saj so morali odborniki prvič sprejemati proračun, ki je občutno manjši od pretekega. Kljub vsemu pa je le razveseljivo tole dejstvo: vedno bolj uvidevamo, da naš denar le dobiva veljavo! Tako je ob zaključku razprave o proračunu poudaril inž. Franc Goršič.

Najdaljša razprava o manj važnem

Četrtna odborikov nedelavnih - Seje naj bi bile pogostejše, a krajše - Reforma zahteva več razprav o gospodarstvu

Rudi Rauh iz Kočevja je občinski odbornik in predsednik delovnih skupnosti občinske skupščine Kočevje od leta 1963. Letos mu torej poteče mandat. Obiskali smo ga in mu zastavili nekaj vprašanj.

V: Kako ocenjujete delo odborikov in skupščine v vaši mandatni dobi?

O: V naši skupščini je dobrih odborikov le okoli četrtnina. Ostali ne prihajajo redno na seje ali pa se ne oglašajo v razpravi.

Tudi sestav odborikov po mojem mnenju ni najboljši. To se vidi iz tega, da je običajno razprava o manj važnih zadevah (na primer: odvoz smeti), ki bi jih lahko rešili upravni organi občine, dolga in temeljita; kadar odločamo o stvareh, ki so za občino in občane velikega pomena, pa jih razpravlja le nekaj. Seveda se lahko redno oglašajo v razpravi le tisti, ki so seznanjeni z vsemi problemi občine. Teh pa je malo.

V: Kakšen je po vašem mnenju dober odbornik?

O: Tak, ki ne zastopa le interese svoje delovne organizacije ali volilne enote, ampak vsaj občine, če ne tudi republike in zveze. Seveda pa se mora tak odbornik stalno seznanjati s problemi občine in biti na tekočem tudi o vseh dogajanjih v državi in svetu.

V: In kakšno je bilo delo skupščine?

O: V glavnem dobro. Vendar bi se verjetno morala pogostejše sestajati. Dnevni red je namreč največkrat predlog. Tako se dogaja, da se že pri prvi točki, ki je običajno najvažnejša, zadržimo včasih celo po 3 ure; ostale točke dnevnega reda pa potem obdelamo hitro in ne do-

RUDI RAUH

volj temeljito. Odborniki se namreč že pri prvi točki izčrpajo in se potem zgodi, da razne odloke sprejemajo na hitro.

O: O problemih našega ceppodročja zborna delovnih skupnosti je skupščina po vašem mnenju premalo razpravljala?

O problemih našega celotnega občinskega gospodarstva. Dve ali štiri razprave o

gospodarstvu so na leto premalo. Prav v sedanjem reformiranem obdobju se pred delovnimi organizacijami pojavljajo vsak mesec ali celo vsak dan novi problemi v zvezi s proizvodnjo, prodajo, obratnimi sredstvi in drugim, ki jih same ne morejo vedno rešiti najbolj uspešno.

V: Dobite pred sejo dovolj materiala in kako je pripravljen?

O: Za razglednega in delovnega odbornika je materiala dovolj, za neaktivnega pa premalo. Material je vedno tudi primerno obdelan. Za rešitev posamezne pomembnejše zadeve je vedno predvidenih tudi več inšicij. Vendar se včasih zgodi, da kakšen odlok zavrnemo.

Kočevje potrebuje več vode

Zmogljivost črpališča na Obrhu bi lahko povečali že letos - Kakšne naj bodo pristojbine za vodovodne priključke?

Kočevje potrebuje že danes okoli 65 sekundnih litrov vode, medtem ko je dobiva le 45. Zaradi tega je v nekaterih predelih mesta in okoličih slab vodni pritisk, večkrat pa se zgodi, da voda sploh ne priteče.

Razen tega je treba vodno mrežo razširiti po vsej Kočevski dolini. Tako naj bi voda dobila še Stara cerkev, Konca vas, Koblarji, Gorenje, Studenc, Dolga vas, Salka vas, Zeljne, Klinja vas, preostala polovica Slovenske vasi in še nekatera naselja ali njihovi deli.

Za napajanje vseh dosedanjih in novih naselij pa bi potreboval kočevski vodovod okoli 100 litrov vode na sekundo. Na zajetu pri Obrhu je dovolj vode tudi za povečano črpanje. To investicijo bo izpeljala Vodna skupnost, ki ima za dela že zagotovljen denar, izdelati pa je treba še investicijski program in ostale načrte. Možnosti so, da bi bilo črpališče preurejeno že letos.

Pripravljen je tudi osnutek odloka o pristojbinah za vodovodne priključke. V predlogu sta dve inačici. Po prvi naj bi znašala pristojbina za vodni priključek v Ko-

čevju za zasebne hiše 130.000 S din, za eno stanovanje v bloku 100.000 S din, izven Kočevja pa 50.000 S din za stanovanje. Po drugem predlogu bi bil prispevek za priključke manjši (50.000 S din za zasebne hiše in prvi stanovanji v bloku, za ostala stanovanja v bloku pa po 10.000 S din); hkrati bi se

povečala vodarina za 10 S din pri kubičnem metru vode (5 S din zaradi vodnega prispevka in 5 S din za razširitev vodnega omrežja).

O vodni oskrbi mesta in okolice ter osnutku odloka o prispevku za priključke bo razpravljala in odločala še občinska skupščina na jutrišnji seji.

ne, ki jih bodo tudi v kratkem preselili v boljša stanovanja.

Pri Zidarju so zgradili po vojni 80 stanovanj, od tega večino po letu 1963 in v Kočevju (v Ljubljani le 5 in na Reki 7). To je za 450-članski kolektiv kar precej. Upoštevati pa moramo, da v Kočevju pred vojno in še nekaj let po njej ni bilo gradbenecv. Gradbeništvu pa zdaj dobro uspeva tudi zato, ker so zgradili lahka stanovanja in so zato lahko dobili tudi dobre strokovne delavce.

Vendar pa stanovanjski problem vseh članov kolektiva še ni rešen. Boljša stanovanja morajo priskrbeti še samcem.

Potrditev imenikov

V Komisijo za potrditev volilnih imenikov je občinska skupščina Kočevje imenovala: Zdenka Hodnika, Antona Hočevarja in Roziko Raztresen.

Skupščina o nekaj lovskih zadevah

Pogodbe z lovskimi organizacijami sklenjene - Mej še niso spreminjali - Kmetje trdijo svoje, lovci pa svoje - Lovci ne morejo upravljati z vodami, ribiči pa ne z lovišči

Občinska skupščina Kočevje je sklenila z lovskimi organizacijami pogodbe o gospodarjenju in upravljanju z lovskimi revirji ter določila meje revirjev. Pogodbe so sklenjene za leto dni. V tem obdobju bo skupščina proučila še nekatere sporne meje lovišč (Predgrad, Draga, »Roga») in določila prispevek za posamezne revirje.

Občinski skupščini se pritožujejo tudi občani iz Banje loke, Ajbla, Brike in drugod, da napravijo jeleni na njihovih kmetijah precej škode.

Jeleni menda prihajajo iz gojitvenih lovišč, ker lovske organizacije nimajo za divjad njih in travnikov. Občani vprašujejo, če so jeleni več vredni kot krave.

Vodstva lovišč pa trdijo, da kmetje pretiravajo, da škode na kmetijah ni toliko, ker imajo v loviščih posebne njive in travnike, kjer se divjad pase. Pravijo tudi, da plačajo pravično vso škodo, saj jih ni doslej še nihče tožil, da ni dobil povrnjene škode, povzročene od divjadi. Kdo ima prav, še ni ugotovljeno.

Občinska skupščina je odgovorila tudi na prošnjo lovcev iz Osilnice, naj bi dobili v upravljanje nekatere vode. Lovska organizacija namreč ne more upravljati z vodami, kot ne more ribiška z lovskimi revirji. Seveda pa se lovci lahko včlanijo v ribiško družino Kočevje ali Čabar in potem kot ribiči upravljajo z vodami. Če bi bilo interesno za članstvo v ribiški družini dovolj, bi v Osilnici lahko ustanovili tudi pododbor ribiške družine.

Pred sezono olepšati Ribnico

Sodelovali bodo z vsemi, ki skrbе za lepšo podobo kraja - Seznama članov nimajo - Za predsednika izvoljen Andrej Klemenc

Pred kratkim je imelo Turistično društvo v Ribnici redni letni občni zbor. Na njem so pregledali, kaj so že napravili za bližnjo turistično sezono in kaj morajo še. Za predsednika društva so ponovno izvolili Andreja Klemenca.

Pravljajo pa se, da bodo uredili park kulturnikov. Doprnski kipi treh velikih mož (Jakoba Gallusa-Petelina, dr. dr. Ivana Prijatelja in Stanislava Škrabca) so že odšli.

Poudarili so, da bi bilo treba Ribnico še polepšati. Predvsem bi bilo treba še naprej dobro čistiti ceste in ulice, vzdrževati parke in dati hišam čim lepši videz. Porušiti bi morali čimprej obe hiši pri restavraciji in urediti na njenem mestu ter za njima parkirni prostor in gostilniški vrt.

Turistični delavci so sklenili da bodo v bodoče še tesneje sodelovali z organi in delovnimi organizacijami, ki skrbе za urejanje cest, ulic in nasadov, za javni red in z drugimi.

Ugotovili so tudi, da nimajo seznama članov Turističnega društva in da že štiri leta niso pobirali članarine. Seveda bodo skušali čimprej to pomanjkljivost popraviti.

pritegniti v društvo več mladih, dopolnili pa bodo pravila društva, ker so že nekoliko zastarela.

Zmanjšali bodo število zaposlenih

Občinska uprava v Ribnici je z ozirom na gospodarsko moč in število prebivalcev nekoliko preobsežna. Svet delovnega kolektiva je zato imenoval posebno komisijo, ki naj bi proučila in izdelala novo sistemacijo delovnih mest. Po predlogu komisije, ki ga je svet kolektiva že obravnaval in potrdil, z njim pa je bila seznanjena tudi občinska skupščina, naj bi se število delovnih mest zmanjšalo od sedanjih 39 na 34. Komisija je ugotovila tudi, da sta šefa krajevni uradov v Sodražici in Loškem potoku, ki sta hkrati matičarja, le polovično zaposlena, in jima bodo priskrbeli še dodatno zaposlitev.

Sezona za prodajo na debelo

Pri Turističnem društvu v Ribnici imajo v teh dneh največ dela s prodajo spominkov na debelo. Naročnikov je precej: največ je med njimi turističnih, gostinskih, planinskih in trgovskih organizacij. Seveda prihajajo še nova naročila, ker hočejo biti vsi naročniki že v začetku turistične sezone dobro založeni s spominki. Zanimivo pa je, da so letos prvič začele naročati spominke tudi šole, ki jim menda uporabljajo pri tehnični vzgoji učencev.

Razgovor o borbi v Jelenovem žlebu

Pred letošnjim občinskim praznikom v Ribnici je učence šole v Dolnji vasi obiskal upokojeni polkovnik Pavel Rebolj - Danilo, ki stanuje v Prigorici. Na željo učiteljeve in mladinne je pripovedoval o svojih spominih na znamenito borbo štirih slovenskih brigad z italijanskimi fašisti v Jelenovem žlebu marca 1943. Tov. Rebolj je bil član Tomšičeve brigade in je z njo prehodil vso dolgo in slavno pot naše najboljše brigade, brigade jurišacev, od ustanovitve prek Jelenovega žleba do Grčaric, razorožitve italijanske divizije pri Dole-

nji vasi, Turjaka, Notranjske, Velikih Lašč, Kočevja decembra 1943 do znamenitega pohoda 14. divizije na Stajersko. Preprosta, vendar zanimiva je bila njegova pripoved o junakih in junaštvih, o borbi, ki si je mladi rod sploh ne more predstavljati. Pripoved o tem, kako in kje se je kalila naša svoboda, bratstvo, sreča. Otroci so bili tovarišu Rebolju nadvse hvaležni, pa tudi predavatelj je bil zadovoljen, ko je spoznal, da v mladem rodu kljub vsemu živi zanimanje za revolucijo.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,80 Ndin kg, jajca po 0,45 do 0,55 Ndin, pomaranče 4,90 Ndin kg, banane 5,40 Ndin kg, limone 4,50 Ndin kg, jabolka 4,47 Ndin kg, sveže zelje 2 Ndin kg, kislota 1,55 Ndin kg, kislota repa 1,50 Ndin kg, solata 3,47 do 4,96 Ndin kg, čebula 2,75 Ndin kg, fižol v zrnju 4,50 Ndin kg.

Dolenja vas: Kje so tiste stezice ...

Pred nekaj leti so Dolenjevščani z lastnimi sredstvi in ob pomoči občine asfaltirali cesto skozi vas. Ze tedaj so nekateri načeli vprašanje čiščenja ceste, kar pa je bilo več ali manj vedno prepuščeno naklonjenosti deželja. Posebno v pomladanskih dneh je cesta tako blatna, da se asfalt komaj vidi. Kadar pa deželja ni, imajo mnoge gospodinje nepo navado, da zlivajo odpadno vodo preprosto na cesto. Navada korenini še v prejšnjih časih in je priložljiva predvsem za razvoj turizma. Krajevna skupnost bo morala čim prej urediti čiščenje ceste (v vasi je tudi cestar Komunale!!) in prepovedati zlivati umazano vodo na cesto.

Izhod je v prisilni upravi

Za ribniškega Gradbenika je edina pot - prisilna uprava, ki naj pomaga podjetju izkupati se iz trenutnih težav

O ribniškem Gradbeniku že nekaj časa šušljajo, da je zašel v težave. To sta potrjevali tudi odgovori direktorja in tehničnega vodje podjetja. V tem vzhodu je bil sklican občni zbor sindikalne podružnice. Po poročilu direktorja se je razvila zelo živahna razprava, ki je bila od časa do časa prav razburljiva. Ljudem pač ni vseeno, če bodo imeli jutri še kruh ali pa ga ne bodo imeli.

Podjetje je bilo ustanovljeno pred 14 leti, pred dvema letoma pa se je k njemu priključila še opekarna. Čeprav so takrat ugovarjali, da je združenje koristna, so se že lani začela pojavljati mnenja, da opekarna ni rentabilna in podjetju prinaša izgubo. Lanski zaključni račun podjetja

je pokazal 2.763.000 S din izgube, h kateri je menda največ pripomogla opekarna. Proizvodnost je razmeroma nizka, saj so proizvedli le nekaj nad dva milijona kosov opeke, da bi bili rentabilni, pa bi jih morali 2.700.000. Vzrok za to je tudi v nepravilni investicijski politiki, ko so gradili objekte, ne da bi imeli investitor zanje zagotovljen denar. Po zaključnem računu znašajo terjatve podjetja kar 20 odst. celotne realizacije, zato jim stalno primanjkuje tudi obratnih sredstev. Samo za sodne stroške pri izterjavi neplačanih računov je moralo podjetje plačati poltretji milijon dinarjev.

Komercialna služba je bila v podjetju slabo organizirana, kar potrjujejo neprodani izdelki, medtem ko analitiške službe, ki naj bi sproti spremljala gospodarjenje, sploh ni bilo.

Na občnem zboru je bilo rečeno, da je prisilna uprava edina pot, ki bo podjetju pomagala iz težav. Potrebno bo zboljšati delovno disciplino, zmanjšati administracijo, uvesti večjo osebno odgovornost in narediti sanacijski program. Zagotoviti si bo treba tudi več dela v letošnjem letu. Čeže, da bodo morali odpustiti tudi nekaj delavcev, vendar jim

bo treba pomagati poiskati delo. Podjetje trenutno zaposluje 126 ljudi, od tega 30 v administraciji.

Odlotitev za prisilno upravo je sprejela tudi občinska skupščina. Prav bi bilo, da bi po končani prisilni upravi združili vse gradbeništvo v občini: Gradbenik, gradbeni skupini, ki delujeta pri INKESU, ter Stanovanjsko komunalno podjetje. Kolektiv Gradbenika je privolil v prisilno upravo pod temi pogoji, račun pa tudi na pomoč občinske skupščine. Ob tem čaka sindikalno podružnico tudi nadvse odgovorno delo.

Struge: odklonil kandidaturo

Edo Pogorelec, kmet iz Podtabora, ki so ga volivci iz Strug predlagali za kandidata za odbornika občinskega zbora občinske skupščine, je odklonil kandidaturo. Svoj sklep je utemeljil s tem, da je preobremenjen z ostalim delom. Tako bo kandidiral na volitvah 23. aprila na območju Strug le Anton Pugelj, kmetijski tehnik iz Lipe 3.

Stanko Rus je bil odlikovan z medaljo dela. Cestital mu je predsednik občinske skupščine Franc Ilc. (Foto: Mohar)

Most je popravljen, tabla pa je še ostala

Most, ki veže Prigorico z Dolenjo vasjo, je bil zelo slab in so ga lansko jesen popravili in usposobili za promet. Toda napisna tabla, ki prepoveduje promet po mostu, kljub temu da je bil most popravljen že jeseni, še vedno stoji. Za domačine je pravzaprav vseeno, težje pa je za tujce, ki jim napis še vedno brani prehod čez most. Če so odgovorni znali poskrbeti za popravilo mostu, bi morali zamenjati tudi napisno tablo.

Potočani zaslužijo vso pomoč

Za ribniški občinski proračun je značilno, da ga hudo bremenijo vračanje kreditov za komunalne in druge negospodarske investicije. Ko so na zadnji seji občinske skupščine o tem razpravljali, so ugovarjali, da so zaradi teh dolgov (33 milijonov Sdin) okrajnjene druge dejavnosti, financiranje iz proračuna.

Največ letnih odplačil odpade na račun ribniške nove šole, za katero bo treba letos začeti odplačevati najeti kredit. Pri kreditih za komunalno dejavnost na je na prvem mestu Sodražica. Samo 920 Ndin znesejo letno odplačila za stavbo na Taboru v Loškem potoku, kar pomeni, da Potočani zelo malo bremenijo občinski proračun pri negospodarskih investicijah.

obiskovati kino predstav, ki so bile za marsikoga edino razvedrilo. Brez doma se tudi amaterska kulturno-prosvetna dejavnost ne more uveljaviti, zato Potočani računajo na širšo pomoč.

Zgodnji izletniki

Prvi izletniki že prihajajo v Ribnico. Ze v začetku preteklega leta so prišle tri skupine z avtobusi, med njimi dve šolski. Solarji so si nakupili razglednice in spominke, nekateri pa celo lesen kuhinjski pribor za mamice. Izletniki bi si radi ogledali tudi muzej, vendar še ni odprt. To pomanjkljivost bi lahko z dobro voljo odpravili, saj smo v mednarodnem letu turizma in izletniki prihajajo že prej, kakor so prejšnja leta.

Zahtevajo prevoz z Gore

Solarji z Gore nad Sodražico so pravi trpinč. Ker v svojem kraju nimajo popolne osemletke, morajo učenci višjih razredov obiskovati šolo v Sodražici. Ze ob 6.30 morajo od doma, na domove pa se vračajo z avtobusom šele ob pol štirih popoldne. Dnevno prepešajo do 7 km in prihajajo domov šele po 9 urah, zato lahko razumemo zahtevo staršev, naj bi pristojni poskrbeli za prevoz otrok v šolo. Otroci posebno veliko trpijo v zimskem času, ko je pot z Gore v Sodražico tudi za odraslega človeka naporna.

SVEŽE BELO - OSKARJEVO DELO!

Zahvala odborniku za njegovo delo

Alojz Skulj iz Dol. Podpopljan pri Ortneku je bil štiri leta odbornik splošnega zbora občinske skupščine v Ribnici. Ves ta čas je bil aktiven odbornik in si je pri volitvah in odbornikih pridobil velik ugled in naklonjenost.

vati še pred sejo na svoje domove. Ker je skrbel za dobro povezavo z volivci, mu je bilo lahko prenašati sklepe občinske skupščine in po obratni poti tudi žalje volivcev.

Na vprašanje, kakšno je delo odbornika, je povedal, da je to odgovorna funkcija, ki zahteva čelga človeka. Dober odbornik ne more biti, kdor ni predan naši stvarnosti in nima volje do aktivnega sodelovanja. Zato je prilagal volivcem, naj za naslednika izberejo razgledanega človeka, ki bo imel pošluj za

stvari, ki so skupne občanom.

Na koncu smo ga povprašali, v čem bo težišče njegovega nadaljnjega družbenega delovanja. Vendar je bilo to vprašanje odveč, saj mu je ostalo še toliko funkcij, da mu dela res ne bo zmanjkalo. jevne organizacije SZDL. Trenutno je predsednik krajevne organizacije SZDL, predsednik tamkajšnjega turističnega društva, član sveta krajevne skupnosti Velike Poljane. V imenu volivcev se mu zahvaljujemo za plodno delo v občinski skupščini. K. ORAZEM

Zasluženega denarja ni od nikoder

Semiško podjetje Obrtni servis knjigovodsko izkazuje ugodno poslovanje, ima pa trenutno resne težave (kar je splošen pojav), ker poslovni partnerji ne plačajo že dobavljenega blaga

Lanskoletno poslovanje so v Obrtnem servisu zaključili s 124 milijoni SD fakturirane realizacije, v

V soboto sestanek prosvetnih delavcev

Prosvetni delavci črnomaljske občine se bodo 8. aprila sestali v Črnomlju, kjer jim bosta poslanec prof. Kamblič in namestnik republiškega sekretarja tov. Irpužič pojasnjevala morebitne nejasnosti predlaganega novega zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji.

letu 1967 pa so si zastavili enak delovni plan. Do srede marca so ustvarili že za 32 milijonov proizvodnje, in ker nimajo večjih zalog, jim denarja pravzaprav ne bo smelo manjkati. Knjigovodsko poslovanje izkazuje ugodne rezultate, v resnici pa je podjetje v resnih težavah, kajti za dobavljeno blago ne prejemajo plačil.

90 odstotkov proizvodnje je pogodbeno vezane na tovarno ISKRA v Semiču, za katero delajo pločevnasta ohišja za kondenzatorje in razne izsečke. Preostalih 10 odstotkov proizvodnje pa predstavljajo žetvene naprave za kosilnice Alpina ter kovaški izdelki in usluge strankam. Ker je torej skoro vsa proizvodnja vezana na večje poslovne partnerje in jim ti ne plačujejo, je prišlo februarja do tega, da so morali osebnih dohodke izplačati iz rezervnega sklada.

Upajo, da bodo trenutne težave s pomanjkanjem obratnih sredstev le prebrdili, saj se jim medtem ponujajo lepe poslovne možnosti. Letos so prodali že

okoli 120 žetvenih naprav, pogovarjajo pa se še s podjetjem AGROTEHNIKA v Ljubljani za dobavo 350 žetvenih naprav. Na tržišču je tudi vse več zanimanja za kvalitetna poljska orodja, ki jih izdelujejo v Obrtnem servisu, tako da vsem naročilom niti ne morejo ugoditi. V tovrstni proizvodnji imajo težave zato, ker delo ni mehanizirano.

Takoj ko bodo v rezervni sklad lahko vrnili izposojena sredstva, nameravajo graditi sanitarne prostore in večje sobe za stanke, ki so jo doslej zelo pogrešali. Računajo, da bodo začeli graditi že jeseni.

»Veriga« v Dragatušu

V nedeljo, 26. marca je gostovalo v Dragatušu PD Oton Zupančič z Vinice s Finžgarjevo dramo iz kmečkega življenja »Veriga«. Igralci pod vodstvom Ivana Mohorja so imeli polno dvorano hvaleznih gledalcev. Tem je bil najbolj všeč Franc Pavlakovič v vlogi deda Primoža, pa tudi Vence Ostrončič, Ivan Mohor, in Albin Balkovec zaslužijo pohvalo.

To je bilo že drugo gostovanje viniškega društva v zadnjem času. Ob tem pohvalo primerjamo aktivnost v našem kulturnem življenju. Na žalost ugotavljamo, da se v Dragatušu vsa prosvetna dejavnost začne in konča s šolskimi predstavami, a še te odrasli bolj slabo obiskujejo. Pred leti je tudi naše društvo privedilo kako predstavo, danes pa društva sploh nimamo več.

A.S.

Nogometaši protestirajo

Nogometni klub Bela Krajina je v okviru rednih spomladanskih tekmovalnih gostovanj v nedeljo, 26. marca, v Kočevju, kjer je v tekmi z NK Rog igral neodločeno (0:0). Belokranjski nogometaši so vložili protest in zahtevajo, naj se tekma registrira s 3:0 zanj, ker je NK Rog igral s igralcem, ki še ni imel dovoljenja. K. W.

Odborniki obeh občinskih zborov skupščine občine Črnomelj so na seji 30. marca zavrnil predloga letošnjega občinskega proračuna in se odločili za kolektiven odstop, če ne bo mogoče v proračunu zagotoviti dovolj sredstev za najnujnejše potrebe. (Foto: Marjan Moškon)

Predvolilne priprave gredo že h kraju

V črnomaljski občini so bili končani kandidacijski zbori: 38 jih je bilo v delovnih organizacijah in 62 zborov na terenu — Kandidati za občinske odbornike in poslance so izbrani — Med njimi je precej mlajših ljudi, vendar so tovarišice med kandidati še slabše zastopane kot pred dvema letoma

20. marca so bili končani zbori delovnih ljudi v kolektivih. Na 38 kandidacijskih zborih so določili 27 kandidatov za 15 volilnih enot. V 7 volilnih enotah so izbrali po enega kandidata, v petih po dva in v treh po tri kandidate. V glavnem so volivci izbrali mlajše ljudi, pozabili pa so na tovarišice, saj je med kandidati še manj žensk kot pri volitvah leta 1965. To dejstvo ni ugodno zlasti za ISKRO in Zdravstveni dom, kjer je zaposlenih večina žensk, kandidirali pa so moške.

Udeležba je bila na zborih delovnih ljudi 70-odstotna, mnogo slabša pa je bila na zborih kmetovalcev, članov kmetijske zadruge, in se je gibala od 9 odst. v Dragatušu do 35 odst. v Starem trgu. Na teh zborih je bil za kandidata v republiški gospodarski zbor SRS izbran inž. Ciril Mravlja.

Več vzrokov za slabo udeležbo na terenu

62 kandidacijskih zborov volivcev se je zvrstilo na terenu med 18. in 22. marcem. Na teh so volivci določili 39 kandidatov za 14 volilnih enot. V večini primerov so izbrali po dva do tri kandidate v eni volilni enoti. Za kandidata v republiški zbor SRS je bil povsod izbran Leopold Krese.

Na zborih občanov pa je bila udeležba zelo slaba, 10 odst. manjša kot na enakih zborih pred dvema

letoma. Povprečno se je zborov volivcev udeležilo le 15 odst. volilnih upravičencev. Vzrokov za slabo udeležbo je več: januarja in februarja so se kar vrstili sestanki raznih organizacij, bilo pa je tudi lepo vreme, zato je kmetovalce zadrževalo poljsko

Krajevne skupnosti so dobile lani samo 17 milijonov

V lanskem občinskem proračunu so predvideli za dejavnost krajevnih skupnosti najprej 24 milijonov Sdin, kasneje so jim obljubili 18 milijonov Sdin, toda krajevne skupnosti so prejele le 95 odst. predvidenih sredstev, kar pomeni 17 milijonov Sdin. Krajevna skupnost Črnomelj je dobila nekaj več kot 13 milijonov, krajevna skupnost Semič malo manj kot 1 milijon, v Starem trgu so dobili le 400.000 Sdin (še to kot posojilo na račun krajevnega samoprispevka), medtem ko so morali z okoli 2 milijonoma dinarjev popravljati vsa vaška pota in kriti razne druge izdatke za komunalna dela.

delo. Na slabo udeležbo pa je marsikje vplivala tudi neprimerno izbrana ura. Zbore volivcev so morali ponovno sklicati v Črnomlju, Loki, Tribučah, Ziljah, na Tanči gori in na Vrtači.

Občani vedo za težave v proračunu

Na vseh zborih občanov so hkrati razpravljali tudi o občinskem proračunu za letošnje leto in zaskrbljeni ugotavljali, da ne bo mogoče najti 200 milijonov Sdin, kolikor primanjkuje za usklajitev proračuna. S tem, da so planirali 27 odst. več prispevka od osebnega dohodka kot lani, da so predvidevali 43 odst. več prispevka iz kmetijstva in 12 odst. več prometnega davka, so izčrpane v občini vse možnosti za višje dohodka. Marsikje so razpravljali še o uvedbi krajevnega samoprispevka za razne komunalne gradnje in se za to odločili. Tudi občani v bivšem četrem proizvodnem okolišu so z razumevanjem sprejeli ponovno obdavčitev, ki je prej ni bilo. V razpravah

VINICA: Zakaj na tla, če imamo posodo?

Lansko jesen je krajevna skupnost Vinica na predlog občanov postavila na več mestih v naselju kar 8 posod za odlaganje smeti in odpadkov. Na posodah je tudi viden napis: »Za smetis, vendar pa mnogi kljub temu mečejo lupine in papirčke kar po pločnikih ali na ceste.

Tako je tudi mlado dekle, ki je 23. marca prišlo z izletniško skupino novomeških srednješolcev na Vinico, lupilo pomarančo kar na cesti, posoda za odpadke pa je stala komaj dva metra stran. Posode pa so namenjene tudi nekaterim brezbrzišnim šoferjem avtobusov, ki zelo radi pometejo smeti iz avtobusa kar na parkirnem prostoru pri bifeju, pa tudi posameznim domačinom in šolarjem, katerim ni mar podoba kraja. F. P.

Nekateri poslujejo še brez statutov

Po temeljnih določilih zakonodajnega področja sprejelo statut le 39 delovnih organizacij in zavodov, 5 pa jih ni niti sporodilo, če so se sploh že začeli s tem delom ukvarjati.

Za sprejeti statut so v glavnem originalni, saj je med njimi le malo prepisanih in še ti so močno prilagojeni delovnim razmeram posamezne organizacije. Čeprav so statuti precej dobri, komisija ugotavlja, da so delovne organizacije mnogo manj truda in pozornosti vlagale v izdelavo drugih samoupravnih aktov. Glede na to, da je kljub opo-

njenemu področju sprejelo statut le 39 delovnih organizacij in zavodov, 5 pa jih ni niti sporodilo, če so se sploh že začeli s tem delom ukvarjati.

Ze sprejeti statut so v glavnem originalni, saj je med njimi le malo prepisanih in še ti so močno prilagojeni delovnim razmeram posamezne organizacije. Čeprav so statuti precej dobri, komisija ugotavlja, da so delovne organizacije mnogo manj truda in pozornosti vlagale v izdelavo drugih samoupravnih aktov. Glede na to, da je kljub opo-

zarjanju med delovnimi organizacijami še več zamudnikov v izdelavi statuta, pravilnika o delovnih razmerjih, pravilnika o delitvi dohodka, pravilnika o osebnih dohodkih, pravilnika o varstvu pri delu in v izdelavi programa za uvedbo 42-urnega delovnega tedna, je sklenila občinska skupščina s pismenimi opominimi določiti zadnji rok. Če prizadeti še tega ne bodo upoštevali, se bo morala občinska skupščina poslužiti naslednjih predvidenih ukrepov: razpustitve samoupravnih organov in uvedbe prisilne uprave.

ČRNOMALJSKI DROBIR

- **OBČINSKI SVET ZKPO** Črnomelj pripravlja v okviru svojega programa večer belokranjskih in narodnih pesmi v režiji Silve Miheliča. Prireditev bo predvidoma 24. aprila svečar, vse prijatelje narodnih viž pa nanjo še znanj opozarjamo.
- **NA 1. MAJ SE ZE PRIPRAVLJAMO!** Občinski sindikalni svet je 30. marca sklical sestanek, na katerem so določili okvirni program prireditev v počastitev praznika dela. Predvidena je svečana akademija, kurjenje kresov in piknik na Vinici, kjer bosta na stopalih folklorni skupini z Vinice in Preloke ter senški odtet.
- **SVET ZA ZDRAVSTVO** pri občinski skupščini organizira v svesti svetovnih dnevnih zdravja, dnevom RK in krvodajalsko akcijo, ki bo še sredi maja, vrsto predavanj po krajevnih središčih. Predavali bodo zdravstveni delav-

- ci, marsikje pa bodo hkrati zavrteli tudi zdravstvene filme.
- **NEKATERI STANOVALCI** v bloku Pod srezko se pritočujejo zaradi izstopanja preprog in curj na hodnikih, ker se prah vali po celotnem stopnišču. Prizadeti jav. no prosimo, da s tem čimprej prenehajo!
- **DO 31. MARCA BI MORALI** vsi občani zamenjati osebne izkaznice, na metličnem uradu pa ugotavljajo, da vsi še niso storili svoje dolžnosti. Zamudniki naj čimprej gredo na matični urad, sicer utegnejo biti dalečnji kazni v znesku 10.000 S din.
- **DRAMATSKA DRUZINA** prosvetnih delavcev iz Črnomlja je gostovala z zburanovo Mickos na Suhorju pri Metliki, igralca družina z Vinice pa je v Adlešičih uprizorila »Verigo«. Take priveditve precej prispevajo k zblizevanju in kulturnemu razvedrilu občanov.

Bela krajina pred volitvami

(Nadaljevanje s 1. str.)

Cesta do hrvaške meje in most čez Kolpo v Metliki sta v programu že letos in prepričan sem, da bosta zgrajena najpozneje v prihodnjem letu. Svoje mnenje potrjujem tudi s tem, da je nemogoče iz gospodarskih in drugih razlogov opustiti promet na tako pomembni prometni žili, kot je Novo mesto—Karlovac. Naj še omenim, da je to edini del ceste I. reda v Sloveniji, ki ni asfaltiran. Glede cest bo treba prislusniti še željam in potrebam občanov Semiča, ki si želijo in so pripravljene tudi materialno sodelovati pri asfaltiranju ceste iz Semiča na obstoječo asfaltirano cesto. Metliška klet ima sredstva iz repu-

bliškega sklada skupnih rezerv v znesku 2.250.506 Ndin že odobrena. Predvsem gre za to, da je treba pospešiti gradnjo, tako da bi jo že v letošnji jeseni čim koristneje uporabljali. Lokalne kakor tudi skupinske vodovode, ki jih v Beli krajini res ni malo, potrebuje po pitni vodi pa so zelo velike, je treba graditi s skupnimi napor — kot doslej. Se pravi z udeležbo samoprispevkov občanov, soudeležbo podjetij, občin in po možnosti tudi s krediti. Glede elektrifikacije se mi zdi, da ne gre več za razširitev omrežja, saj ne vem, ali je še kakšen zaselek ali vas, ki še ni imel luči. Tu gre predvsem za močnejše elektrifikačne vode oziroma večje napetosti glede na vse več-

82,5 odstotka davščin je bilo izterjanih

Komisija, ki so jo sestavljali Vinko Jerman, Silva Sober in Niko Flajnik, je na zadnji seji občinske skupščine Črnomelj predložila poročilo o pregledu zaključnega računa prispevkov in davkov občanov. Zaključni račun je bil na seji potrjen. Iz njega je razvidno, da so lani izterjali 82,5 odstotka vseh davščin, kar je malenkost več kot v letu 1965. Skupaj je bilo lani 4.692 davčnih zavezancev. Med temi so kmečki zavezanci ostali dolžni okoli 43 milijonov starih dinarjev, 1,5 milijona starih dinarjev dolgujejo obrtniki, okoli 4 milijone starih dinarjev občani s samostojnim poklicem itd. Vsega je ostalo neizterjanih okoli 51 milijonov starih dinarjev dohodkov.

jo uporabo električne energije v industriji, kmetijstvu in v gospodinjstvih. Glavne električne vode bi seveda morala zgraditi elektro podjetja, industrijski tok pa s prispevki uporabnikov električne energije. Glede železnice menim, da je strah o ukinitvi odcevi. To ni le lokalna progma, temveč tudi povezava oziroma vzporednica z magistralo Ljubljana—Zidani most—Zagreb. Takšnega menja so tudi predstavniki združenega podjetja železnic v Ljubljani, res pa je to, da je soudeležba pri vzdrževanju te proge stvar vseh uporabnikov. Zato bi bilo treba podpreti napore železniških kolektivov v smeri njihovih tendenc in skrbti za to proggo, ki se izražajo v

NOVICE
črnomaljske komune

Lani je šlo, letos pa bodo težave

KZ Metlika je lanskoletno poslovanje zaključila brez izgube, celo 700.000 Sdin je ostalo po pokritju vseh stroškov — a letos? Direktor zadruga inž. Janez Gačnik je zaskrbljen!

Kmetijska zadruga Metlika je sicer lani poslovala mnogo uspešneje kot v letu 1965, ki ga je zaključila s 7,5 milijonov S din izgube, vendar tudi z lanskim uspehom ni zadovoljna, čeprav zaključna bilanca izkazuje 700.000 S din ostanka čistega dohodka. Po sanacijskem načrtu so se najprej lotili raznih ukrepov za odpravo izgube. To jim je uspelo, niso pa mogli povsati dohodka, da bi konec leta ostalo kaj za sklade. Direktor kmetijske zadruga inž. Janez Gačnik je dejal:

— Glavni dohodek ustvarjamo največ iz trgovskega poslovanja, medtem ko lastna proizvodnja večino tega dohodka požre. Z izgubo smo poslovali samo v živinorejski proizvodnji, zato smo letos odprodali že okoli 100 pitancev. Živinorejske proizvodnje, pa ne moremo popolnoma opustiti, čeprav vemo, da

poslujemo z izgubo še naprej, ker je vsa poljedeljska proizvodnja zadnjih let usmerjena v pridelovanje krmnih rastlin in ker potrebujemo gnoj za obnovo vinogradov.

Z novim zakonom o prosti prodaji telet smo še bolj prizadeti. Odkupna cena teletom raste, prodajna cena pa je ostala enaka kot lani, zato je izguba tem večja.

V dejavnosti naše zadruga odkup ne igra posebne vloge, največ zaradi sejmov. Kmetje so tam prodali vso živino. Prav tako je odkup vina doslej potekal v pretežni meri mimo zadruga. Zasebni gostilničarji so pokupili vinski pridelke pri kmetih ter se s tem izognili prometnemu davku. Lani pa smo pokupili vse tržne presečke sadja in okoli 100 ton krompirja več kot prejšnja leta. Kljub temu imajo kmetje v svojih kletah še veliko neprodanega krompirja.

Kooperacija pri nas ne uspeva. Ze lani smo poizkušali s pogodbenim pisanjem krav, telet in prašičev, a se težko uveljavljamo. Komaj smo nekaj kmetov nagovorili za pogodbeno pisanje, smo se zaradi visokih odkupnih cen morali sami premisliti. Doslej se je kooperacija obnesla samo na vinogradniškem področju. Za pokritje izgube iz leta 1965 smo največ privarčevali pri osebnih dohodkih, razen tega smo število zaposlenih zmanjšali za 22 odstotkov. Ob povečani dejavnosti smo z manjšim številom zaposlenih poslovali bolje kot leto dni prej. Povprečni osebni dohodek v našem kolektivu znaša 68.000 S din.

— Kakšni so vaši načrti za letošnje poslovanje?
— V novih gospodarskih pogojih se nam obetajo precejšnje težave, ki jih bodo povzročili sproščen odkup, težji pogoji za posojila obrat-

nih sredstev, večja konkurenca, dejstvo, da vsem gospodarskim organizacijam primanjkuje denarja, in pa padanje cen vina. Vse to predstavlja težave, na katere že zdaj računamo, zato nam prvi planski izračuni že vnaprej napovedujejo izgubo. Ker pa je kolektiv složen in pripravljen še nadalje varčevati pri osebnih dohodkih, bomo skušali narediti, kar se da v danih možnostih.

V soboto bo občinska konferenca SZDL

V soboto dopoldne bo v Metliki prvo zasedanje občinske konference SZDL. Na njej bodo obravnavali organizacijske zadeve in zadnje priprave na volitve.

Komunisti o resoluciji VII. plenuma

Občinski komite ZKS Metlika je za petek popoldne sklical razširjeno sejo občinskega komiteja, na kateri bodo obravnavali naloge komunistov pri uresničevanju resolucije VII. plenuma CK ZKS, kadrovska vprašanja in priprave na občinsko konferenco Zveze komunistov.

Za šolo večji kombi!

Ko je metliška osemletka pred tremi leti kupila kombi, so mnogi znanjevali z glavami, češ da ta novost ni preizkušena praksa v šolstvu. Izkazalo pa se je, da se je nakup kombija zelo izplačal. Razen tega, da so z njim otroke vozili v šolo in nazaj, je šolski kombi opravljal tudi prevozne usluge podjetjem BETI, KOMETU, vinski kleti in vozil ljudi na izlete.

Ugotovili pa so, da je vozilo premajhno. V njem bi smeli prevažati 10 oseb, vozilo pa se jih je tudi 20 in več, ker niso mogli odkloniti potnikov iz vasi, ki nimajo avtobusnih zvez.

Zaradi tega se je šola odločila za nakup večjega kombija, v katerem bo vsaj 15 registriranih sedežev. S pod-

Lani je ob preselitvi v novo stavbo metliška osemletka organizirala šolsko varstveno ustanovo. Na fotografiji vidite varovance s tovarišico Boženo Benkovo, v ozadju pa so risbe, ki so jih otroci sami naredili. Ob polletju se je izkazalo, da otroci iz varstvene ustanove v šoli mnogo bolje napredujejo kot ostali. Povprečen uspeh na osemletki je znašal okoli 75 odstotkov, medtem ko se šolarji iz varstvene ustanove lahko ponašajo z 92,6-odstotnim učenim uspehom. (Foto: Ria Bačar)

Jože Kočevar se je pritožil

Na zadnji seji občinske skupščine Metlika so med drugim obravnavali tudi pritožbo Jožeta Kočevarja iz Gradca, ker ni dobil proste sobe v graduškem gradu. Stanovanja v gradu dodeljuje po pooblastilu občinske skupščine odsek za gospodarstvo, ta pa je prosto sobo dodelil Antonu Klobučarju, ki je dva dni pred Kočevarjem vložil prošnjo.

Skupščina je menila, da veljavne odločbe, ki so jo izdal prvemu prosilcu, ni mogoče razveljaviti, pač pa je bila mnenja, da je treba Jožetu Kočevarju dodeliti prosto stanovanje v Gradu, ker so ugotovili, da ga res nujno potrebuje.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

V kratkem bodo začeli urejati okolico šole

Ze lani so nameravali v Metliki urejati okolico nove šole, vendar načrta niso mogli uresničiti, ker ni bilo denarja, razen tega tudi načrti za ureditev okolice niso bili končani.

Kakor nam je pred kratkim povedal ravnatelj osemletke Ivan Zele, so letos dobili 16 milijonov S din iz medobčinskega šolskega sklada in bodo z deli pričeli takoj, ko bodo načrti, ki jih delajo v Ljubljani, narejeni. S temi sredstvi bo šola uredila 5 nedograjenih učilnic, v kuhinji bodo napelja-

li plin in postavili nabo, zunaj pa bodo uredili nasad drevoja, večje igrišče, ki bo hkrati učilnica na prostem, zelenice z rožami in kamnito stopnišče do Doma TVD Partizan, kjer otroci zdaj telovadijo. Razen tega nameravajo ves prostor pred šolo asfaltirati, zgraditi garažo za kombi in kolesarnico, v kateri bo prostora za 80 koles.

Šolska mladina bo precej del opravila s prostovoljnimi delom, škoda pa je, da so najugodnejši čas za sajenje nekaterih rastlin že zamudili.

Prispevki kolektivov za vodovod in strokovno šolstvo

Kakor lani je občinska skupščina Metlika tudi letos prosila za prispevke gospodarske organizacije, ker iz lastnih sredstev ne more financirati izgradnje graduškega vodovoda in ne strokovnega šolstva.

Za prošnjo občinske skupščine je večina podjetij pokazala lepo razumevanje, saj so vsa do zadnjega obljubila prispevati za strokovno šolstvo, medtem ko so za gradnjo vodovoda na področju

Gradca zbrali že 15,5 milijonov Sdin.

Tovarna Beti je za vodovod namenila 14 milijonov Sdin, podjetje Mercator 400 tisoč Sdin, Klavnica in mesarija bo dala 500.000 Sdin, Pekarija 100.000 Sdin, kmetijska zadruga 300.000 Sdin, podjetje Marmor Gradac 120.000 Sdin. Od nekaterih podjetij odgovora še niso dobili, upajo pa, da bo ugoden.

Podzemelj: dodatno urejanje kopaljšča

Pred dnevi je Gostinsko podjetje Metlika začelo urejati camping in kopaljšče v Podzemlju. Lani so stavbo na hitro zgradili, naknadno pa je sanitarna inspekcija ugotovila nekatere pomanjkljivosti in te sedaj odpravljajo. Popraviti morajo sanitarne prostore in slačilnice, urediti vodovod in kuhinjo in nabo nad štedilnikom. Obenem se je gostinjsko podjetje lotilo tudi urejanja okolice. Do kopaljšča bodo zgradili pot in jo posuli s peskom, okoliški grapast teren, kjer avtomobilisti iščejo senco za svoja vozila, pa bodo z buldožerjem izravnali. Vsa dela bodo v najkrajšem času končana.

Varčevanje pri zadrugi se vse bolj uveljavlja

Marsikateri kmetovalec si želi urediti gospodarsko poslopje, kupiti kosilnico, traktor ali druge kmetijske stroje. Kmetijska zadruga Metlika se je odločila pomagati pri urejanju kmetij, nabavi mehanizacije in pri nabavi dobre plemenske živine, zato je pripravljena nuditi posojila. Hranilno-kreditna služba pri KZ Metlika nudi blagovne in denarne kredite za dobo do treh let. Pri najemanju kreditov pa dajejo prednost varčevalcem in kooperantom zadruga.

Obenem vabi zadruga kmetovalce in druge občane, naj vlagajo svoje prihranke pri njeni hranilno-kreditni službi, kajti čim več vlog bo zadruga dobila, tem več kreditov bo lahko odobrila. Hranilne vloge obrestujejo po 6 odst., vezane vloge na eno leto pa po 7 odstotkov. Tajnost hranilnih vlog je zajamčena prav tako kot pri banki ali na pošti. Zadruga ima urejeno hranilno-kreditno poslovanje pri blagajni v Metliki in Gradu.

Kmet ukradel 330 zadružnih cepljenk

V zadnjih treh letih, ko je KZ Metlika obnavljala vinograde, so se večkrat pojavljale kraje že posajenih cepljenk. Uvedli so sicer nočne straže, a vse do nedavnega niso izsledili tatu.

Sestindvajsetega marca ponoči pa je stražar na Vidošičih opazil, kako F.K. iz Brašljevice puli trte v zadružnem vinogradu. Ker je stražar bolj šibek, tat pa krepak možki, si ga ni upal preganiti, pač pa mu je sledil vse do njegove zidavnice, kjer je videl, kako je zakopal šop ukradenih trt.

Stražar je obvestil zadrugo, naslednje jutro pa je komisija z milničnikom vred obiskala zidavnico F.K. in res našla precejšno količino vzeti cepljenk. Ob tej priložnosti so pregledali še vinograd ter ugotovili, da je v njem posajenih že okoli 330 zadružnih trt.

Zaloteni vinogradnik tatvine ni mogel tajiti. Njegovo dejanje kmetovalci obsojajo toliko bolj, ker ni siromak, temveč kmet, za katerega vedo, da je premožen.

Primer bo obravnavalo sodišče, zadruga pa namerava zahtevati precejšno odškodnino, saj ji je v treh letih zmanjkalo že okoli 2.000 trsnih cepljenk.

Ugodna priložnost za kmetovalce

Metliška zadruga si prizadeva, da bi na njenem območju kmetovalci sadili boljše krompir, zato je ponudila kmetovalcem za letošnje spomladansko setev ugodno priložnost. Kmetom nudijo izbran semenski krompir sorte »igor« in »dobrina« pod pogojem, da jeseni vrnejo za kilogram semenskega krompirja 1.80 kg pridelka. Omenjeni vrsti krompirja pa prodajajo

tudi po 90 din kilogram. Kljub ugodnim pogojem pa na metliškem področju ni večjega zanimanja za sorten krompir. Kmetovalci bi se morali zavedati, da krompir, ki so ga vajeni saditi, predvsem merkur, jeseni ne bo šel v promet. Za slab krompir ni več kupcev, zato naj sebi pripišejo krivdo, če bo jesenski pridelok spet ostal v kletih.

tem, da bi jo modernizirali in pocenili promet na njej z večjim obsegom prevoza blaga in potnikov.

Kako gledate na dosedanje ukrepe za razvoj turizma v Beli krajini? Kaj bi bilo treba zlasti letos ukreniti, da bi postal turizem donosna gospodarska veja tudi za ljudi in kraje med Kolpo in Gorjanci?

Program za razvoj turizma imajo več ali manj v vseh občinah. Prvi pogoj pa je, da uredimo tisto, kar ste mi zastavili v prvih dveh vprašanjih. Se pravi: urediti ceste in železnico, zgraditi vodovode, predvsem pa vzdrževati in urejati tisto, kar že obstaja. Skrbeti moramo predvsem za lepšo podobo vasi in zaselkov. Letos bi bilo zelo pomembno, da bi začeli urejati in graditi, čeprav skromne, pa vendarle prepotrebne objekte ob Kolpi, v Vinomeru in Semicu, ter da bi lepše uredili nekatero zasebno gostinske lokale in zbol-

šali gostinske usluge. To nedvomno zahteva tudi kvalitetne kadre.

Uresničevanje naštetih nalog, kot ste jih pravkar omenili, nujno terja neprekinjeno delo kadrov, ki uresničujejo te zamisli v gospodarstvu kot na drugih področjih. Kako je po vašem mnenju treba glede tega vprašanja gledati na kadrovanje ljudi pred volitvami in na kaj bi kazalo še prav posebej opozoriti prebivalce Bele krajine, ko se bodo odločali pri volitvah za svoje odbornike in nove poslance?

Razprave na predvolilnih sestankih so prav na to vprašanje že odgovorile: vsaj na tistih, kjer sem bil navzoč. Beseda je tekla predvsem o kvaliteti ljudi, ki naj bi v prihodnjih letih predstavljali Belo krajino v občinskih skupščinah in v republiški skupščini. Vseh kandidatov za občinske skupščine, ki so jih predlagali na zborih volivcev, ne

poznam, vendar tisti, o katerih sem bral ravno v vašem listu, potrjujejo to moje mnenje. Dobro poznam kandidata za gospodarski zbor inž. Cirila Mravljo in Leopolda Kreseta, kandidata za republiški zbor, njuno delo in prizadevanje zlasti na gospodarskem področju, ter menim, da bodo predlagatelji in volivci z njima zadovoljni. Oba zelo dobro poznata problematiko Bele krajine in naše ljudi.

Ne zamerite naši radovednosti: česa ste najbolj veseli, kadar se spomnite na prehojeno pot in dosednji razvoj Bele krajine v dveh desetletjih po osvoboditvi?

Vesel sem vsakega uspeha, predvsem pa se veselim gospodarskih uspehov zadnjih let, saj kaže, da so naši ljudje dobili zaupanje vase in da se da s smotrnim delom in z večjim znanjem dobro zaslužiti in lepo živeti tudi v domačem kraju.

Prebujena samoupravna zavest nalaga dolžnosti

Občan bo sprejel le tisti ukrep, pri katerem je sam sodeloval — Privajati se moramo na to, da bodo medsebojni dogovori zamenjali marsikateri predpis — Dobra obveščenaost ljudi je pogoj za uspešno razvijanje samoupravljanja — Za predsednika občinske organizacije SZDL je bil ponovno izvoljen Janez Pirnat — Konferenca je pozdravila v svoji sredi podpredsednika GO SZDL Slovenije Franca Kimovca, urednika DELA in kandidata za organizacijsko-politični zbor zvezne skupščine Franca Šetinca, člana GO SZDL Mira Gošnika, predstavnike JLA in druge goste

V soboto, 1. aprila, je bila v Brežicah prva konferenca občinske organizacije SZDL. Udeleženci so si iz poročil in uvodnega referata predsednika Janeza Pirnata ustvarili pregled dveletnih prizadevanj članstva Socialistične zveze za ureditve in načel gospodarske in družbene reforme. Povzemamo nekaj misli iz referata:

Naši ljudje se zelo dobro zavedajo pomena in daljnosežnosti ukrepov, ki smo jih sprejeli in jih še sprejemamo. Opažamo, da moramo pri nadaljnjih akcijah določeno računati z željo in potrebo vsakega občana po sodelovanju in pravočasnem seznanjanju z dogajanjem. Na to doslej nismo vedno računali, čeprav smo bili v besedah pripravljeni. Prebujena samoupravna zavest občanov nalaga članstvu in organizaciji SZDL nove dolžnosti in zahteva, da smo ob vsaki akciji, ki jo želimo izpeljati, temeljiteje pripravljene. To je tudi zagotovilo za uspeh. Prav zdaj imamo v občini primer, ko smo nujnost zbiranja samopriskrbe za investicije v šolstvu preskromno utemeljili. To dokazujejo nekateri neuspešni zbori delovnih skupnosti, ki jih obrazložitev o neizbežnosti take poti niso prepričale. Za delo v prihodnje je to dober poduk. Treba

bo misliti na to, da se bo naše življenje vedno bolj odvijalo na podlagi medsebojnih dogovorov večjega ali manjšega števila ljudi in da bo vedno manj predpisov, ki bi vsiljevali ukrepe. Nujno bo torej sodelovanje širokega kroga ljudi, zlasti članov Zveze komunistov, ki bodo z občutkom osebne odgovornosti sodelovali v takih akcijah.

V utrjevanju in razvijanju neposredne demokracije sta nadalje za Socialistično zvezo izredno pomembna krajevna skupnost in razvijanje samoupravnih pravic občanov v njenih okvirih. Že mnogokrat smo slišali, da so zažele, nismo pa jih pustili, da bi se razvile, kar za to niso imele dovolj denarja. Mačehovsko jim skupščina reže kruh, čeprav se vsak dinar pri njih podvoji ali potroji. V brežiški občini jih je 17, razpolagajo pa komaj s 26 milijoni S din. Okrog 10 milijonov S din zberejo same. Ne smemo pozabiti, da krajevne organizacije SZDL šele z razvojem krajevnih skupnosti dobivajo pravi značaj družbeno-politične organizacije s poglobljenim političnim delom.

Tov. Pirnat je poudaril tudi skrb za mladino in opozoril na potrebo po novih odnosih med mladinskimi aktivji in vodstvi krajevnih organizacij SZDL. Nadalje je

ocenil potek predvolilnih priprav in naštel naloge SZDL pri volitvah v skupščinske organe. Namenoma se je v referatu omejil na nekatere slabosti, manj pa je govoril o uspehih, da bi konferenca z večjo odgovornostjo usmerila nadaljnje delo organizacije.

»Cesti Pišce—Bizelj-sko bi lahko rekli kar avtomobilska cesta, ker vozovi le malo vozijo po njej.« se je te dni pošalil Rudi Verstovšek. Po poklicu je cestar in lepo skrbi za ta odsek. Zeli si, da bi cesto še pred zimo zavarovali pred plazovi, ki vsako leto napravijo veliko škodo. — (Foto: J. Teppey)

Proračun v Brežicah sprejet

Obs v Brežicah je 4. aprila na seji pretresala letošnje dohodke in izdatke občinskega proračuna, za katerega je pripravil predlog sveta za finance. Odborniki so zahtevali še vrsto dodatnih pojasnil, nakar so izglasovali odlok brez sprememb. Iz razprav je bilo čutiti njihovo željo, da bi Obs kar najbolj gospodarno uporabljala proračunski denar.

Delegata sta Ludvik Metelko in Milko Vučanj

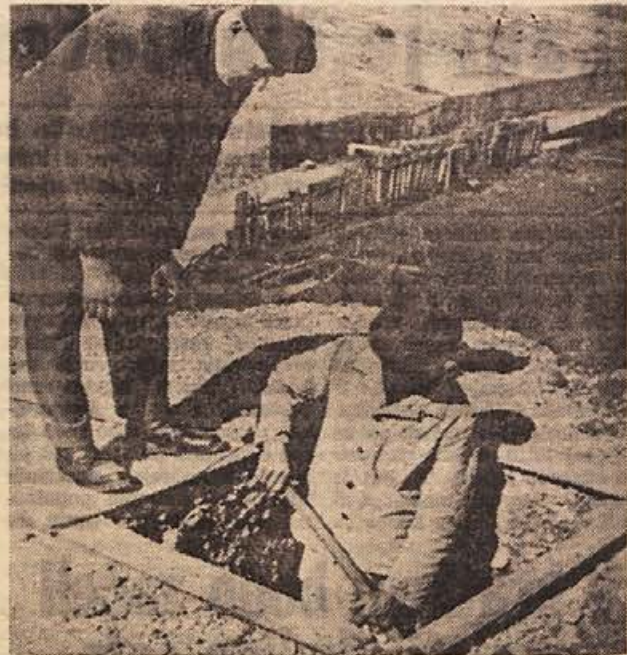
V sredo, 29. marca, so predstavniki sindikata industrije in rudarstva izvolili dva delegata za občni zbor republiškega odbora sindikata: Brežiško občino bosta zastopala Ludvik Metelko in Milko Vučanj. Govorili so tudi o težavah na področju industrije, gozdarstva in obrti, predvsem o obratu JUT-RANJKE, IMV, Tovarne pohištva in KGP Brežice. Sestanka se je udeležil tudi tajnik republiškega odbora sindikata za industrijo in rudarstvo — Stjepan Šaubert.

Obiski prosvetnih društev

V zvezi s programom občinskega sveta ZKPO Brežice so posamezni člani njegovega predsedstva že začeli obiskovati prosvetna društva v občini. Takšnega razgovora so se v Skopcih udeležili vsi predstavniki krajevnih organizacij. Podobni razgovori so bili tudi v Globokem in Dobovi. V. P.

Predsednika so nato dopolnili še v razpravi, v kateri je sodeloval tudi poslanski kandidat za organizacijsko-politični zbor zvezne skupščine Franc Šetinca. Govoril je o pomenu pravočasne in pravilne obveščenaosti občanov, ki jih s tem že lahko vključimo v dogajanje. Še bolj bi morali znati uporabljati tisk, radio in druga občila, ki so nam dostopna.

Komisija za sklepe je nakazala konferenci osnovna izhodišča za nadaljnje delo: med njimi je razvijanje skupščinskega sistema, poudarek večji vlogi krajevnih skupnosti, boljši odnos do šolstva, kulture in prosvete, pogumno zaposlovanje strokovnjakov v gospodarstvu in družbenih službah, izdelava delovnih metod v krajevnih odborih SZDL, večja pozornost obveščanja in kopica drugih nalog.

Na CESTI 21. MAJA v Brežicah kopljejo jame za kandelabre z razsvetljavo. Občinska skupščina dela to v lastni režiji. Manjkajo še robniki. Cestno podjetje bo najprej stabiliziralo cesto čez nasip, nato pa nadaljevalo z asfaltiranjem. Na sliki: Franc Grubič in Ivan Novak med pogovorom. (Foto: J. Teppey)

OBČNI ZBOR SINDIKATA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Zakaj taka poplava predpisov?

31. marca je občinski odbor sindikata delavcev družbenih dejavnosti v Brežicah polagal obračun dela za zadnji dve leti. Shodu je prisostvoval tudi tajnik republiškega odbora tov. Kastelec. Ivan Starman, predsednik občinskega odbora, je v referatu spregovoril o vlogi in dejavnosti nekaterih sindikalnih podružnic in služb, ki jih vključuje sindikat delavcev družbenih dejavnosti. Med drugim je v referatu ugotovil, da so osebni dohodki prosvetnih delavcev naraščali mnogo počasneje kot v dru-

gih dejavnostih, kar je podkrepil tudi s točnimi podatki.

Poseben del referata je posvetil sindikalnim podružnicam v zdravstvu, ki bi morale bolj redno spremljati gospodarjenje in biti bolj seznanjene z bodočim razvojem. Govoril je tudi o drugih nalogah sindikata, o ustanovitvi medobčinske podružnice Zdravniškega društva in o vse večji poplavi vsakovrstnih predpisov. Ko je govoril o podružnici Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, je ugotovil, da smo vse pre-

malo obveščeni o sprejemanju predpisov.

Tov. Toplišek je govoril o težavah socialnega zavarovanja in zdravstvenega varstva ter o nasprotjih med obema organoma. Udeleženci so razpravljali tudi o odvečni administraciji in o potrebnih poenostavitvah, razmišljati pa bi bilo treba tudi o zmanjšanju števila rizičnih skupnosti. Na koncu so izvolili nov odbor občinskega sindikata delavcev družbenih dejavnosti, ki bo štel 11 članov; za predsednika so znova izbrali Ivana Starmana.

Kandidati za občinsko skupščino

KANDIDATURO ZA ODBORNIKE OBČINSKEGA ZBORA SO V BREŽIŠKI OBČINI PODPISALI TILKE KANDIDATI: Ida Resnik, Marija Vogrinc, Elizabeta de Gleria, Anton Bruderman, Ivan Zorčič, Ivan Hrastovšek, Franc Glogovšek, Slavko Goršek, Anton Kostanjšek, Ivan Grmšek, Ivan Suler, Franc Strgar, Jože Ogorevc, Miha Varlec, Vinko Jurkas, Vinko Čančar, Anton Jurkas, Franc Peterkovič, Franc Veble, Matija Urek, Anton Požar, Ivan Mihelin, Ivan Urek, Vlado Čurin, Stane Molan, Franc Pavlovič, Alojz Kodrič, Ivan Račič, Zdravko Tomše, Jo-

že Heimbring, Martin Galič, Alojz Novosel, Franc Komar, Ivan Leskovec in Janez Vegelj. V prvi volilni enoti bodo morali kandidacijski zbor ponovno sklicati, ker sta kandidata Dušan Leber in prof. Marjan Gregorič odklonila kandidaturo.

V ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI KANDIDIRAJO: Anton Kržan, Drago Novosel, Andrija Kovačič, Gabro Klarič, Slavica Prah, Bogo Brložnik, Anton Škoflanc, Jože Trampuš, Franc Peterkovič, Edi Verstovšek, Anton Vogrinc, Martin Goršek, Miha Savnik, Anton Petrič, Ludvik Jurman, Vinko Božiček,

inž. Vlado Jenko, Boris Pavlenč, Jože Volk, Jože Verstovšek, Franc Urek, Franc Premelj, Ivan Malus, Ivan Cizelj, Stanko Podgoršek, Anica Kežman, Jože Zabkar, Antonija Urek, Milica Ribič, Jelka Nenezič in Ivan Ritonja.

V nedeljo bodo podelili domicil

V nedeljo ob 9. uri bodo na seji Obs sprejeli odlok o podelitvi domicila Kozjanske-mu odredu.

Gorice bizeljskih vinogradnikov so oživele. Sosed pomaga sosedu, dokler ni delo povsod opravljeno. Kopači pa so kljub težkemu delu dobre volje. (Foto: Peppey)

NOVO V BREŽICAH

● DRAMSKA SKUPINA kulturno-prosvetnega društva BRATOV MILAVCEV se je po uspešni premieri v Brežicah predstavila tudi v okoljskih središčih. Za soboj ima gostovanja na Bizeljskem, v Dobovi in v Cerkljah. Gledalci so uprizoritev Bevkove drame KRIVDA povsod lepo sprejeli in bodo tudi v prihodnje veseli gostov iz Brežic.

● DOKONČNO JE ZE SKLENJENO, da bo do dneva borca urejen spominski prostor poleg brežiškega gradu. Garaže, ki stojijo tam, bodo morali prestaviti na primernejši kraj, saj zelo kazajo grajsko okolico in glavni dohod v mesto.

● RESTAVRACIJO NA GRICU bodo v kratkem povečali, ker v

tako utesenjenih prostorih ne morejo več poslovati. Načrte imajo pripravljene že nekaj let, za gradnjo pa niso prišli na vrsto. Gosinski lokal bodo morali za mesec dni zapreti, četudi so prvotno nameravali začasnno streči goste v provizoriju. Ker bi bila tudi ta rešitev draga in nepraktična, so se raje odločili za prvo možnost.

● VSE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA bodo sodelovale pri pripravah na proslavo Kozjanskega odreda, ki bo 2. julija v Brežicah. Skupina za sestavo programa se je 3. aprila zbrala na prvem sestanku. Dogovorila se je za osmerek poteka prireditve v prazničnih dneh. Sodelovale bodo vse kozjanske občine, štiri občine iz Hrvaške in občina Velika Plana.

KONCERT V ARTICAH. V nedeljo, 2. aprila, so pred polno dvorano prosvetnega doma nastopili trije pevski zbori: otroški, pionirsko-mladinski in moški. Vse tri zборе je dirigiral ravnatelj osnovne šole tov. Miha Haler. Občinstvo je z navdušenim plaskanjem nagradilo zbere in dirigente. Letos bodo nastopili spet ob praznovanju občinskega praznika v obnovljenem prosvetnem domu (Foto: Martin Zupančič, Artiče)

Jo, kje bi vzel, kam bi del?

Proračun za leto je sprejet — Na seji so zahtevali vrsto popravkov — Občinskemu skladu za šolstvo so naknadno dodali še 135.000 Ndin — Letos bo sklad razpolagal s 4.126.000 Ndin, lani pa je imel na voljo 3.676.400 Ndin — Skupni dohodki proračuna in skladov se v krški občini povečujejo za 4 odst. — Proračunski razpravi je prisostvoval tudi poslanec republiškega zbora dr. Jože Brilej

Tako dolge in burne seje, kot je bila ob sprejemanju proračuna danes teden, odborniki občinske skupščine v Krškem najbrž ne pomnijo. Dan se je že umikal večeru, ko so se končno le odločili za glasovanje. Sprejeli so precej popravkov, da so vsaj približno zadovoljili tiste, ki jim proračun reže kruh.

Najbolj nezadovoljni so prišli na sejo prosvetni delavci. V njihovem imenu in v imenu občinske konference SZDL je prebral predlog za spremembe v korist občinskega sklada za osnovno šolstvo Ciril Plut. Dr. Lenardič je utemeljeval potrebo za zdravstveno varstvo, sodnik Pibernik pa se je zavzemal za večji delež sodstvu, ker se obseg dela povečuje. Potrebe šolstva so zagovarjali še nekateri prosvetni delavci. Vse njihove razprave bi lahko strnili v ugotovitve, da družba premalo daje za šole.

O obveznostih drugostopenjskega šolstva je govoril Lojze Stih. Obrazložil je položaj srednje šole v Krškem in s tem v zvezi opozoril na možnost, da bo šola spričo slabe opremljenosti celo uknjena. Poudaril je, da so delovne organizacije pri podpisovanju pogodb za prispevek v medobčinski sklad za šolstvo druge stopnje v Celju preveč ravnodušne in da se odločajo za zelo majhne vsote. Odbornikom je nato tovariš Stih še povedal, da obiskuje tehniško srednjo šolo 524 dijakov, poklicno šolo za kovinarje pa 172 učencev. Največ jih je doma iz Posavja, zato pričakuje šola od zaposlenih s tega območja več podpore in razumevanja.

Pripombe na proračun so bile samo nadaljevanje predhodnih razprav pri sestavljanju predvidenih dohodkov in izdatkov, ki jih letos zlepa niso mogli uskladiti. Pri oblikovanju zadnjega predloga

za sejo skupščine je svet za finance povabil zraven predsednike drugih svetov, da so še enkrat povedali svoje mnenje. Od vsega začetka so sodelovali v proračunskih razpravah tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij, kljub temu pa je bilo na seji skupščine slišati očitke, da je vplival na sestavljanje, še preozek krog ljudi. Odborniki so pred sprejemom temeljito prebrali izdatke in se kritično ustavili tudi pri planiranju dohodkov.

Tov. Komočar je opozoril, da je napoved za 12-odstotno povečanje osebnih neto dohodkov nekoliko preveč optimistična, saj presega republiška predvidevanja kar za 2 odstotka.

Letošnja proračunska vsota je po predlogu sveta za finance za 8,32 odstotka večja od lanske porabe. Skupni dohodki proračuna in skladov se povečujejo za 4 odstotke in znašajo 16.887.234 Ndin.

ZAOSTANKE DAVKA ČIMPREJ IZTERJATI!

Skupščina je na seji imenovala komisijo in jo pooblastila za pripravo novega predloga, ki naj bi upošteval izrečene pripombe oziroma zahteve po spremembi nekaterih postavk. Komisija je temeljito pretresla vse dohodke in izdatke ter dodala šolstvu 140.000 Ndin. Drugim je seveda morala odvzeti. Predvidela pa je tudi povečanje proračunskih dohodkov. Med drugim je skupščina na predlog komisije sklenila, da je treba čimprej izterjati zaostanke davka iz kmetijstva.

Pri glasovanju so šolstvu prisodili 135.000 Ndin, med vsote pa so dodali še sodišču, borcem, državni upravi in SZDL. Sklad za šolstvo v občini bo letos razpolagal s 4.126.000 Ndin, lani pa je imel na voljo 3.676.400 Ndin.

Tov. Ravbar je opozoril na morebitne rezerve v upravi in primerjal število zaposlenih s sosednjo sevniško občino, ki posluje s precej manjšim številom ljudi. Naploh so odborniki začeli obratovati vsak dinar tako, kot mislijo, da je lahko najbolj koristen.

Na dnevnem redu se je bila še obravnavala poročila o delu skupščine v minulih dveh letih, ob čemer pa se razprava ni razživila. Več zanimanja je bilo za analizo gospodarskega razvoja občine v letu 1966 in ocena letošnjih možnosti. Gradivo, ki so ga prejeli odborniki, je dopolnil še predsednik skupščine Anton Javorič. Edo Komočar je seznanil skupščino s stališči plenuma občinskega sindikalnega sveta do teh vprašanj.

ZA GOSPODARSTVO NI OZKIH MEJA

Poslanec dr. Jože Brilej je dal razpravi večje razsežnosti, ker ga niso omejevali krajevni pogledi na gospodarska dogajanja. Opozoril je na potrebo po večji povezavi z gospodarskimi organizaci-

jami Slovenije, Jugoslavije in drugih dežel. Predvsem pa je priporočil čimprejšnjo proučitev perspektivnega razvoja občine. Program tega razvoja naj bi vseboval vrstni red dejavnosti, ki jim bodo v občini dajali prednost in s spodbudnimi ukrepi pospeševali njihov razvoj. Omenil je združevanje sredstev, ki lahko prinese več koristi, kot če gospodarji vsak zase, zaprt v ozke meje delovne organizacije ali občine. Nakazal je še več poti za gospodarski napredek in udeleženci so z odobravanjem sprejeli izrečene misli.

Dr. Brilej je razen tega dejal, da je vesel razglašane proračunske razprave, ki ji je prisostvoval. Povedala mu je veliko več, kot bi lahko zvedel o občini na raznih drugih sestankih.

J. TEPPEY

Vabilo na akademski ples

Posavski študenti vabijo na AKADEMSKI PLES Z BRUCOVANJEM v Turist hotelu SREMČIČ v Krškem. Prireditelji bo v soboto, 8. aprila, zvečer. Za obisk plesa se študenti še posebej priporočajo Krčanom. Prireditelji obljubljajo prijeten večer, na katerem ne bo manjkalo dobre volje.

V kmetijski proizvodnji so še ogromne rezerve

(Nadaljevanje s 1. str.)

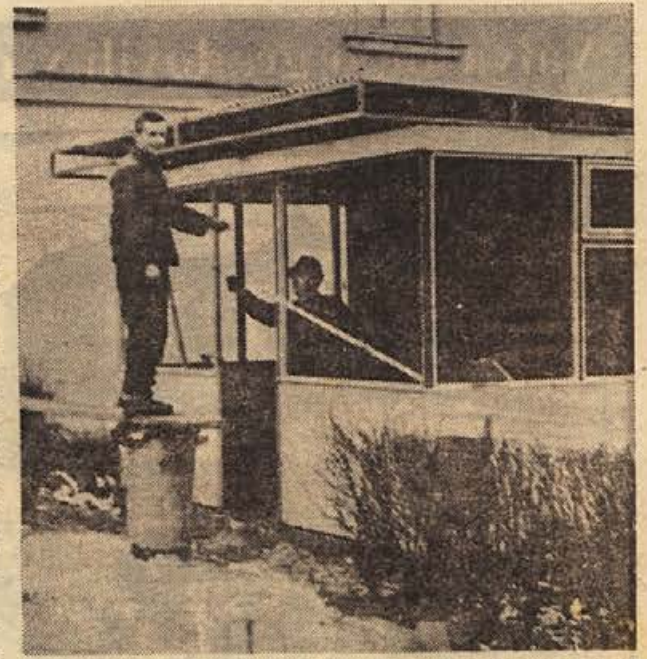
umetnih gnojil na hektar, družbena posestva pa 643 kg na hektar.

Tovariš Avbelj je nato govoril o cenah kmetijskih pridelkov in dejal, da so se od leta 1950 do danes povečale za dvainpolkrat, škarje pri tem pa so še vedno odprte: cene kmetijskih pridelkov včasih še vedno niso ugodne za nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje. Praksa sama kaže, kje moramo biti prožni pri cenah, da bo promet s

kmetijskimi pridelki večji, pri čemer je treba odstraniti dosedanje napake pri odkupu in prometu pridelkov. Govornik je nato posebej opozoril na nekatere vprašanja davčne politike in pri tem dejal, da letošnje spremembe glede ponovnega prehoda na obdavčitev po katastrskih občinah niso dobre. Boljši so bili dosedanj štirijski okoliš. Zatem je dejal, da je bilo lani v Sloveniji skupno 14 milijard kmečkega davka, kar predstavlja 12 ods. od narodnega dohodka iz 1966, ko so kmetje ustvarili v Sloveniji 133 milijard narodnega dohodka. V tem davku je všteti tudi prispevek za zdravstveno varovanje. V industriji znaša obdavčitev 40. ods. od narodnega dohodka kar seveda ni primerljivo zaradi dosedanje politike cen. Govornik je nazival še več drugih podatkov, nato pa opozoril, da znašajo izdatki za družbene službe samo iz republiškega proračuna nad 9 milijard dinarjev ali tretjino več kot vsi kmečki davki. Sem je treba prišteti še vse občinske proračune ki dajo samo za šolstvo 40 do 50 ods. vseh svojih izdatkov.

Pri vsem tem pa ima kmet še vedno precej osebno potrebno kljub napredku, ki smo ga že dosegli. Njegova potrošnja je za polovico manjša kot v družbenem sektorju veliko več pa lahko dosežemo tu s kooperacijo kmetov z družbenimi posestvi. Polovica slovenskih kmetov že pogodbeno sodeluje na različne načine z družbenimi posestvi, pri čemer dosegajo izredno lepe uspehe zlasti v živinoreji, vzreji piščancev itd. Potrebujemo koristno kooperacijo, ki bo spodbudila za kmeta in posestvo.

Tovariš Avbelj je nato opozoril, da je narobe če vidimo včasih vse samo črno, drugič pa spet samo dobro. Spodbudna kritika je potrebna, kritičarstvo pa vodi v malodušje in ni koristno. Od osvoboditve do danes smo dosegli

Sredi Krškega postavljajo kiosk za slaščičarno. Odprli bo slaščičar z Vidma. (Foto: J. Teppey)

Delovna akcija za zgled!

Ze več tisoč ur prostovoljnega dela so prebivalci Brezja, Vrhov in Kališovca vložili pri gradnji ceste, ki bo peljala skozi njihove vasi iz Gornjega Leskovca od Senovega.

Cesto so začeli graditi že pred petimi leti, letos pa bo dograjena, saj je manjka le še dober kilometer. Za gradnjo ceste je bilo porabljenih le malo sredstev, ki jih je dala občinska skupščina za popravilo vaških poti, saj so vsa dela opravili vaščani prostovoljno. S prostovoljnimi

delom bodo nadaljevali, brž ko bodo dobili potreben material. Vaščani Vrhov, ki so precej odmaknjeni od Brezja, si žele prometne zveze z drugimi kraji, zato ne varčujejo s svojimi silami, ker jim bo nova prometna žila precej olajšala življenjske razmere.

Delo vseh občanov, ki grade ceste, bi moralo služiti za zgled prebivalcem ostalih krajev, ki so še na pol odrezani od sveta. Posebej je treba pohvaliti pokojnega Vidka Škoberneta, ki ima največ zasluga za gradnjo nove ceste.

ogromen napredek, ki ga moramo ocenjevati tudi v luči svetovnih dogodkov. Po podatkih OZN je Jugoslavija na tretjem mestu med državami na svetu, ki so v zadnjem času najbolj napredovale v kmetijski proizvodnji. Na prehajeno pot smo lahko ponosni, saj jo obkružuje ves napredni svet.

V razpravi, ki je sledila po besedah inž. Bučarja, so se oglašali kmetje z različnimi vprašanji. Največ je bilo besed o vzdrževanju krajevnih poti, o umetnih gnojilih, kooperaciji medsebojnem zupanju, o gozdovih, prečnem ciganskem vprašanju, katego-

rizaciji cest in lokalnih problemih Leskovca ter okoliških vasi. Ognili se niso tudi vpraševanja iz zdravstva in uvoza hrane, direktor AGRO-KOMBINATA Stane Nuncič pa je obširneje opisal dosedanje uspehe pogodbenega sodelovanja v občini.

Prvo večje predvideno zborovanje v krški občini je uspelo predvsem tudi zaradi spročenosti kmetov, ki so odkrito pokazali na številna vprašanja, ki jih bosta morali reševati tako nova zvezna kot tudi republiška skupščina, na vrsto nalog pa so kar mimogrede opozorili tudi občinsko skupščino. Tg.

„Ringaraja“ v Kostanjevici

Preteklo soboto je skupina kostanjeviških amaterjev nastopila v dvoranu Doma kulture s prav zabavnim sporedom. Podala nam je nekoliko satirčnih prizorov: gledali smo odlomke iz »Veselih večerov v klubsu«, iz Petanovih črtic »Beseda ni konje in iz zbirke poljskih satir »Smeh ni greha«.

Izbor je bil zelo dober, črtice poljskih satirikov pa so bile prav spretno prikrojene našim domačim razmeram. Brez kakšne zahtevne kulisa-rije si je režija zelo domiselno pomagala s preprostimi transparenti, ki so z ustreznimi napisi napovedovali posamezne prizorčke. Predstavo je naštudiral in režiral tov. Marija Šketa, ki je med domačimi mlajšimi silami nabrala prav uspešne sodelavce, s katerimi je tudi sama igrala. Zanimivo je, da so trije izmed šestih sodelujočih ta večer prvič nastopili javno na odru pred številnimi gledalci in da so nadvse

uspešno opravili svojo nalogo. Razen odlične režije in igre tov. Škete nas je prijetno presenetila tov. Colaričeva s temperamentno igrjo. Tudi igralcem moških vlog je treba dati priznanje: Ovelberju, Černošiču, Goltezu in Zahrastrniku gre zasluga, da so prizorčki potekali brez zastojev in da so bili vedno v skladu s celotnim ansamblom. O. P.

Drobne s Senovega

■ NA RUDNIKU SO RAZPISALI VOLITVE za polovico delavskega sveta in svetov delovnih mest, ki bodo 27. aprila. Na zadnji seji, kjer je delavski svet sprejel to odločitev, so sprejeli tudi finančni plan za leto 1967 in pravilnik o domačih osebne dohodka za čas bolezni.

■ DVA POZARA sta bila pretekli teden na senovskem območju. V petek je pogorel Zupančičev kozolec, v soboto pa je Martinu Tovorniku iz Mrčin sel pogorela hiša z gospodarskim poslopjem.

■ PRECEJ SKODE je povzročilo zadnje deževje s snegom zlasti na cestah. Najbolj je bila prizadeta cesta Senovo — Ravno.

CELJANI SPET V KOSTANJEVICI

V soboto, 15. aprila ob 20. uri, bodo v domu kulture v Kostanjevici spet gostovali člani Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja s slovito Benaventejevo dramo »LA MALQUERIDA« (Grešno ljubljena). Delo je režiral DINO RADOJEVIČ, nastopa pa ves ansambel Celjskega gledališča. Glavno vlogo je oblikovala znana prvakinja Slovenskega ljudskega gledališča MARIJA GORSICEVA, za katero pravijo, da je to njena življenjska vloga. Premiera tega dela je bila v Celju 20. januarja 1967 in je pri občinstvu naletela na izreden odmev. Ker bi tudi to pot radi napolnili našo gledališko dvorano do zadnjega kotička, sprejemamo rezervacije iz drugih krajev po telefonu (Kostanjevica, tel. št. 19), in to do četrta, 13. aprila. Potem bodo vstopnice v redni predprodaji v kostanjeviški trafikli. Mladini do 16. leta obisk prireditve ni dovoljen.

Na izreden gledališki večer vljudno vabimo!

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL

Valvasor o gradovih v dolini Krke

MAICHAV

MEHOVO

Vsebinska — Kje stoji grad Mehovo. Od kod ima svoje ime. Kakšen je grad. Njegova notranjost. Dedovina gospodov Mehovskih. Velika moč gospodov z Mehovega. Lastniki tega gospostva. Kdo je sedaj lastnik gradu. Uporni kmetje se povzpnejo na grad Mehovo. Vržejo veliko gospodov in plemičev čez grajske zidove. Puntarski kmetje premagajo nahujskane Uskoke. Zene zgrabijo za orožje.

Grad in gospostvo Maichav, po kranjsko Mehovo ali Mihovo, leži na Srednjem Kranjskem, od Ljubljane devet, od Novega mesta eno in od Metlike dve milj. Kar zadeva ime, je sicer živel nekakoj na Kranjskem rod gospodov Mehovskih (ali gospodov z Mehovega), vendar ne vemo, ali je hiša dala rodu ime ali pa rodu hiši.

Grad stoji na visokem in konicastem hribu, takoj ob vzhodni tako imenovane Uskoškega pogorja; nekakoj so ga steli k najbolj utrjenim višinskim gradom, o čemer še pričajo trdno obzidje in stolpi. Na grajskem dvorišču je lep vodnjak z okusno vodo.

Ta grad je bil dedovina imenovanega rodu gospodov Mehovskih ali gospodov z Mehovega, ki so na Kranjskem dolgo živeli in so bili silno močnejši. O njihovi moči lahko sklepamo iz tega, ker si je Albreht Mehovski, ki je živel nekakoj tu na Mehovem, drnil napasti Beli III., ogrskega kralja, ob njegovih mejah nekatero kraje in mu jih s silo iztrgati. O tem poleg ostalih besed pričajo tudi te besede gospara Janeza Ludvika Schönlebra:

Stefan Ursini, sin Nicolottija, po materi imenovan grof Goriski ali grof od Gorice, ki Slovencem ni nepoznan, je leta 1198 Beli III., kralju ogrskemu, dokončno zvesto delo, ko je premagal Albrehta z Mihovega ali Mehovega, ki je sovražno napadel ogrske obmejne kraje. Za omanjenim Albrehtom Mehovskim je mogoče najti še druge gospe Mehovske: tako leta 1238 gospara Nikleina in gospara Prehtilna Mehovskega, za katerega pa kljub marljivemu raziskovanju ni mogoče dognati, ali sta bila lastnika mehovskega gospostva.

Leta 1250 so prebivalci tu na Mehovem trije gospostve: gospa Meinhard Mehovski, kastelan, gospor Ulrik in gospor Alfing Mehovski; iz starih zapisov je razvidno, da je slednji na tem gradu prebival še leta 1292.

Slavni rod Mehovskih je bil na Kranjskem tudi še kasneje v polnem razcvatu, zdaj pa je poleg nekaterih drugih tudi ta popolnoma izumrl in nanj je ostalo samo še spomin. Poslednji, ki sem ga mogel po dolgem in prizadevnem istanju po krajih najti, je bil gospor Konstantin Mehovski, ki je še živel leta 1554.

Vendar graščina Mehovo ni bila vedno v rokah Mehovskih niti takrat, ko so ti še živeli. Tako poročajo nekateri zgodovinarji, da je okoli leta 1373 dobil grad Mehovo gospor Albreht grof Goriski, ki jo je dobil kot dediščino, razdeljeno med brate.

Kasneje je gospostvo prešlo v last grofov Celjskih. Okoli leta 1421 je grof Herman Celjski poleg številnih drugih gospostev prepustil tudi Mehovo svojemu sinu Frideriku grofu Celjskemu, da bi ta mogel upravljati s svojim lastnim gospostvom. O imenovanem grofu Frideriku Celjskem, o njegovem ljubimkarju s prelopo Veroniko in o sumu, da je zaradi ljubezni do nje umoril svojo leta 1422

umrlo ženo, rojeno pl. Frankopansko ali Modruško, sem poleg drugih zgodovincev tudi jaz že na drugih krajih obširno poročal.

Ko pa je rod grofov Celjskih na že poznani način popolnoma izumrl, je tudi Mehovo poleg drugih celjskih posestev prešlo na slavno Avstrijsko hišo, zaradi tega je graščina še danes dana v zastavo. Leta 1472 je bil upravitelj Mehovega ali stotnik gospod Ludvik pl. Koslak. Okoli leta 1540 je imel grad v zastavo gospod Puelier, ki je tu leta 1548 tudi umrl.

V letu 1600 so imeli grad zlasto gospodje Juridi, zdaj pa ga ima gospor Ivan Ernest grof Paradeiser, stotnik Zumberški in Slunjski.

Ko je 1515 izbruhnil kranjski kmečki upor in je bilo veliko število grofov napadenih in popolnoma razdejanih, je prišlo tudi Mehovo na vrsto. Razjarjeni kmetje so grad napadli in osvobodili 17. maja, po trditvah nekaterih drugih pa na vnebohod, ter so dva brata Mindorta, ki sta imela graščino v zakup, namreč gospara Baltazarja pl. Mindorta in gospara N. pl. Mindorta ter gospara Marksa iz Klisa, poslednjega svojega imena in rodu, in gospara Gesperja Weinckerja, ki so danes jamaško branili grad, žive vrgli čez obzidje v bedno smrt. Tako so se vsi žalostno razleteli in izdihili svoje čisto. Tem je sledilo v smrt še petnaest drugih plemičev, ki so bili na isti način po rokah teh morilskih hudicah žrtvovani; odrgali so jim glave in vrgli telo in glavo prek obzidja.

Čprav so bili tisti, ki so se branili, zdaj vsi pobiti, pa s tem še ni bilo konce njihovih okrutnosti; tako sta morala postati žrtve teh razvijanih ljudi še mladoletna sinca gospara Baltazarja Mindorta. Ko so otroka zadavili, je prišla na vrsto tudi njuna mati Marta, rojena Phaffoitscher, ki so jo do gola sledi in jo siokaj grajska vrata vrgli kakor ovco med leve v odprte morilске kremplje krvi željnih kmetov; ti so ji tudi žalostno zomili vrat. Živa je ostala samo še čisto majhna hči, ki pa bi tudi ne bila usmrti, če bi je njena streljanka, neka stara ženica, ne odnesla kot plen.

Leta 1602 je zopet vzkilo seme upora; da bi ga zadušili in uničili, je gospor Karl pl. Juric, zakladnik gradu in gospostva Mehovo, nahujskal Uskoke na mehovske upornike. Uporniki pa so se močno branili in načuvali celo svoje žene, da so se z burkami in drugim orodjem lotile Uskokov. Pri tem spopadu so ustrelili nekoga kmeta in staro ženico, majhna otroka pa so pohodili konji.

Najslabše pa se je godilo Uskokom, sa jih je od sto komaj deset odneslo zdravo kožo. Sin mehovskega sodnika je tudi ustrelil nekoga Uskoka, ki mu je v zasramovanje kazal zredko plat.

Mehovski grad, ki je danes razvalina, je stal severno od vasi Podgrad, 11 km od Novega mesta, na hribu nad cesto Novo mesto-Karlovac.

RAZGOVOR S FRANCEM SKRABCEM, PREDSEDNIKOM JAMARSKEGA KLUBA RIBNICA

Pomagali bi urediti Željnske jame

Na Kočevskem precej podzemskih jam, jamarjev pa ne — Naravne znamenitosti bi bilo treba zaščititi z občinskim odlokom — Ribniški jamarji so pripravljene pomagati kočevskim ljubiteljem podzemskih lepote — Najprej bi morali urediti in zaščititi Željnske jame

Franc Skrabec

V kočevski občini je precej podzemskih jam, jamarjev pa ne. Vendar je v občini nekaj mladih in tudi odraslih, ki jih podzemski svet privlači, žal pa ni nobenega, ki bi znal vse zainteresirane zbrati in ustanoviti jamarjsko sekcijo ali klub. Prav zato smo zaprosili predsednika jamarjskega kluba Ribnica in člana delovnega kolektiva »Avta« iz Kočevja Franceta Skrabca, naj nam odgovori na nekaj vprašanj.

V: Na občnem zboru vašega kluba ste prav gotovo govorili tudi o kočevskih jamah in njihovem nadaljnjem raziskovanju?

O: V kočevski občini je precej lepih in zanimivih jam, jamarjskega kluba pa ni, zato se čuti naš klub odgovoren tudi za usodo teh jam. Ribniški jamarji smo na zadnjem občnem zboru sklenili, da bomo zahtevali, naj kočevska občina jame in njihove zanimivosti (kapniki, človeške ribice itd.) zaščiti.

Prizadevali se bomo tudi, da bo vse raziskovalno delo pod dobrim strokovnim nadzorom.

V: Kako bi združili v organizacijo vse, ki se zanimajo za raziskovanje jam? So v Kočevju pogoji za ustanovitev jamarjske sekcije ali kluba?

O: Ribniški jamarji se bomo prizadevali, da bomo naše delo in delo kočevskih ljubiteljev jam, ki delajo menda pri taborniški organizaciji in turističnem društvu, združili ter potem skupno načrtno in strokovno raziskovali ter urejali jame. Po mojem mnenju je najbolje, če bi v Kočevju ustanovili v začetku jasekcijo, ki bi bila del našega jamarjskega kluba SPD ali pa jamarjskega kluba »Zelenci« iz Ljubljane. Novi jamarji se morajo najprej naučiti, kako se raziskujejo jame, kako jih merimo in ostalega jamarjskega dela. Naučiti se morajo tudi ljubiti, spoštovati in varovati podzemne lepote. Šele potem bodo lahko imeli svoj klub. Če bo prišla pobuda za ustanovitev sekcije s kočevske strani, smo kočevskim ljubiteljem jam pripravljeni pomagati pri ustanovitvi sekcije. Raznih divjih akcij pa ne bomo nikoli podpirali.

V: Katere jame na Kočevskem bi bilo treba najprej raziskati in usposobiti za ogled?

O: Najprej Željnske jame, potem pa še jame na Mestnem vrhu ter Koblarstvo in Prepado jam. Občinska skupščina pa bi morala čimprej sprejeti odlok o zaščiti jam.

V: Kakor mi je znano, si namernava v kratkem ogledati Željnske jame posebna komisija in ugotoviti, kaj bi bilo treba učeniti za zaščito jam in kako jih usposobiti za ogled. Ste ribniški jamarji pripravljene pomagati tej komisiji pri delu?

Precej lepih kapniških skupin v Željnskih jamah je moč poškodovanih. Prav zato bi bilo treba preostala podzemlja zaščititi ne le z odlokom, ampak tudi z ograjo (Foto: Primc)

mislijo, da bi sploh pri delu za ureditvi željnskih jam?

O: Zato smo, vendar bi želeli, da nas vedno, kadar zele našo pomoč, vsaj teden dni prej obveste. Mi imamo namreč delovni program za leto in moramo svoje narčne naloge z morebitnimi kočevskimi željnjaki po pomoči. Ne bi lahko le strokovno pomoč, ker moramo

lejos opraviti v naši občini precej del. Seveda bi nam morali nekaj prispevati za kritje stroškov, vendar naše zahteve niso velike, saj smo jamarji vajeni skromnosti. Opozoril pa bi še, da je z urejanjem jam veliko dela in da bodo morali bodoči kočevski jamarji enako kot naši žrtvovati za jamarjsko delo marsikatero nedeljo.

Komisija v kočevskem podzemlju

Kar trije naravni mostovi — Lepo kapniške skupine v dveh rovih — Naravne lepote zaščititi

Željnske jame je te dni obiskala posebna komisija, ki jo je imenovala občinska skupščina Kočevje, v njej pa so bili zastopniki jamarjev, turističnega društva, občinske skupščine, Rudnika in Elektro.

Člani komisije so ugotovili, da so jame zanimive predvsem zaradi treh naravnih mostov (taki mostovi so velika redkost) in zaradi lepih kapniških skupin v dveh ro-
vih. Tega so blizu Kočevja že zato dostopne tudi turistom, ki nimajo svojega motoriziranega vozila.

Venčarji člani komisije niso mogli ogledati vseh rogov, saj niso imeli načrta jam. Člani jamarjskega kluba Ribnica, ki delajo tudi na kočevskem območju.

Člani komisije so naročili Francetu Skrabcu, predsedniku jamarjskega kluba Ribnica, in Karlu Ungerju, predsedniku Turističnega društva Kočevje, naj oborožena ekipa Kočevje, naj ustanovi ekipo ali sekcijo ali pa v sklopu enega izmed kočevskih jamarjev, ki bi delali v sklopu enega izmed jamarjskih klubov (verjetno ribniškega) in pod strokovnim vodstvom izkušenih jamarjev.

Nadležno so predlagali, naj občinska skupščina sprejme za vse razpisne, kjer so zanimive jame in druge prirodne znamenitosti, odlok o zaščiti jam, ki bi tudi preprečeval onesnaževanje teh objektov z onesnaženje (človeških

ribic itd.) ter uničevanje naravnih zanimivosti.

Člani komisije so sklenili, da bodo obiskali tudi dve ali tri jame v okolici Kočevja (Koblarstvo, Leonorino in Mozeljsko) ter nato predlagali občinski skupščini, katero naj bi uredili in usposobili za ogled. Pri tem bodo morali upoštevati oddaljenost od Kočevja, vključitev v ostale turistične predele naše občine in sosednjih občin, stroške za urejanje jame, stanje dovornih cest in drugo.

Člani komisije so naročili Francetu Skrabcu, predsedniku jamarjskega kluba Ribnica, in Karlu Ungerju, predsedniku Turističnega društva Kočevje, naj oborožena ekipa Kočevje, naj ustanovi ekipo ali sekcijo ali pa v sklopu enega izmed kočevskih jamarjev, ki bi delali v sklopu enega izmed jamarjskih klubov (verjetno ribniškega) in pod strokovnim vodstvom izkušenih jamarjev.

Nehite ji je rešil življenje

Nekaj desetletja žena je preživela padelec iz tretjega nadstropja stanovanjske zgradbe v Celovcu. Storitelj je hotel sam pomesti. Življenje ji je nehoto rešil nek 54-letni mimoidoček, saj je žena padla ravno nanj. Pri tem ni je poškodovala koleno, njem rešitelj pa je izrugal pri zobe in si zlomil izhujstvo.

KMECKA SKULPTURA. Za postavitve takega kozolca dvojnika »stoplerja« morajo priti že pravi mojstri tesarji, ki ga poleg solinane izdelave tudi primerno okraše. Če kozolec dvojnik ni dobro postavljen, ga močan veter kaj hitro podrse, sicer pa za kmeta pravi ponos. Za postavitve kozolca je treba pripraviti blizu 80 m³ lesa. Če bi moral kmet kupiti vse les in se plačevati delavce, bi bilo 3 milijone S din komaj dovolj. Na sliki: v majhni vasici Sela pri Sentjerneju postavljajo že tretji kozolec dvojnik (Foto: Polde Mikič)

Del članov komisije pod prvim naravnim mostom Željnskih jam (Foto: Primc)

TAKOLE JE BILO PRED DNEVI v vinogradu Anice Malnaric na Sodjem vrhu: Anica, Marija, Tone, Vinc, Malka in Lojz so pravkar končali kovanje v enem delu vinograda, ko jim je gosposinja Malka (na desni) zaklicala: »Malka, ajde malčič! Pripravila jim je domačo sunsko, hlieb v peči pečena kruha, čerba in dve pletenji vina... — Pridine kmečke roke so lahko pridne, samo morajo jih biti dovolj, da pokaže njihovo delo tudi uspeh. Želimo našim vinogradnikom in drugim kmetom, da bi jim letos vse dobro rodilo! Foto: Stanko Klepac, Crnomelj»

SAP-TURIST BIRO LJUBLJANA
vabi
NA ZANIMIVE IZLETE
Z AVTOBUSOM:

- Spomladanski vselejem — MILANO od 20. do 23. aprila. Prijave do 8. aprila
- MADŽARSKA — AVSTRIJA od 21. do 23. aprila. Prijave do 31. marca
- FERRARA-RAVENA-SAN MARINO — RIM-NAPOLI-SORRENTA-CAPRI-FIRENCE-BOLOGNA od 27. aprila do 4. maja. Prijave do 10. aprila
- TRST-RAVENA-SAN MARINO-FIRENCE-BOLOGNA-FERRARA-PADOVA od 29. aprila do 1. maja. Prijave do 10. aprila
- Mednarodna razstava obrtništva — FIRENCE od 29. aprila do 2. maja. Prijave do 10. aprila

29. marca proti večeru je ribič Milorad Srečkovič iz Crnomlja potegnil na subto poldrugi meter dolgega soma. Pravi, da ima v Lahinji še enega — velikana, ki ga je že vabil na trnek, pa se mrcina ne da kar tako. Milorad se boji, da ga ne bi izgubili italijanski ribiči, ki tudi znanjo lepo dvoriti in že obiskujejo vode v Beli krajini, saj vedo, da so v Lahinji in Dobljici kapitalni smi, šauke, krapi in druge plemenite ribe (Foto: Albin Božič, Crnomelj)

Pot v visoko starost

1

Se staranje da zavreti? — Nauk najstarejšega človeka na svetu.

Tistim, ki so 1967 dosegli 67. leto starosti ali kakšno leto več ali manj, naj ne bo žal za vsa ta leta. Gerontologija (mlada veda o starosti) je prepračana, da se kolektorska in biološka starost redkokdaj skladata.

To je smisel sporočila, ki ga daje prof. dr. Ana Aslan, ena najpomembnejših oseb v boju proti staranju, ravnateljica romunskega inštituta za geriatrijo in izumitelj spomlajevalnih injekcij. Ta ženska gleda poetično na svoje delo in zelo pogosto navaja besede velikega francoskega pesnika Victorja Hugoja:

»V očeh mladih se iskri plamen, v očeh starih pa žari sijaj.«

In drugih zelo starih ljudi na svetu. Vse te besede pa imajo skupni imenovalec. Skušajjo ga izračunati, vsaj za ljudi na tem meridianu, sodelavci inštituta, ki ga vodi dr. Ana Aslan.

Neki avstralski gerontolog pravi, da je vedeti vse o starosti danes prav tako važno kot to, kar vedo ljudje o atomih.

Ob pediatriji še geriatrji

Tega inštituta ne obiščemo samo zaradi tistih, ki se spominjajo daleč nazaj, obiščemo ga tudi zaradi mladenčca z zgubljenim liceom, z redkimi in sivimi lasmi in ohlapnimi mišicami. Ko prestopimo 30. leto starosti, mislijo ljudje v Jugoslaviji, Romuniji in drugih deželah, da imamo že dobro polovico življenja za sabo. To pa pomeni, da že moramo misliti na drugo, slabšo polovico življenja. S povečano skrbjo za svoj organizem pa se ta polovica lahko spremeni v tretjino lastnega življenja.

Naš pesnik Njegoš je izrazil poetično misel, da ni večje sramote, kot je starost. S to mislijo pa se današnja medicina ne strinja, ker se čedalje bolj zanima za pojav staranja. Ko so 1950 ustanovili Mednarodno društvo za gerontologijo, je štelo samo 50 članov. Pred dvema letoma, na VI. kongresu tega društva v Kopenhagnu, pa jih je imelo že blizu tisoč ter več institucij za raziskovanje starosti.

Prof. dr. Ana Aslan meni, da sodobni svet čedalje bolj potrebuje geriatrjo za starejše ljudi, kakor je pediatrija potrebna za otroke. Tudi v vojnah so z otroki in starci drugače ravnali.

Ne govori se o »starčevskih boleznih«

Kakor so otroške bolezni, prav tako so tudi bolezni, ki se pojavljajo s starostjo, pa bi bilo nespametno govoriti o »starčevskih boleznih«. Te bolezni pogosto pobero tudi mlade ljudi, ker jih niso resno jemali. Prav tako kakor je treba skrbeti za razvoj otroka do tretjega, petega, sedmega ali desetega leta, je treba storiti vse varstvene ukrepe za človeka treh, petih, sedmih ali desetih let starosti.

Prof. dr. Ana Aslan ima svoje mnenje o starosti. Strinja se z mnenjem svojega predhodnika, sedanjega akademika Parhona, ki je že prekoračil 90. leto, pa še vedno razmišlja o tem, da je treba pomlajevati mlajše od njega. Njuno mnenje je, da človeka starost stre, če se v starostnih letih zapusti. To stanje pa je že bolezensko in ga je treba zdraviti. Učinek takega zdravljenja pa ni pravo zdravljenje, marveč neke vrste pomlajevanje.

»Kot univerzitetni profesor in sodelavec Akademije znanosti poučujem predmet, ki se imenuje »Staranje in pomlajevanje.« pravi dr. Aslanova. Eno brez drugega pa nima smisla.

Starost pod mikroskopom

V tem pogovoru bomo delno navedli izkušnje enega najbolj znanih inštitutov na svetu za boj proti prezgodnji starosti. Doslej je inštitut obiskalo nad tisoč tujih zdravnikov, med njimi tudi več Jugoslovancev. Nad sio medicinskih institucij po svetu se je zanimalo za delovne metode inštituta v Bukarešti, ki ima redne stike s 77 podobnimi inštituti po svetu.

Temu inštitutu je doslej pisalo nad 30.000 ljudi vseh ras; skozi njegovo kliniko je razen velikega števila Romunov šlo tudi blizu 250 prebivalcev Avstralije, Kanade, ZDA, SZ, Nove Zelandije, ZAR, Francije, Švedske in drugih dežel.

Inštitut ima tudi znanstveni laboratorij, v katerem delajo poskuse na 2.000 belih miših.

Moji sodelavci, — pravi dr. Aslanova, — na umeten način ostare belo miško, potem pa jo zdravijo pred starostjo oziroma jo pomlajajo. Na miših raziskujejo tudi dednostne lastnosti in podobno. Pri tem smo dosegli ohrabrujoče izsledke.

Inštitut se nahaja v predmestju stare Bukarešte, obkroža ga drevice in nizki zid. Njegovo poslopje, kot kaže, ni mlajše, kot so najstarejši njegovi prebivalci. Zunanje zidove kraste zelene ploščice, zato je v skladu z davnimi leti tistih, ki v njem žive. V notranjosti je vse udobno urejeno, s toplo vodo, dvigali in podobnim.

Povprečje: 82 let

Slavna saba dr. Aslanove je polna knjig, albumov, knjig vtisov in map, v katerih so označena središča tega inštituta, ki so raztresena po vsej Romuniji. Jih je 115 in v njih skrbe za babice in tete, kot skrbe v otroških dispanzerjih za njihove vnuke.

Dva izmed tistih, ki odhajajo

Dana Dolinsek, gospodinja iz Sevnice, je ena izmed dveh odbornic občinskega zbora skupščine. Ker bo po aprilskih volitvah zapustila vrste odbornikov, smo jo vprašali, kaj misli o delu in vlogi skupščine pri reševanju vprašanj, ki zadevajo sleherni družino.

— Vrsto let že prisostvuje mo sejam sevniske občinske skupščine, vendar moramo reči, da je na njih kaj redko

DANA DOLINSEK

slišati ženski glas. Se ni bati, da bodo moške obšli vprašanja, ki zadevajo težave zaposlenih mater?

— Kaj, ko pa nas je tako malo! V vsej skupščini nas je sedem, nalog in težav pa toliko. Zase odkrito priznam, da se na širše gospodarstvo ne spoznam kaj več, saj živim za dom in gospodarstvo, vem pa toliko bolj za drobne nevednosti, s katerimi se srečuje naš človek in ki zelo vplivajo na njegovo razpoloženje. V skupščini sem bila kar znana po tem, da se rada spotaknem ob trgovine in mesnice, kjer sem pogosto videla pomamljivost, ki bi jih z malo dobre volje lahko odpravili. Nekateri so bili večinske zaradi tega prav hudi name.

— Za katere zadeve naj bi po vašem se posebej skrbela občinska skupščina?

— Gospodinja in mati sem, zato bo mogoče moj odgovor preveč enostranski, pa vendar: odločno več bo treba pomagati zaposleni materi, sicer bo imelo vse to kaj slabe posledice pri vzgoji mladine. Mislim tudi, da bo treba mladim, ki prihajajo iz šol, poskušati zaposlitev, ker bo drugače narobe.

— Kateri pojavi vas pri družbeno-političnem delovanju v okolju, v katerem živite, zaskrblijejo?

— Povsod, kjer se sestajamo, se gledamo vedno isti.

Mladih pa manjka. Pri tem mislim predvsem dekleta in žene, ki mnoge v konfekcijski industriji služijo vsakdanji kruh. Ne vem, če bomo stvari dobro urejali brez njihovega sodelovanja in njihovega glasu. Vseč mi ni tudi to, da nekateri vsepriek kritizirajo, na javnih shodih pa jih sploh ni blizu.

Ivana Murna, ki ga na Makovcu in v okolici poznajo pod imenom Žan, nisimo dobili doma. Sel je po opravkih v Sevnico. »Samo, da bi to že enkrat minilo, nikoli ga ni doma,« je potarjala njegova žena, ko smo malo počakali, da je vlak prisopihal skozi tiste predore na postajo v Tržišče in se je tovariš Murn vrnil.

— Predsednik krajevne skupnosti ste, kako naj bi te delovale v sodelovanju s skupščino?

— Prepričan sem, da za naše razmere ni koristnejše oblike združevanja naših sil in interesov, kot je krajevna skupnost, pa ne zato, ker sem slučajno jaz predsednik, kar ni tako važno. Samo krajevne skupnosti so sposobne delati čudeže: z malo denarja veliko narediti. Njim se je treba zahvaliti, da je pri nas že k vsaki vasi mogoče priti z avtomobilom, da ima že veliko naselij tekočo vodo, da je izredno redka hiša, kjer

IVAN MURN

se še ne sveti električna luč.

— Mislite, da so volivci zadovoljni z vašim delovanjem v skupščini?

— Zelo mi je težko, če se na spodbudo občanov za nekaj dogovorimo, pa se ne uresniči. V takem primeru se ljudem zameriš in se kasneje kaj težko odkupiš za to. Odbornik mora imeti predvsem primerno veliko območje, da dobro pozna volivce in njihove želje.

— Kaj je po vašem mnenju zadnja leta najbolj razburilo volivce na vašem območju?

— Likvidacija naše zadruge, ki je bila po vojni osno-

vana z našo pomočjo. Nič ne rečem, večje kmetijske organizacije so močnejše, vendar je treba pri tem gledati tudi na medsebojen stik z združbami. Sevniskega kombinata ne morem grajati ne hvaliti, vem pa, da ima sam dosti težav in ne more kaj dosti misliti na pomoč kmetovalcem. Tu je potreben medsebojen stik sodelovanje in zaupanje. Sam sem vzel hani od kombinata v rejo teleta; ne rečem, da se mi ni izplačalo. Menim, da bi morali biti medsebojni računi pri kooperaciji predvsem čisti in pošteni za oba partnerja.

M. L.

Matični urad Tržišče

V marcu so rodile: Ivana Sinkovec iz Talčic — dečka in Ana Kopar iz Polja — dečka. Umrli so: Urška Pungrečar iz Pavje vasi — 86 let; Janez Urajnar, kmet iz Skoveca — 76 let in Tomaž Siželj, otrok iz Jeprjeka — 2 meseca.

Cestno podjetje iz Novega mesta je obljubilo, da bo do 31. marca popravilo sevnški most čez Savo. Ko smo se ta dan peljali čezenj, je bilo delo res že pri kraju. Most bo solidno popravljen, saj bo dovoljeval prevoz trikrat večjih tovorov kot sedaj (Foto: M. Vesel)

Premalo uslužnostne obrti

Kandidat za zveznega poslanca tov. Viktor Avbelj je imel v Sevnici nedavnem zboru obrtnikov razgovor o problematiki obrtništva v sevnški občini — iz razgovora povzemamo najvažnejše ugotovitve

Okorela davčna politika do obrtništva je imela tako kot v drugih družbeno-političnih skupnostih tudi v sevnški občini slabe posledice. Ugotovljeno je, da je bilo pri vsem tem prizadeto predvsem malo, uslužnostno obrtništvo, ki ga družbena obrt ni mogla dovolj hitro nadomestiti. Zato smo morali spremeniti to prakso in bolj podpirati razvoj zasebnega obrtnika, ki tako kot zasebni kmet ali kak drug poklic živi od dela svojih rok.

Podatki o obrti zadnja leta kažejo, da se je obrtna dejavnost povečala zlasti na račun proizvodne obrti, medtem ko je uslužnostna obrt še vedno zaostajala za potrebami. Tako je družbeni sektor obrtništva, kamor spadajo izmed večjih obrtnih podjetij Jutrunka, Mizarska zadruga, Kovinsko podjetje, Komunalno obrtno podjetje in Stanovanjsko komunalno podjetje, imel lani za tretjino večjo proizvodnjo, vendar je to povečanje šlo predvsem na račun proizvodne obrti omenjenih podjetij. Po mnenju nekaterih bi kazalo občinska sredstva, zbrana od obrti, namensko usmerjati za pospeševanje uslužnostne obrti.

Prošnjava in kratkotrajnejše obravnavanje zahtevkov za opravljanje obrtne dejavnosti v občini je povzročilo, da je trenutno v občini že dovolj avtoprevoznikov, gostincev in obrtnikov, ki izdelujejo izdelke serijsko ali po naročilu, manjka avtomehani-

kov in še cela vrsta drugih obrtnikov, ki bi zadovoljevali potrebo po vse večjih obrtnih zaslugh. V občini je 21 avtoprevoznikov, od tega že letos 4 novi, ki plačujejo občinskemu proračunu skupno okoli 12 milijonov dinov na leto, posamezniki pa v letnem razponu od 60 tisočakov do 2,3 milijona Sdin. Zasebnih gostilničarjev je 31, imajo pa od 200 tisočakov do 3 milijone Sdin letnih davčnih obveznosti. Lani je bilo v občini 183 zasebnih obrtnikov in gostilničarjev, ki so skupno prispevali v občinski proračun 62 milijonov, kar pomeni, da je obrtništvo pomemben vir proračunskih sredstev. V marcu je bilo v sevnški občini že 206 nosil-

cev obrtne dejavnosti. Zaskrbijo, če pa je, da se število vajencev ne povečuje, marveč celo znižuje. Delovne organizacije in zasebni obrtniki jih odklanjajo, češ da jim morajo dati prevelike nagrade, da prebijejo premalo časa v delavnici pri praktičnem delu in da jim po poteku roka ne morejo zagotoviti zaposlitve. Ker brez usposobljenih vajencev ne bo sposobnih obrtnikov, bo treba pri tem nekaj spremeniti; podatki o strokovni usposobljenosti za gostilničarje na primer kažejo, da ima le manjši del predpisano izobrazbo, vsi skupaj pa nimajo v uku niti enega vajenca.

M. L.

Kandidati za odbornike obč. zbora

Pred kratkim so bili v sevnški občini končani kandidacijski zbori, na katerih so v volilnih enotah izbrali naslednje kandidate za volilne liste volitev v občinski zbor:

Blanca: Alojz Urh in Niko Marn; Gabrijelo: Jože Jerman, Darko Stancar in Jože Cimerman; Kmpolje: Albert Felicijan, Marjan Rešeta; Tržišče: Milan Borštnar in Janez Zorc; Poklek: Vinko Urbančič in Danijel Medvešček;

Razbor: Jože Imperi in Karel Košem;

Bučka: Jože Bukovic; Zabukovje: Jože Spec in Franc Božič;

Krmelj: Vlado Šenčar;

Sevnica: v Smarju Karel Kolman in Franc Drobne, na Trgu svobode Franc Ogorejc, v Kolodvorski ulici Marija Potočin in Anica Požeg;

Lončarjev dol: Miha Kozmus in Berta Piltaver;

Radna: Pepca Malešič;

Drožanje: Franc Zupan in Matija Kozinc.

»LISCA« je že podpisala pogodbo

V zadnji številki našega lista smo zapisali, da je med podjetji, ki še niso podpisala pogodbe z občinsko skupščino o prispevku za solstvo, tudi konfekcijska LISCA. V podjetju so bili zaradi tega kar malo užaljeni, češ da formalne pogodbe do takrat resda niso podpisali, dali pa so moško besedo, da jo bodo. Med tem časom so pogodbo, po kateri bodo prispevali okoli 12 milijonov Sdin, že podpisali. Kot smo obveščeni, je to naredilo še tudi nekaj drugi delovnih organizacij.

Spet prevelika obremenitev ceste

Cestna baza v Sevnici je te dni dobila dovolj gramoza za posipanje cest, tako da so uredili tudi cesto Loka-Breg-Sevnica. Pri tem so nastale druge težave: ker je ta cesta bolj oskrbovana kot ona na desnem bregu Save, vozi po njej vse več avtomobilov in tudi tovornjakov. Ti pa pomenijo za cesto preveliko obremenitev, zato ni čuda, da zlasti na ovinkih na cesti nastajajo globoki jarki, ki so za kolesarje, mopediste in motoriste lahko usodni.

Cesto bi bilo torej nujno potrebno popraviti ne s posipanjem gramoza, ampak z izravnavo cestnišča, zlasti na ovinkih. To bi bilo res povezano z malo večjimi stroški, vendar bi cestna baza potem prihranila precej gramoza. Cesto na desnem bregu Save so tako že večkrat popravili.

Kopališče vsaj v turističnem letu

Sevnica nima javnega kopališča, kamor bi se v vročih poletnih dneh hodili hladiti tamkajšnji prebivalci. Že več let o tem razpravljajo, vendar ne pride dalje od tega. Lani je bil narejen načrt za ureditev kopališča na Mirni pri Boštanjju, vendar je za ureditev zmanjkalo denarja.

Ko so se prejšnji teden sešli predstavniki občinske skupščine, krajevne skupnosti, turističnega društva in komunalnega podjetja, so sklenili, da je treba ukreniti vse potrebno, da bi Sevnica dobila kopališče v letošnjem mednarodnem letu turizma. V ta namen je potrebno pregledati tudi bazen pri KOPITARNI, ki bi ga po njihovem mnenju lahko usposobil za kopanje.

KRATKE Z VSEH STRANI

KOMPOLJE: ZA POMOČ PROSIJO. Krajevni odbor SZDL Kmpolje je 31. marca zaprosil občinski odbor, da bi mu pomagal običajno denarno pomoč za dograditev ceste proti Mrtovcem. Potrebujemo še četr milijona Sdin, prebivalci pa so že sami opravili dela v vrednosti 302.000 Sdin. Cesto bi razen tunkajšnjih vaščanov potrebovali tudi gozdno podjetje za izvoz lesa.

JABLANCA: HOČEJO DIMNIKARJE IZ RADEC. Na javnem shodu na Jablanici 29. marca so udeleženci med drugim zahtevali, naj bi tamkajšnje vasi spadale v radeški dimnikarski okoliš. Kot vzrok za to so navedli neredno opravljanje uslug dimnikarjev iz Sevnice in so zahtevali, da je Jablanica, Okid in Novi grad občinski dimnikarski le dvakrat v dveh letih.

SE VEDNO BREZ LUCI. Kljub tolikokratnim opominom prebivalcem, ki uporabljajo za prehod čez Savo sevnški železniški most, tamkajšnji prehod za pešce še vedno ni razsvetljen. Pri zadnji pogrevaži za znova in znova, vendar njihovi želji nihče ne ustreže.

ZABAVNI VEČER. Sevnški mladinski aktiv je priredil v čast dneva mladinskih delovnih brigad 1. aprila veseli večer, na katerem so nastopale skupine izvajalcev narodnih in zabavnih pesmi iz Sevnice in okolice.

OBČNI ZBOR PD LISCA. V nedeljo, 2. aprila, je bil napovedan občni zbor planinskega društva Lisca. Člani naj bi se zbrali v domu na Lisca, v primeru slabega vremena pa je bil zbor predviden za torek.

BOSTANJ: RIBE ŽE LOVIJO. Fantiči iz Boštanjja se radi pohvalijo, da je letos precej lažje priti do rib, ki so se pred kratkim začele drstiti v strugi Mirne pri boštanjsem mostu. Pravijo, da ribiči sicer drstišče čuvajo, vendar jim ne morejo biti kos. Če lahko verjamemo mladim nadobudnežem, ki pri izjavah seveda niso vedeli, kdo se zanima za divji lov drstišč se rib, moramo povedati, da njihov lov ni bil slab. Eden je zatrljal, da jih je pred radnjim deševjem samo en večer ujel trideset, drugi pa 19. Rib niso sami pojedli, marveč so jih prodajali po hišah.

S SEJE OBČINSKE GASILSKE ZVEZE

Ukinjeni preventivni skladi

Sevnški gasilci so imeli 29. marca zaključno sejo občinske gasilske zveze, na kateri so obravnavali predvsem spremembe, ki jih je povzročila ukinitve preventivnih skladov. Ukinitve bo povzročila precejšnje spremembe tudi pri zavarovalnih premijah, prostovoljna gasilska društva pa si bodo morala drugje poslati dotacije, kar velja zlasti za društva v industrijskih centrih.

Na seji, ki ji je prisostvoval tudi predsednik ObS Sevnica, je predsednik zveze Jože Smodej poročal o delu v letu 1968. Gasilci so dosegli največ uspehov zlasti v sodelovanju z gasilsko zvezo v Kriškem. Na seji so pohvalili PGD Breg, ki je lani postavilo v svojem kraju nov gasilski dom.

Na seji so sklenili, da bo zaradi bližnjih volitev občni zbor gasilske zveze 29. aprila. Pred tem bodo preizkusili nove Tomosove brigade, ki jih bodo nato razdelili zlasti društvom v oddaljenejših naseljih.

Ob koncu je referent za mladino spregovoril o vključevanju mladine med gasilce. Pohvalil je mlade gasilce v Tržišču, kjer so se na pobudo upravitelja šole tov. Fugine v precejšnjem številu vključili v akcijo gasilske zveze. S. Šk.

Prijeten večer v Loki

PD Primož Trubar je v soboto, 11. marca, pripravilo v loškem prosvetnem domu prireditve v počastitev slovenskega kulturnega praznika in dneva žena. Sodelovali so dijaki, študentje in loški moški otkot. Kot gost je nastopila pianistka Maska, ki je nekdanja službovala v Loki.

Občinstvo je bilo prijetno presenečeno nad nastopom mladine. Vsi so si želeli, da bi v Loki organizirali še kakšno podobno prireditve. Čudno je, da dvorana ni bila polna, saj takih prireditev v Loki ni več.

Matični urad Studenca

V marcu so v domu počitka na Impolju umrli: Alojz Knafl, 77 let; Rozalija Pongrac, 74 let; Mihael Jenčič, 85 let; Ana Rupar, gospodinja iz Studenca, 73 let.

Presenetljiv načrt mladih Angležev

The Youth Club of Warwickshire bo v Trebnjem prihodnje leto gradil otroški vrtec

Prejšnji teden je bil podpisan sporazum, po katerem bo mladinska dobrodelna organizacija iz Anglije prihodnje leto v juniju in juliju postavila v Trebnjem montažno stavbo, namenjeno otroškemu varstvu.

Presenečenje, radost in hvaležnost hkrati so prevaleli obraze udeležencev posebnega posveta v Trebnjem, ko sta dva mlada Angleža, 29-letni socialni delavec Geoff Dornan in 22-letni rudarski tehnik John Layland iz Bedwortha, razlagala načrt, rojen v njuni glavi, po katerem bosta s skupino okoli sto svojih privržencev mladih angleških zanesenjakov, zbranih v klubu The Youth Club of Warwickshire zbrala denar za postavitev montažne 7 krat 14 velike stavbe, namenjene otroškemu vrtcu. Ljudje tega načrta kar niso mogli razumeti, in slišati je bilo vprašanje, če bo treba kasneje kaj plačati. Na vprašanje je odgovorila predstavnica glavnega odbora Rdečega križa Slovenije, ki je po-

sredoval ponudbo mladih Angležev: »Vse podrobnosti so določene s pogodbo. Za vaše razmere je njihova ponudba vsekakor nepojmljiva. Kot so nekaterim mladim ideal dolgi lasje ali moda, drugim pa je spet kraja avtomobilov največje junaštvo, tako si je ta skupina, ki jo je osnoval g. Dornan izbrala za cilj po svojih močeh in znanju pomagati človeštvu.

Vstal je vodja kluba g. Geoff Dornan, tipičen, prijazen Anglež, bledega obraza in govornik, inž. Mlakar pa je njegove besede posredoval poslušalcem: »Da ne bi kdo dvomil o naših namerah in uresničitvi načrta, je treba povedati nekaj besed. Midva s kolegom sva pripotovala v Jugoslavijo na lastne stroške. Lani smo se lotili podob-

ne akcije v Italiji. Danes stoji v Meani pri Torinu lepo letovišče za otroke. Tam bodo lahko letovali tudi slovenski otroci, najboljši pripravniki podmladka Rdečega križa, ki jih bo izbral glavni odbor RK. Denar za vaš vrtec bomo zbrali v nabiralni akciji. Ena od njih bo tudi prodaja čestitk z motivi, ki so jih narisali vaši otroci z šole in otroškega vrtca. Preslikala sva slike vašega slikarja-mavca tov. Magyara s Čateža, prodali pa bomo tudi dve njegovi originalni deli. Naš klub si služi denar s komunalnimi uslugami, premoremo pa tudi lastno avtomobilsko pralnico. Prihodnje leto bo vaš kraj obiskalo okoli 25 članov našega kluba, ki bodo postavili montažno zgradbo.«

Prvi dogovor je sklenjen. Montažno stavbo bodo pripeljali iz Anglije, občina pa bo zagotovila gradivo za temelje in ureditev okolice. Za časa

bivanja članov kluba v Trebnjem bo zagotovila tudi uporabo šolske kuhinje in prostor za bivanje. Osnutek načrta bo naredil novomeški arhitekt tov. Lapajne, podrobneje pa bodo stavbo načrtovali v Angliji. Ni potrebno poudarjati, da so se tudi trebanjski mladinci ponudili, da bi sodelovali pri gradnji.

Ko smo se od obeh mladih zanesenjakov poslavljali, smo vsi čutili eno: kako je svet majhen, kako ljudi in narode družijo isti cilji, kako velika je ideja humanizma, medsebojne pomoči in sožitja, tako velika, da so vse druge razlike med parodi in državami v teh iskrenih akcijah nepomembne. Vse več takih ljudi bo potreboval jutrišnji svet in zagotovo bo lepši, srečnejši.

M. LEGAN

Vodja kluba g. Geoff Dornan in njegov sodelavec g. John Layland si z zanimanjem ogledujeta zadnje številko našega tednika. Na sliki so z leve proti desni: inž. Damjan Mlakar, ki je pogovore prevajal, Tone Sever, načelnik za družbene službe, g. John Layland, g. Geoff Dornan in podpredsednik občinske skupščine Janez Mihevc (Foto: V. Juvanc)

Mladina potrebuje svoje prostore

Mladinski aktiv v Veliki Loki pri Trebnjem je priredil v nedeljo, 26. marca, javni nastop z naslovom »Pokaži, kaj znaša«. Pri tem so sodelovali tudi mladinci iz Trebnjega, Mirne in Sentilovrenca. V nabito polni dvorani na Veliki Loki, ki sprejme čez 350 ljudi, so se prvi pomerali zastopniki Sentilovrenca in Velike Loke pri vprašanjih, kaj vedo o Gubčevih brigadi in o Miroslavu Cerarju. Šele po drugem dodatnem vprašanju je pripadla prva nagrada ekipi Velike Loke. Tekno-

vanju so sledili nastopi pevkarjev, recitatorjev, pevcev narodnih pesmi, harmonikarjev, Mladih Trebanjcev in drugih. Nastopilo je kar 31 mladink in mladincev, ki so pokazali precejšnje znanje, in obiskovalci smo bili zelo zadovoljni.

K vsemu temu pa bi rad dodal še tole. Zelo prav je, da mladina spoznava vrhunske športnike, nič manj pa ni pomembno spoznavanje dogodkov iz NOB. Kaže, kot da se nam zdi vse manj pomembno, da bi seznanjali

mladino s težkimi boji predhodnikov za svobodo, socializem, nov družbeni red. Zato ni čudno, da mladina vse manj ve o tem. Prav je, da bi spoznavali našo preteklost in sedanost ne samo v šoli, marveč tudi izven nje. Obiskovalci smo prepričani, da mladinci, ki so v nedeljo nastopali, niso bili prepuščeni ulici in da so za pridobljeno znanje porabili precej časa in truda.

Mladina je voljna delati, rada bi prispevala svoj delež, čeprav dela včasih v nemogočih razmerah. Vendar nima prostorov, kjer bi se shajala. Čeprav živi na vasi, bi ji mladinski prostor moral pripadati. Tisti, ki živijo v bolj »razvitem« kraju, se dobivajo kar v gostilni, kjer po kratkem pogovoru pristanejo pri kartah in cvičku, pri tem pa poslušajo »skladnice« vseh jezikov sveta. Družba je odgovorna za takšno stanje, toda ne družba v tistem smislu, ko smo odgovorni vsi in nihče hkrati. Temu je treba narediti konec.

Mladini je treba omogočiti, da bo v prostem času organizirano ustvarjala, da bo ta čas preživela v normalnem, za človeka spodobnem okolju. Le v tem primeru bomo lahko pričakovali večje uspehe pri njenem izvensolskem izobraževanju in vzgoji. Stari ugovor »kako smo pa mi včasih« ni več primeren. Tudi izgovor, da denarja ni, je odveč. Če je denar za vse drugo in celo za celjenje ran, ki nastajajo zaradi pomanjkljive vzgoje mladine, je potrebno najti denar tudi za postopno ureditev koticov, kjer se bo vaška mladina sestajala in ustvarjala. TONE ZIBERT

Predstavniki zavoda obiskal mokronoški grad

31. marca je obiskal Mokronog predstavnik medobčinskega zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane arh. Kopač in si v spremstvu zastopnikov občinske skupščine in krajevne skupnosti Mokronog ogledal grad, kjer naj bi postavili spomenik NOB. Ob tej priložnosti je obljubil, da bo zavod poslal v Mokronog strokovnjaka, ki bo proučil, kaj je treba ukreniti, da bo bodoči spomenik stal v primernem okolju, da pa sama ureditev ne bi preveč stala, ker primanjkuje denarja. Drugi, hortikulturni strokovnjak pa bo uredil okoliško rastje.

Komisija je predlagala spremembe

Poostren je kriterij za prejemanje priznavalnine, kmetom borcem pa bodo odpisali nekaj več prispevka od dohodka iz kmetijstva, kot je bilo prvotno predvideno

Komisija za zadeve invalidov in borcev NOV v Trebnjem je predložila občinski skupščini delno spremembo odloka o prispevkih in davkih občanov in dopolnitev odloka o priznavalninah. Skupščina je te spremembe na zadnji

seji tudi potrdila. Po novem ne bodo upravičeni dobivati priznavalnino tisti upravičenci, ki so mlajši od 55 let za moške in 50 let za ženske, še za delo sposobni, čeprav bodo izkazali nižji dohodek od 20.000 Sdin na

družinskega člana in 35.000 Sdin v primeru, da živijo sami. Komisija je smatrala da je priznavalnina pomoč socialno ogroženim, ne pa ugodnost, ki naj bi jo nekdo dobil zato, ker je sodeloval v NOB.

Skupščina je potrdila tudi spremembo odloka o prispevkih in davkih, po kateri bodo kmetom borcem obračunali prispevek od dohodka iz kmetijstva tako, da bodo od osnove odšteli 250.000 Sdin in od ostanika obračunali prispevek po stopnji, ki velja za tako znižani znesek. Prvotni odlok je namreč določal, da se prispevek obračuna po stopnji, ki je veljala za celotni znesek. To bo povzročilo, da bodo 85 kmetom-borcem, ki so v občini te ugodnosti deležni, letos odpisali povprečno 31 tisočakov davka, medtem ko je bilo lani odpisanih povprečno 24.541 Sdin.

V nedeljo volitve poslancev

Odborniki trebanjske občinske skupščine bodo v nedeljo, 9. aprila, ob 9. uri na 29. redni seji volili poslance v gospodarski in prosvetno-kulturni zbor republiške skupščine. Medtem ko je predlagan za prosvetno-kulturni zbor en sam kandidat — Vilko Videčnik iz Mokronoga, sta za gospodarski zbor dva kandidata: Janez Mihevc, podpredsednik občinske skupščine, in Franjo Bulc, direktor tovarne EMI za Mirne. Ob 10. uri bo 30. redna seja

skupščine, na kateri bodo razpravljali o delitvi denarja krajevnim skupnostim, o ukrepih v mednarodnem letu turizma ter o organizaciji in delovanju službe za reševanje v primeru elementarnih nevarnosti. Razpravljali bodo tudi o nameravani priključitvi otroških vrtcev k osnovnim šolam v Trebnjem in Mokronogu.

20 milijonov za novo šolo na Mirni

Republiški šolski sklad je nedolgo tega odobril za letos 20 milijonov Sdin posojila za gradnjo nove šole na Mirni. S tem, ko je bila mirenski šoli dana prednost tudi pri republiških sredstvih, si občina lahko tudi v bodoče od republike obeta denarno pomoč. Če bo šlo vse dobro po načrtih, bo kraj kmalu lahko dobil novo šolo.

Na vrsti so ureditveni načrti

Za Mirno in Mokronog ter njuni vplivni območja je bil osnutek urbanističnega programa narejen že pred dvema letoma. Prebivalci so imeli priložnost dobro seznaniti se z njim, saj je bil tri mesece razstavljen na obeh krajevnih

uradih, obravnavali pa so ga tudi na zborih volivcev in

NE HODI DOMOV BREZ

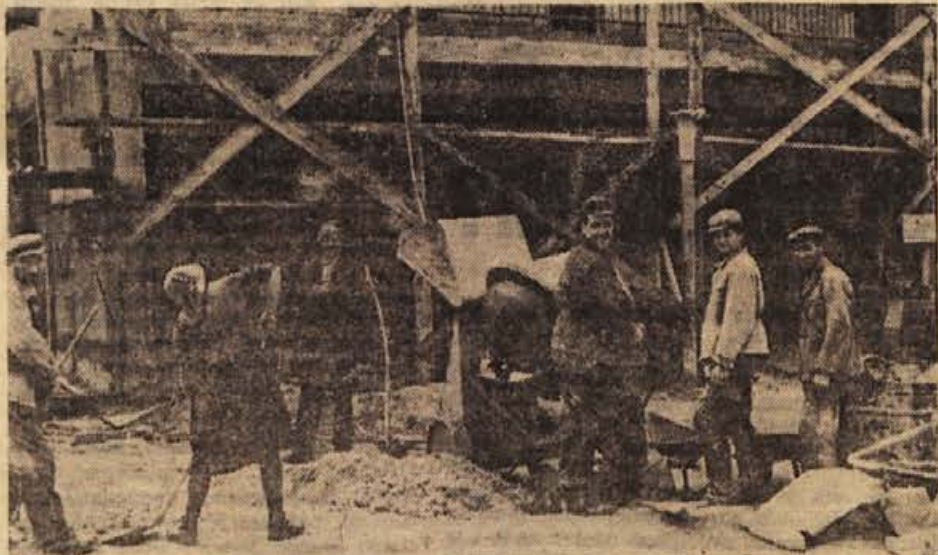

Bo turistično društvo zaživelo?

Zaradi številnih pozivov prebivalcev Trebnjega, ki želijo, da bi oživele dejavnosti turističnega društva, je vodstvo krajevne organizacije SZDL sklenilo, da bo v kratkem organiziralo poseben posvet, posvečen oživitvi turističnega društva. Za kar nerazumljivo je namreč, da ne bi mogli najti delavoljnih ljudi v kraju, ki zaradi prometne lege vse bolj poudarja pomembnost turistične dejavnosti. Kritike potrebno je tudi to, da se pri tem držijo ob strani celo tisti, ki imajo od lepšega kraja in turistične dejavnosti tudi materialno korist, med katere spadajo predvsem gostinci in trgovci.

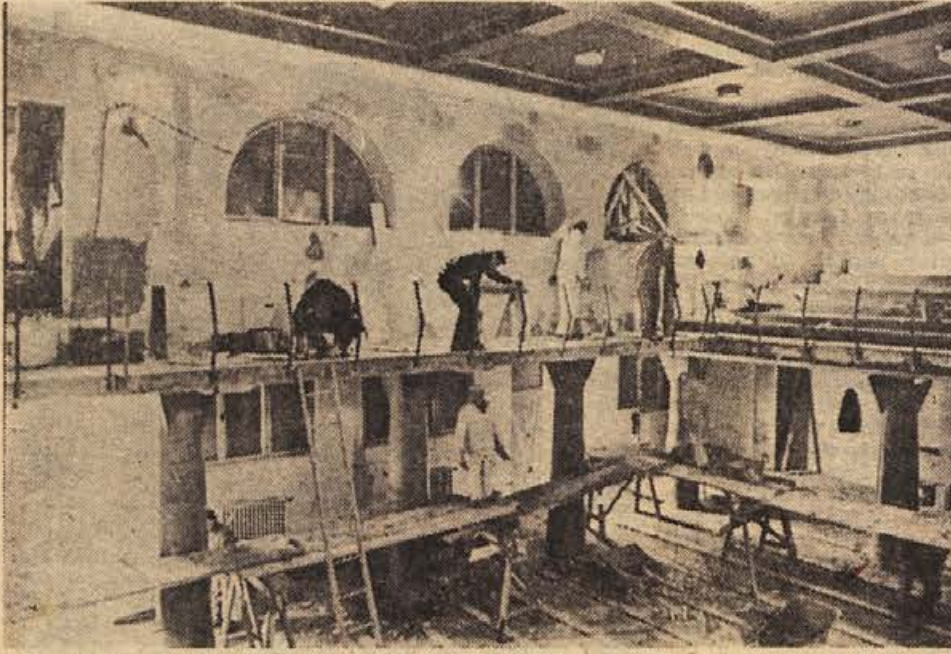
pripombe občanov tudi upoštevali. Na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem so program sprejeli pod pogojem, da je treba dokumentacijo dopolniti še s podatkih o vremenskih razmerah, upoštevati načrt regulacije Mirne, potrosno stopnjo območja in zahteve spomeniškega varstva, izdelati študijo o izplakah, ugotoviti kolikšno višino gradnje bo dovoljeval pritisk vode v vodovodu, pri važnejših gradnjah pa bo treba prehodno raziskati tudi nosilnost tal.

Zdaj je na vrsti izdelava podrobnejših, tako imenovanih, ureditvenih načrtov, ki bodo za prebivalce bolj zanimivi kot sam urbanistični program. Za Mokronog prevladuje mnenje, da bo treba najprej pozidati mesta, kjer so nekdanje že stale stavbe. Šele potem pa iti na nove površine.

Po zagotovitvi predstavnikov novomeškega gradbenega podjetja Pionir bo poslovno stanovanjski blok v Trebnjem dograjen do srede maja. Na sliki so delavci pri delu. (Foto: V. Juvanc)

OBNAVLJANJE DVORANE V DOMU KULTURE v Novem mestu je v polnem teku. Po pogodbi bi morali v soboto, 8. aprila, že vrteti prvi film v obnovljeni dvorani. Delavci PIONIRJA so dvignili tla dvorane, tako da položno padajo proti odru, na obeh straneh pa so naredili balkon. Zdaj bo dvorana imela blizu 400 sedežev. Obnovitvena dela bodo stala okrog 15 milijonov starih dinarjev. Na sliki: v dvorani v ponedeljek popoldne (Foto: M. Moškon)

„NOVOTEKS“ pred prisilno upravo?

Občinska skupščina v Novem mestu je poverila upravni komisiji, naj prouči vprašanje prisilne uprave v novomeški tekstilni tovarni in pripravi predlog za izvedbo — O prisilni upravi bo skupščina sklepala na prihodnji seji — V zadnjem času so v tovarni NOVOTEKS tudi obračunavanja in pritisk na tiste, ki želijo povedati resnico o dogodkih

Med gradivom za sejo občinske skupščine v Novem mestu 30. marca je bil na štirih straneh »Odgovor delavskega sveta NOVOTEKS občinski skupščini na njena priporočila«, tik pred sejo, ki je bila v sindikalni dvorani na Društvenem trgu, pa so dobili odborniki še pisni poročili odborške komisije in komisije za družbeno nadzorstvo o »nadaljnjih dogodkih v novomeški tekstilni tovarni«.

Odborniška komisija, ki jo je občinska skupščina imenovala 25. februarja in je imela nalogo posredovati organom upravljanja v NOVOTEKSU njeno priporočilo ter ji o obiskih poročati, se je udeležila dveh sej delavskega

sveta: prve 27. februarja, dva dni po seji občinske skupščine, in druge 6. marca. Ugotovila je naslednje:

■ **Delavski svet NOVOTEKSA** ni niti najmanj obsodil postopkov, ki se jih je poslužil del delovne skupnosti pri razreševanju notranjih problemov, obsodil pa ni niti grobega izpada proti ZKS v tovarni in občinskemu političnemu aktivu, ki je obravnaval dogodke v tekstilni tovarni; del delavskega sveta ni poskušal problemov reševati v njihovem bistvu, marveč je ves čas vztrajal, da bi moralo v reševanje poseči sodišče; delavski svet o dogodkih ni dal družbene ocene, niti ni razpravjal o operativnem programu, po katerem bi uredili odnose v podjetju; drugo sejo je delavski svet močno pripravil tako, da bi vnaprej diskvalificirala poročilo komisije za družbeno nadzorstvo.

Komisija za družbeno nadzorstvo je v svojem poročilu odbornikom v bistvu zavrnila očitke delavskega sveta NOVOTEKSA, češ da ni upoštevala vseh dokumentov in izrekla objektivnejšega mnenja o dogodkih v tekstilni tovarni.

Pred razpravo so prebrali tudi resolucijo metliškega odbora NOVOTEKSA. Delovni kolektiv tega obrata je izrazil v resoluciji popolno solidarnost s priporočili občinske skupščine v Novem mestu tovarni NOVOTEKS in se vprašal, ali je sploh še mogoče zadržati samoupravnim organom in vodstvu podjetja. V resoluciji

je bilo nadalje navedeno, da je bilo do zdaj v NOVOTEKSU »premalo slišati glas in čutili delo celotnega kolektiva« in da je metliški obrat premalo seznanjen z »ozadjem dogodkov«.

V razpravi, za katero ni manjkalo gradiva, so osvetlili nekatere dogodke v tovarni v zadnjem času. Navedli so, da se stabora še nista pomirila, da v posameznih primerih celo »obračunavata« med seboj, pri čemer je zlasti čutili pritisk na tiste, ki bi radi z resnico na dan.

Odborniki so zahtevali, naj skupščina prepreči obračunavanje v kolektivu NOVOTEKSA, naj zelo ostro poseže, če je potrebno, vsekakor pa naj odločno zahteva od podjetja, da bo spoštovala in upoštevala njena priporočila.

Na seji so menili, da je vzdušje v tovarni NOVOTEKS že tako, da napredne in politične sile nimajo zagotovila in opore pri urejanju odnosov. Odborniki so poudarili, da navzlic tekemu stanju ne morejo zaupati niti v nov delavski svet, čeprav bo v njem polovica novih članov.

V burni razpravi, ki je bila mestoma precej žolčno pobarvana, so nekateri odborniki predlagali, da bi morda NOVOTEKS rešila sposoben direktor. Predlog so hitro pobili drugi odborniki, ki so poudarili, da z menjavo direktorjev problemov v tovarni ne bi rešili. Zatem so drug za drugim vstajali odborniki iz vseh krajev občine in predlagali za NOVOTEKS prisilno upravo. Pristašev prisilne uprave je bilo na seji čedalje več in nekateri so bili pripravljani za tak način upravljanja v tovarni NOVOTEKS takoj glasovati. Slednjic je skupščina sklenila o izvedbi prisilne uprave razpravljati na prihodnji seji, občinski upravni komisiji pa je naročila, naj prouči vprašanje prisilne uprave, pripravi predlog in poroča odbornikom.

Nezaupnica kadrovskim službam?

■ Mlačno, neprizadeto in neodločno reševanje kadrovske problematike v delovnih organizacijah novomeške občine je zaskrbelo občinski sindikalni svet, da je o tem posebej razpravljal.

Na razširjeni plenarni seji občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu 28. marca popoldne so ugotovili, da so v novomeški občini prevlečeno mlačno reševanje problematike zaposlovanja. Navedli so mnogo podatkov, ki to potrjujejo, do česar pa ne bi smeli biti ravnodušni.

Kot so rekli, je bilo za minulo obdobje značilno veliko preseljevanje zaposlenih iz ene delovne organizacije v drugo, zapiranje vrat strokovnjakom, razveljavljanje pogodb s študenti in podobno, s čimer so podjetja iskala notranje rezerve v izvajanju reforme. Za nemajhno število delavcev so se vrata za vedno zaprla, kjer pa se nočejo tudi na znanje mladih, ki prihajajo s šol in iščejo zaposlitev.

V razpravi so poudarili, da za okrepitev s strokovnjaki niso zagreta tista podjetja, ki jih vodijo ljudje s pomanjšljivo izobrazbo.

S primeri so dokazali, da se s kadrovskimi vprašanji v podjetjih peča vse premalo ljudi, čisto celo posamezniki, ki za to delo niso primerno

zsolani. Pripomnili so, da družbeno-političnim organizacijam, občinski skupščini in drugemu samoupravnim organom najbrž ne bi bilo treba reševati problematike zaposlovanja, če bi bile v delovnih organizacijah dovolj močne in sposobne kadrovske službe. Le-te pa po mnenju prisotnih članov občinskega sindikalnega sveta niso opravile obstoja in bi lahko govorili o nezaupnici njim.

Na plenarni seji so s skrbjo preučevali poglavja iz problematike zaposlovanja. Priporočili so samoupravnim organom, naj vplivajo, da bodo podjetja z boljšim poslušom in večjo resnostjo obravnavala in reševala vprašanja zaposlovanja, kar od vseh zahteva gospodarska reforma.

OBCINSKI DOHODKI IN IZDATKI NA REŠETU

Drzen proračun — previdnost v potrošnji

Odborniki opozorili na previdnost v potrošnji proračunskih sredstev — Dopolnilnih sredstev letos ne bo — Prosvetni in turistični delavci zahtevali več denarja za svoje dejavnosti

Oba zborna občinske skupščine v Novem mestu sta 30. marca na skupni seji obravnavala in z ločenim glasovanjem sprejela odlok o proračunskih dohodkih in izdatkih občine v letu 1967.

Odlok predvideva 19.930.000 Ndin proračunskih dohodkov, kar je za 5,4 odst. dohodkov več kot lani. 49 odst. proračunskih dohodkov bodo dali letos dohodki iz delovnega razmerja, drugo pa dohodki od raznih dejavnosti.

Letos novomeška občina republiških dopolnilnih sredstev ne bo dobila, marveč bo živela od tega, kar bo sama ustvarila.

Osemindeset odstotkov letošnjih proračunskih dohodkov bodo dobile šole, drugi pa bodo porabljeni za gospodarske in negospodarske dejavnosti, družbene službe, družbeno-politične organizacije, anuitete in podobno. Za socialno skrbstvo bo šlo letos za okoli 14 odstotkov več denarja kot lani, večje izdatke na račun proračuna pa bo imela občina pri zdravstveni preventivi.

Skupščinski poročevalec tovariš Stefan Seničar je med obrazložitvijo razporejanja proračunskih dohodkov pripomnil, da letos v proračunu ne bo denarja za stanovanja borcev, požarno varnost, zlet bratstva in enotnosti in nekatere druge dejavnosti, ter dodal, da občina tudi za letno odplačilo anuitet nove novomeške bolnišnice ne more zagotoviti denarja.

Odbornik Tone Valentinič je menil, da je načrt proračunskih dohodkov precej drzen in da bo treba biti zelo previden pri trošenju denarja.

Odbornica Neda Gostič je med drugim seznanila skup-

ščino z zahtevami prosvetnih delavcev po večji pomoči šolstvu. Predsednik Sergij Thorževskij je odgovoril, da bi se dalo dobiti kaj denarja za osnovno šolstvo, če bi vse delovne organizacije redno izpolnjevale svojo obveznost do

šol druge stopnje, to je, da bi prispevale po 1 odstotek od bruto osebnih dohodkov v ta namen.

Odbornica Milena Popović je poudarila, da je v proračunu predvideno premalo denarja za pospeševanje turizma. Zlasti še, ker imamo letos mednarodno leto turizma. Odbornik Jože Lampret je menil, da bi morali zagotoviti sredstva zlasti za raziskave, načrte in turistično propagando. Predsednik skupščine Sergij Thorževskij je dodal, da je potrebno boljše sodelovanje med turističnimi organizacijami in občinsko skupščino, in predlagal, naj

bi načrt trošenja sredstev za pospeševanje turizma izdelal svet za blagovni promet, gostinstvo in turizem ter turistične organizacije.

Zakaj spet brez vode?

V ponedeljek, 3. aprila popoldne, se je pod buldožerjem na Trdinovi cesti v Novem mestu zdrobila glavna litoželezna cev vodovodnega odcepa, ki napaja bloke ob Trdinovi in Zagrebški cesti. Napako so odkrili šele v torek, 4. aprila zvečer, za sinoči pa so obljubili, da bodo imeli stanovalci v blokih ob Trdinovi in Zagrebški cesti spet vodo. Škodo so ocenili na 200.000 S din, preden pa so napako našli, je odteklo v zemljo okoli 2000 ku-

bičnih metrov vode. Delovodje, ki vodijo obnovitvena dela na Trdinovi cesti, so bili opozorjeni na nevarnost, da vodovodna cev lahko počli pod preveliko težo. Tako velike okvare novomeško podjetje VODOVOD do zdaj še ni imelo.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENSKI LIST!

KAKO JE S STANARINAMI?

(Se nadaljuje)

Občinski odlok kategorizira stavbe po gradbenem materialu, ki je bil uporabljen pri gradnji. Pri ocenitvi stanovanja pa kvaliteta gradbene izvedbe ni upoštevana, čeprav imajo občani prav glede tega veliko pripomb. Stanovanje s slabo zvočno in toplotno izolacijo, s pomanjkljivostmi v raznih instalacijah, z vlago v zidovih seveda ni vredno toliko kot enako stanovanje, ki takih pomanjkljivosti nima. Čeprav govorimo, da postopoma prehajamo v ekonomske najemnine, pa teh očitnih razlik, ki jih stanovalec bridko občuti na svoji koži, ne upoštevajo. Zakaj plačuje torej nekdo prav tako stanarino za nekaj, česar nima, negov сосед pa za nekaj, kar ima?

Kakšno je vaše stališče v tem vprašanju?

Vrsta gradbenega materiala je bila pri točkovanju upoštevana kot merilo za število točk. Ni pa v predpisanih kriterijih bilo zajeto, da bi se upoštevala tudi kvaliteta pri izvedbi gradbenih in obrtniških del. Slabo izvedbo del občutijo stanovalci resnično ne samo zaradi zmanjšane udobnosti in kvalitete stanovanja, temveč jo skupaj z njimi občutijo tudi naše podjetje; saj smo prisiljeni v tako rekoč novih blokih izvajati številna popravila in odstranjevati pomanjkljivosti, ki so nastale zaradi slabe gradnje. Temu so krivi slabi projekti, dokončevanje del in vseljevanje v novozgrajene stavbe

sredi zime (kot je v Novem mestu pogosto) navada ter pomanjkanje strožjih predpisov, ki bi določali odgovornost izvajalcev del v primerih slabe izvedbe (to pa je pomanjkljivost v našem gospodarskem sistemu). Zaradi slabih projektov, v veliki meri tipskih, so stanovanja v blokih, zgrajenih takoj po vojni, obsežna, toda ne dovolj funkcionalna. To pomanjkljivost pa je nemogoče odpraviti. V ta stanovanja vlagamo naše podjetje na ta način, da izboljšuje instalacije in opremo. Stolpčji na Mestnih njivah so popolnoma novi, vendar imajo številne pomanjkljivosti. Največji problem so hidrofori, ker se stalno kvarijo. V nove bloke na Mestnih njivah smo lani vložili znatna sredstva ravno za takšna drobna popravila, ki res ne bi bila tolikšna, ko bi bila izvedba boljša. V velikem številu primerov pa je vzrok za slabo kvaliteto stanovanja v nezadostni oskrbi jugoslovanskega tržišča z dovolj kvalitetnimi

■ **ZA DOPUST PO 20.000 SDIN** — Delavski svet podjetja GORJANCI je na seji 2. aprila med drugim razpravljal o regresih za dopuste. Odločil je, da bo podjetje vsem zaposlenim izplačalo po 20.000 Sdin namesto K—15, tisti, ki bodo šli na letovanje, pa bodo dobili še po 1000 starih dinarjev na dan.

■ **DOM VINKA PADERŠICA PRIPRAVLJEN** — Novomeško planinsko društvo je najelo 10.000 Ndin posojila, da bo pripravilo dom Vinka Paderšica na Gorjancih za sprejem gostov. Domu bodo priskrbeli novo pohištvo, električno in vodovod.

■ **ZUZEMBERSKA KZ KUPILA GRAD NA DVORU** — Kmetijska zadruga iz Zuzemberka je te dni kupila grad na Dvoru. Staro stavbo namerava zadruga popraviti, v pritličju urediti trgovino, v drugih prostorih pa gostišče. Zunaj bo gostinski vrt, zraven pa velik parkirni prostor.

■ **5600 KVADRATNIH METROV POD ASFALTOM** — Podjetje GORJANCI je lani asfaltiralo 5600 kv. metrov avtomobilskega parka v Vavti vasi, namestito novo ograjo in uredilo zelenice. Dela so veljala okoli 45 milijonov starih dinarjev.

■ **MLADINSKA KNJIGA POCENILA KNJIGE** — Te dni so začeli v prodajalni Mladinske knjige v Novem mestu prodajati knjige po znižani ceni. Cene so znižali za več stotakov, v nekaterih primerih tudi za tisočinke.

■ **20,5 MILIJONA ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI** — Krajevne skupnosti v novomeški občini bodo dobile letos 20 milijonov 500.000 Sdin iz proračuna: 18 milijonov Sdin je predvidenih za redne stroške, 1 milijon za male asanacije in 1,5 milijona za vzdrževanje kulturnih domov. Za komunalno dejavnost v občini je zagotovljenih 70,8 milijona Sdin, od tega 55 milijonov za redno vzdrževanje cest, ulic in trgov.

ZAHVALA KRISTINI KREN iz Drganjih sel

Partizanski mamici Kristini Kren iz Drganjih sel želijo za 70-letnico življenja vse najboljše in se je topla spominjajo

hvaležni partizani

Kandidati za republiške poslance

V nedeljo, 9. aprila, bodo odborniki občinske skupščine Novo mesto volili poslance in kandidate za poslance za 6 izpraznjenih poslanskih mest v republiški skupščini Slovenije. V republiškem zboru sta izpraznjeni 2 poslanski mesti, odborniki občinske skupščine pa bodo na volitvah 9. aprila samo potrdili kandidature na zborih občanov predlaganih kandidatov, za republiški zbor. Oba poslance za izpraznjeni poslanski mesti v republiškem zboru bodo namreč izvolili volivci neposredno, na volitvah 23. aprila.

GOSPODARSKI ZBOR. Na zborih občanov so bili kot kandidati predlagani: Milan Blatnik, direktor podjetja KOVINAR, Novo mesto; Ciril Jarnovič, računovodja poslovne enote STANDARD trgov. podjetja MERCATOR v Novem mestu in Sergij Thorževski, dipl. ekonomist, predsednik Obs Novo mesto. Odborniki bodo izmed njih dokončno izvolili enega poslanca. Od občanov predlagani kandidat inž. Janez Penca, direktor GG Novo mesto, ni privolil v kandidature.

KULTURNO-PROSVETNI ZBOR: na zborih občanov so bili predlagani kot kandidati: Jože Glonar, profesor, svetovalec pri zavodu za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu, Boris Gabrič, predmetni učitelj, pomočnik ravnatelja osnovne šole v Sentjerneju in Bogo Komelj, direktor študijske knjižnice v Novem mestu. Odborniki bodo izmed njih dokončno izvolili enega poslanca.

SOCIALNO-ZDRAVSTVENI ZBOR: na zborih občanov so bili predlagani kot kandidati: Brigita Mavser, socialna delavka v splošni bolnišnici Novo mesto; Majda Jereb, učiteljica, pomočnica ravnateljice osnovne šole Novo mesto, in inž. Edo Tavčar, vodja analitsko planske službe v NOVOLESU, Novo mesto. Odborniki bodo izmed njih dokončno izvolili enega poslanca. Od občanov predlagana kandidata inž. Branka Jedlovec ni privolila v kandidature.

ne Pere, upokojenec iz Novoga mesta. Naštetih poslanskih kandidatov morajo dobiti na volitvah v občinski skupščini večino glasov, nato pa bodo dva izmed njih izvolili volivci neposredno na volitvah 23. aprila.

ORGANIZACIJSKO-POLITIČNI ZBOR: na zborih občanov so bili predlagani kot kandidati: inž. Jože Tanko, direktor KZ »KREKA«, Novo mesto, Ludvik Kebe, diplomant VSPV, predsednik Obs Novo mesto; inž. Jože Petrič, gozdno gospodarstvo Novo mesto; Vinko Bambič, šef prometne sekcije pri ZTP Ljubljana v Novem mestu, in Andrej Grča, geometer, podpredsednik Obs Novo mesto.

REPUBLICANSKI ZBOR: odborniki bodo volili od občanov predlagane poslanske kandidate: V volilni enoti št. 72 — Novo mesto I je predlagan dr. Franc Hočevar, zvezni javni tožilec v Beogradu. V volilni enoti št. 74 — Novo mesto III. sta predlagana inž. Jože Legan, direktor lesnega kombinata NOVOLES, Novo mesto, in Zvo-

bili predlagani kot kandidati: Brigita Mavser, socialna delavka v splošni bolnišnici Novo mesto; Majda Jereb, učiteljica, pomočnica ravnateljice osnovne šole Novo mesto, in inž. Edo Tavčar, vodja analitsko planske službe v NOVOLESU, Novo mesto. Odborniki bodo izmed njih dokončno izvolili enega poslanca. Od občanov predlagana kandidata inž. Branka Jedlovec ni privolila v kandidature.

ORGANIZACIJSKO-POLITIČNI ZBOR: na zborih občanov so bili predlagani kot kandidati: inž. Jože Tanko, direktor KZ »KREKA«, Novo mesto, Ludvik Kebe, diplomant VSPV, predsednik Obs Novo mesto; inž. Jože Petrič, gozdno gospodarstvo Novo mesto; Vinko Bambič, šef prometne sekcije pri ZTP Ljubljana v Novem mestu, in Andrej Grča, geometer, podpredsednik Obs Novo mesto.

IZPIT PRED TURISTIČNO SEZONO so v sredo, 29. marca, opravljali prometni miličniki in vozniki motornih vozil na križišču pri INDUSTRIJI OBUTVE v Novem mestu. V akciji, kjer so miličniki (Milič Mihajlovič, Anton Remec in Stane Gosenca) opozarjali voznike na pomanjkljivosti pri vožnji po križišču, vozniki pa so jih ubogljivo poslušali, so se oboji privajali na gostejši promet zlasti ob prometnih konicah pred 6. in 14. uro. Take akcije bodo prometni miličniki še nekajkrat ponovili. — Na sliki: miličnik Milič Mihajlovič je 29. marca uspešno »dirigiral« promet na križišču pri INDUSTRIJI OBUTVE (Foto: Ivan Zoran)

V NOVEM MESTU RASTEJO

„DOLENJKINI“ samopostrežni paviljoni

eden za Bršlino, eden za Mestne njive

Trgovsko hišo ob Ljubljanski cesti v Bršlinu bodo zgradili predvidoma do sredine junija, samopostrežni provizorij med Cankarjevo ulico in Prisojno potjo ob Cesti herojev pod Mestnimi njivami pa do septembra. Za trgovino bodo porabili okoli 150 milijonov Sdin.

Samopostrežni paviljoni ali kakor pravijo, preskrbovalni center v Bršlinu zida SGP PIONIR od lanske jeseni. Nedavno, ko je odlezel sneg in se je vreme otopilo, so dela

»GORJANCI« izključili tri voznike

Delavski svet AVTOPROMETA »GORJANCI« v Straži je 2. aprila kaznoval z izključitvijo iz delovne skupnosti tri najslabše voznike motornih vozil. Med izključenimi sta dva, ki sta vinjena povzročila prometne nesreče in za več kot 12 milijonov Sdin škodo. Na seji delavskega sveta so poudarili, da bo moral podjetje še bolj paziti na izbiro kadra, sklenili so, da bodo ostro ukrepali proti vsem voznikom, ki bodo ogrozili človeška življenja in povzročali škodo.

Mrzav ovira delo v opekarni Zalog

V zaloški opekarni delajo od 1. marca zaradi neugodnega vremena in mrzava le s polovično zmogljivostjo. Ta čas prodajajo izdelke iz zimske proizvodnje. Na začetek spomladanske proizvodnje so se temeljito pripravili. Letos bodo izdelali za 20 odstotkov več opek kot lani.

pospešili. Nastajajoča stavba ima precej ugodno lego, saj so ji določili mesto v samem prometnem vozišču med Ljubljansko in Bršlinsko cesto, kjer je pričakovati tudi največ potrošnikov.

Trgovska hiša (600 m² tlorisne površine) bo Bršlino in okolišne vasi ter del Novoga mesta preskrbovala s tekstilom, živili, zelenjavo, sadjem, svežim mesom in splošnim specialnim blagom. Trgovina bo samopostrežna, po že-

ljah strank bodo na klasičen način stregle tudi prodajalke. Trgovina bo delala nonstop, se pravi, da bo neprekinjeno odprta od jutra do večera.

Investitorji niso pozabili tudi na slučajne goste. Ti se bodo lahko okrepčali v bifeju (32 kvadratnih metrov), ki bo pripravil tople malice, ekspresno kavo, vse vrste alkoholnih pijač in prodajal slaščice. Bife bo odprt pozno v noč, v turistični sezoni pa tudi ob nedeljah in praznikih. Pred bifejem bodo uredili letni vrt z nekaj mizami pod drevjem s katerimi bo zasajena vsa bližnja okolica trgovine. Trgovina bo imela tudi svoje parkirišče, ki ga

bodo asfaltirali z vsemi dostopi.

Trgovino pri železniški postaji namerava DOLENJKA še obdržati vendar bodo v tej poslovavnici prodajali predvsem gradbeni material in gospodinske potrebščine.

V kratkem bodo PIONIRJEVI delavci odprli novo DOLENJKINO delovišče med Cankarjevo ulico in Prisojno potjo, ob Cesti herojev, kjer naj bi bil do septembra sezidan samopostrežni provizorij. To bo neke vrste montažni paviljon na površini 225 kvadratnih metrov, z 10 zaposlenimi bo prodajal kruh, mleko, sadje, zelenjavo, sveže meso in druge potrebščine za stanovalce Mestnih njiv in okolice. Na tem mestu so sicer hoteli graditi večji objekt, ker pa DOLENJKA trenutno nima denarja za tak objekt, ji je občinska skupščina odobrila zidanje samopostrežnega provizorija.

Z ureditvijo teh dveh trgovskih hiš oziroma potrošniških centrov bo v Novem mestu pretežno rešeno vprašanje preskrbe. DOLENJKA namerava v mestu le še posoditi nekaj svojih prodajal.

Težki potok

še v zasebnih rokah Na zadnjem sestanku ribičev, ki bi radi lovili v Težkem potoku, so ponovno sklenili, da potok še naprej ostane v zakupu ribičev, ki sklenejo triletno pogodbo z ribiško družino v Novem mestu. Ribiči morajo razen odlova salmonidov tudi vsako leto vlagati ribji zarod, ki ga morajo sami preskrbeti.

Predlog, da bi v potoku lahko lovili vsi ribiči, ni bil sprejet. Mnogično ribarjenje bi lahko pripeljalo do optuženja.

Do maja: „Dom Bernarde Albe“

Novomeška gledališka družina Oder mladih te dni študira novo delo. V začetku maja se bodo predstavila z dramo velikega španskega pesnika in dramatika Lorce. Dom Bernarde Albe je njegovo najzrelejšo dramsko delo, napisal pa ga je leta 1936, le malo prej, preden so ga frankovci ustrelili. Igra je obšla domala že ves svet, premiera dela pa je bila 1945 v Argentini.

V delu, ki ga pri Odru mladih režira Alenka Vrabeč-Boletova, nastopa šestnajst članic odra in otrok. Oder mladih je pripravil tudi že nekaj bralnih večerov (še se spominjamo večera kitajske lirike). Prav bi bilo, ko bi priredil še več podobnih večerov, saj bi se tako obiskovalci seznanjali z deli, ki jih članje odra

podajajo z lepo, kultivirano besedo.

Volivci se bodo srečali s kandidati

Občinska konferenca SZDL Novo mesto bo pripravila prihodnji teden razgovore poslanskih kandidatov inž. Jožeta Legana in Zvoneta Perca z volivci v večjih krajevnih središčih novomeške občine. Razgovori bodo v Mirni peči, Straži, Dol. Toplicah in Žužemberku.

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

Novomeška kronika

● TRDINOVO CESTO SO ZA- PRLI v ponedeljek, 6. aprila, da ne bi promet motili preureditvenih del na njej. Te dni so na tej cesti spet začeli brniti stroji Cestnega podjetja, ki pripravljajo traso za asfaltiranje.

● KAVARNO NA GLAVNEM TRGU so v torek, 4. aprila, za radi beljenja začasnno zaprli, odprli pa so spodnje prostore (bar), ki so sicer odprti le ponoči.

● V ZADNJEM CASU JE V PRODAJALNI na Glavnem trgu večkrat zmanjšano kruha. V soboto, 1. aprila, ga je zmanjšalo že ob 17. uri potrošniki pa so zaman spraševali po njem do 19. ure, ko prodajalno zapro.

● PARKIRISKA NA GLAVNEM TRGU so v torek, 4. aprila, spet začrtali. Prehodil za pešce, začrtani pred dnevi, se skoraj več ne

poznajo, ker je barvo medtem spral dež.

● DREVESNICO OB TRDINOVI CESTI bo uredila kmetijska šola Grm. Delati so že začeli.

● ITALJANSKI ZVEČILNI GUMI, ki ga je uvozilo podjetje TOBAK, prodajajo v našem mestu po 150 Sdin za škatlico. Otroci sladko žvečilo radi kupujejo.

● BREZ LUCI JE VOZIL v ponedeljek, 3. aprila, zvečer po Glavnem trgu neki mopedit in krčmal na pešce na cesti, zakaj se mu ne umaknejo. Neki možki je za las odnesel zdravo kožo; mopedit bi ga bil kmalu podrl na samem prehodu za pešce. Takim nesramnim voznikom bi morali napraviti konec, žal pa se podobno dogaja iz dneva v dan.

● GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodila je Marija Zitnik z Gubca, ve 10 — Barbaro.

Protestiramo proti „Deklaraciji o jeziku“!

30. maja je bila v Novem mestu letna konferenca krajevne organizacije ZB Novo mesto-levi breg. Borci so v razpravi načeli veliko težav in strnili svoje ugotovitve v eno: družba in organi oblasti so v zaščiti borčevskih pravic v veliki meri izpolnili svojo dolžnost do generacije, ki je sodela v naši ljudski revoluciji, v precej manjši meri pa so to svojo dolžnost opravile delovne organizacije.

V nekaterih podjetjih čutijo borci zelo malo volje do sodelovanja. Tristo prisotnih bivših borcev je na konferenci ob koncu izreklo oster protest proti poskusom domače in tuje reakcije, ki skuša tako kot npr. deklaracija hrvaških književnikov o jeziku rušiti največjo pridobitev našega narodnoosvobodilnega boja in revolucije, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, skovano v boju za svobodo.

Ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega in nepozabnega moža in očeta

JOŽETA ŠUŠTARJA

upokojenca, nosilca spomenice 1941

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam osebno ali pismeno izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika spremlili na zadnji poti. Iskreno se zahvalujemo zdravnikom in bolniškemu osebju kirurškega in internega oddelka bolnišnice Novo mesto, vsem družbeno-političnim in delovnim organizacijam, posebno Združenju borcev NOV in organizaciji rezervnih oficirjev, garniziji JLA Novo mesto, govrnikom za tople poslovilne besede, pevskemu zboru Dušan Jereb in novomeški godbi. Zahvaljujemo se tudi borcem spomeničarjem, ki so se častno poslovili od pokojnika. Iskrena hvala vsem prijateljem in sosedom in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na zadnji poti.

Zalujoči:
družina Suštar in drugo sorodstvo

vrstami materiala, kar velja predvsem za inštalacijska in obrtniška dela.

Po Novem mestu se širijo govoriče, da lani še ne bi smeli začeti uvajati povišanih stanarin in da bo ba je zato morale vaše podjetje nosilcem stanovanjske pravice vrniti preveč vplačani denar. Ljudje trdijo, da je bilo lansko povečanje stanarin v nasprotju z republiškim in zveznimi predpisi. Ali je to res?

Res je izšla že leta 1965 uredba, po kateri se stanarine za stanovanja, zgrajena pred 1. 1. 1960, ne smejo povečati za več kot 110 odst. Toda ta uredba ni bila dovolj jasna in ni določala, za kateri rok naj ta omejitev velja. V naši republiki smo to uredbu upoštevali za prehodni čas od 1. 8. do 31. 12. 1965. Za leto 1966 pa so bili kriteriji za določitev stanarin za vsa stanovanja enaki. Šele v januarju letos je republiški sekretariat za urbanizem in stanovanjske zadeve obvestil na ne-

uraden način, da velja omejitev tudi za leto 1966. Stanovanjska podjetja po mojem mnenju pri tem nesoglasju ne nosijo nobene krivde.

Z omejitvijo pravic hišnih svetov se je podaljšala pot stanovalcev do svojih pravic glede popravil v stanovanju ali v hiši. Res je, da so posamezni hišni sveti v prejšnjem razdobju slabo gospodarili, res pa je tudi, da oddelki pri Vašem podjetju, ki bi moral zagotoviti vzdrževanje in popravila stanovanj, ne znore vseh nalog. Stanovalci se jezijo zaradi nepotrebnega čakanja in zaradi mnogih nepotrebnih poti, ki jih imajo zdaj zavoljo teh sprememb. Ali nameravate glede tega uvesti kakšno izboljšavo?

Naše podjetje je takoj po objavi priporočila republiškega organa pričelo ugotavljati razlike za stanovanja, zgrajena pred 1960, in je takoj s posebno okrožnico obvestilo vse prizadete hišne

svete. V tem polletju bomo celotno razliko preveč vplačanih stanarin stanovalcem vrnili oziroma jo bodo blagajniki obračunali. Pri povečevanju stanarine za ta stanovanja za obdobje do leta 1970 je naše podjetje vzelo tisto varianto, ki je za stanovalce najugodnejša.

Vzroki, da se niso popravila izvajala hitreje, so naslednji:

a) pomanjkanje finančnih sredstev, saj v enem letu, in to v prvem letu obstoja stanovanjskega podjetja in polnih stanarin, še ni bilo ustvarjenih dovolj sredstev za kritje številnih potreb po popravilih in izboljšavah;

b) pomanjkanje zadostnih kapacitet za obrtniška in inštalacijska dela v jesenski sezoni; poleg tega pa v več primerih izvajalec del ne more izvesti popravila takoj, ko prejme od nas naročilnico;

c) številne delovne organizacije so s pogodbenimi zaupale stanovanja v gospodarjenje našemu podjetju šele ob koncu leta. (Se nadaljuje)

Še več sodelovanja v planinstvu

V ponedeljek, 20. marca, je bil v domu JLA v Brezicah občni zbor planinskega društva Brežice, ki so se ga udeležili tudi zastopniki planinskih društev iz Sevnice, Rače in Samobora. Zbor je začel večletni predsednik tov. Zorko, delovni predsednik pa je bil pred-

sednik občinskega sodišča tovariš Gabršček. Zbrani so pozornost sledili poročilom, posebno pa je pritegnilo poročilo pionirke Božene, ki je zelo lepo opisala skupinski izlet pionirjev na Čemšenško planino, ki je ena najlepših postojank v Zasavju. Zastopnik mladinskega oddelka je povedal, da so mladinci privedli 6 skupinskih izletov, brežiška mladinska planinska skupina se je udeležila pohoda ob žici okupirane Ljubljane, kjer je dobila tudi prvo planinsko nagrado.

Zbor je pozdravil zastopnik PD iz Samobora, ki je poudarjal pomembnost sodelovanja tudi na tem področju posebno letos, ko bo Samobor dobil svojo postojanko - Vel. dolina. Na zboru je zastopnik PD Rače povabil na obisk postojanke Gasperjeve kočice pod Vel. Kozjem, ki bo odprta od prvega maja naprej ob nedeljah. Udeleženci so podprli akcijo za razširitev Planinskega vestnika in ponovno izvolili lanskega upravnega odbora, v katerega imajo planinci zaupanje.

Ta dan je imel prof. Kambič uspešno predavanje Naše planine v hči tujine, ki ga je ponovil tudi po občnem zboru. Spremljalo ga je mnogo barvnih diapozitivov, na njih je predavatelj prikazal svoje posnetke s poti po Skandii, najvišji in Ameriki, vmes pa se je pogosto vrnil k slikam naših planin in cvetja.

Športne vesti iz Brežic

V nedeljo se je začel spomladanski del republiške rokometne lige. Obe ekipi iz Brežic sta že v soboto odstopovali v Koper, od koder sta se vrnila z dvema točkama, ki so ju osvojile članice.

MOSKI: KOPER: BREZICE 29:23 (14:10)

Gostje so vodili že z dvema zadetkoma, vendar so domačini kmalu uredili svoje vrste in v borbeni igri zmagali. Za Brežice so igrali Bergec, Mars, Royan 6, Setinec 2, Novak 3, Kuželj, Bosina 9, Degen, Avsec 1, in Paulič 2. Najbolj je ugajal prodorni Bosina. Prihodnje nedelje bodo Brežičani imeli v gostih ekipo Ormoža.

ZENSKE: KOPER: BREZICE 6:13 (4:7)

Rokometašice iz Brežic so bile ves čas boljše. Koprčanke so pustile predvsem v drugem polčasu. Za Brežice so tekmovalce le igralke: Božičnik, Bužaničič 3, Molan 4, Juričič, Engel, Slak, Kolar 1, Les 2 in Miščič 3. Na lestvici je ekipa Brežic druga in ima točko manj kot Piran. V nedeljo bo nastopila v Brezicah v drugem kolu ženska vrsta iz Murske Sobote.

V nedeljo, 9. aprila, se prične tudi tekmovanje v nogometu za celjsko podzvezo. Ekipa Brežic bo imela v gostih Senovčane.

70 tekmovalcev na sevniskem krosu

Na občinskem tekmovalstvu v krosu 2. aprila v Sevnici je med pionirji zmagal Janez Maverič (Bo. Stanj), med pionirkami Ivica Podlogar (Sentjanž), med mlajšimi mladinci Drago Bevk (Tržič), pri mladinkah Krista Salamun (Sevnica) in pri starejših mladincih Martin Rovinšek (Boštanj). Tekmovalci je več kot 70 tekmovalcev. Prvenstvo v krosu je organiziral občinski komite ZMS Sevnica.

Športni vesti iz gimnazije

PRVENSTVO NOVOMESKE GIMNAZIJE v rokometu bodo nadaljevali v prihodnjem tednu. Med dekleti sta favorita 2.b in 2.a. pri fantih pa 5.b in 5.c.

ODBOJKARJI NOVOMESKE GIMNAZIJE bodo prihodnji teden gostovali v Ormožju. Z odbojkarji bo šla tudi ženska rokometna ekipa.

Novo mesto: Črnomelj 35:18

V prijateljski tekmi so Novomeščani močno premagali rokometne iz Črnomlja s 35:18. Iskali so se Karol Jaklič in Boris Pelko pri Novomeščanih in Sinac pri gostih Sodič in Jože Pečnik iz Krškega.

Pravico nastopa imajo učenci in učenke višjih razredov osnovnih šol.

6. »PARTIZANSKI MARS« (25.000 metrov)

Za vsako ekipo morajo nastopiti 3 tekmovalci. Pravico nastopa imajo tekmovalci, rojeni leta 1949 in prej. Obvezen zdravniški pregled.

7. »PARTIZANSKI MARS« (8000m)

Za vsako ekipo morajo nastopiti 3 tekmovalke. Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene leta 1950 in prej. Obvezen zdravniški pregled.

Omejitev

1. V »Partizanskem marsu« za moške ekipe ne morejo nastopiti atletske organizacije iz mest, ki niso prijavile svojih mestnih reprezentanc.

2. Atleti, ki so za preteklo sezono uvrščeni v disciplinah od 1500 metrov do 10.000 m do vključno 15. mesta v tablicah, ki so jih izdale republiške atletske zveze, ter smučarji-tekci, ki jih je Smučarska zveza Jugoslavije za preteklo leto uvrstila v I. kategorijo, lahko nastopijo samo za svojo atletsko oz. smučarsko organizacijo.

Zdravstvena skrb

Za vsake tekmovalce oziroma tekmovalke, ki nastopajo v kategorijah, za katere je obvezen zdravniški pregled, je potrebno hkrati s prijavo dostaviti zdravniško potrdilo, iz katerega mora biti razvidno, da so tekmovalci oziroma tekmovalke sposobni za tekmovalni prijavljeni kategoriji.

Zdravniška potrdila za tekmovalce oz. tekmovalke za obe štafeti zmages in za obe »partizanske marše« lahko izdajajo vse vojne, obratne in šolske ambulante ter ambulante zdravstvenih domov.

Zdravniška potrdila za udeležence »Tekla prijateljstva« lahko izdajajo izključno športne ambulante.

Zdravstveno osebje na progi, ki ga postavi organizator, ima pravico prepovedati nadaljevanje tekmovalstva vsem udeležencem tekmovalstva, če sodi, da bi nadaljevanje tekmovalstva škodilo zdravju tekmovalca ali tekmovalke.

NA POSTAH

na področju občin Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje lahko odprete tudi novo hranilno knjižico in vložite oz. vežete nanjo svoje prihranke pod enakimi pogoji kot pri **DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI NOVO MESTO** in njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem.

Prvi mesti za KK »Vseh devet« in KK »Stari devet«

Občinska zimska kegljaška liga Novega mesta je končala s tekmovalstvom. V prvi ligi so prvo mesto zasluzeno in po promoru 8 let osvobodili kegljaci »Vseh devet«. V drugi ligi so kar trije klubi osvojili enako število točk, prve mesto pa so zasedli kegljaci »Stari devet«, ki so po različni podrtih kegljev boljše od Iskre in Krke. V prvo ligo se je plasiral KK Stari devet, medtem ko se bosta Iskra in Krka skušali plasirati preko kvalifikacijskega tekmovalstva.

V 4. in 5. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Prva liga: Luknja: Vseh devet 465:416, Vseh devet: Pionir 461:448, Zeleničar: Toplice 467:407, Pionir: Luknja 428:400. Druga liga: Elektro: Krka 6:50, Bolnica: Iskra 338:350, Stari devet: Pionir ml. 437:269, Krka: Bolnica 418:368, Stari devet: Elektro 407:334, Pionir ml.: Iskra 371:383.

Končna lestvica:	I. LIGA:
Vseh devet	8 6 0 2 3 624:2525 12
Pionir	8 5 0 3 3322:3030 10
Luknja	8 5 0 3 3511:3565 10
Zeleničar	8 3 0 5 2679:2687 6
Toplice	8 1 0 7 3372:3663 2
II. LIGA:	
Stari devet	10 7 0 3 3835:3486 14
Iskra	10 7 0 3 4093:3839 14
Krka	10 7 0 3 3223:2973 14
Pionir ml.	10 5 0 5 3580:3646 10
Bolnica	10 2 0 8 3456:3748 4
Elektro	10 2 0 8 2640:3195 4

Odbojkarji »Kolpe« iz Osilnice že tekmujejo

Pred kratkim so odbojkarji SD Kolpa doma v Osilnici premagali s 3:2 moštvo Doma Ivan Cankar iz Ljubljane. Tekma je polenzala, da ima Osilnica dobre igralce, vendar bodo morali še precej vaditi. Okoli 23. aprila bodo nastopili na rednem tekmovalstvu, ne vedo pa še, v kateri ligi ali skupini. Igralci so sicer imeli, da bodo nekaj izdatkov za tekmovalstvo sami plačali (hrana, potni stroški). Na nedavnem občnem zboru SD Kolpa so sklenili, da se bodo rednih tekmovalstvih udeleževali tudi igralci namiznega tenisa.

Pogovor z zdravnikom

Obnova in nadomestitev tkiv

Bolezen ali poškodba tako ali drugače okvari tkiva v človeškem telesu. Če smo se uspešno zdravili, potem se po premagani bolezni začne tkivo, ki je bilo napadeno, obnovljati ali pa ga nadomesti drugo tkivo, če obnova ni mogoča. Sele potem, ko je proces končan, lahko govorimo o dokončnem ozdravljenju.

Človeška tkiva pa niso prav vsa take narave, da bi se lahko dokončno obnovila. Nekatera, na primer koža, kost, pljuča, se obnovijo, če niso preveč okvarjena, druga pa skoraj prav nič (npr. možgani). Vmes pa so seveda tkiva, ki se obnovijo v večji ali manjši meri. Tako polne obnovne, kakor jo ima na primer martinček, ki mu zraste nov rep, če mu ga odščipnemo, pri človeku ni. Če človek izgubi samo prst, mu ta ne bo več zrastle, ostal bo krn.

Obnova in nadomestitev poškodovanih tkiv je seveda odvisna od splošnega stanja organizma bolnika, od vitaminov, splošne hrane, morebitnih še drugih bolezni, ki jih bolnik istočasno ima, od tega, koliko je star. Splošno znano je, da se mlad človek prej popravi kot star. Enaka rana se npr. pri otroku zaraste precej hitreje in boljše kot pri starejšem človeku.

Od vseh tkiv se najboljše, dokončno in najhitreje obnovi vezivno tkivo. Tega tkiva je v telesu povsod dovolj, saj so vse vezi in povezave narejene iz nje. Tudi tam, kjer je zaradi slabe ali pa nemogoče obnove ostal nekak nekega tkiva, se nabere vezivno tkivo, ki prejšnje tkivo nadomesti. To je potem brazgotina, nadomestek manjkajočega tkiva. Kostno tkivo se obnovi povsem, saj je vsakomur znano, da se mu zlomljena kost zaraste, če jo ima dovolj dolgo na miru v mavčni obovi. Podobno velja tudi za hrustančno tkivo, le da se to pri starejšem človeku nerado obnovi, pri otroku pa kar dobro. Mišično tkivo se zabrazgotini, obnova je le malenkostna. Osrednje živčevje, v možganih in v hrbtenjači se ne obnovi; kar je tam uničeno, tudi uničeno ostane, praznina se le zabrazgotini. Obrobno, periferno živčevje pa se lahko docela obnovi. Če je med pretiranim oziroma uničenim deloma obrobnega živca prevelika razdalja, pa tudi tukaj ne more priti do obnove, pač pa se tkivo zabrazgotini. Seveda gre v takem primeru za prekinjen prevod živčevanja, in ustreznemu ud je hrom.

Povrh njega kože in sluznic se večinoma docela obnovi in se pozneje sploh ne pozna, kje je bila poškodovana. Če pa je poškodba ali bolezen zajela globlje dele kože in sluznic, bo seveda nastala tam brazgotina iz vezivnega tkiva. Podobno velja za notranje organe, ki so sestavljeni tudi iz posameznih celic. Pri vseh vrstah celic ni obnove, pri nekaterih pa je kar zadovoljiva. Da se kri lahko in dobro obnovi, vsi vemo. Če za obnovo krvi ne zadostuje kostni mozeg, organizira telo še druge organe, da kri obnovijo, dokler je ni dovolj in v pravilni sestavi. Obnavljajo se tudi žile. Pri njih poteka proces tako, da se razvijejo najprej lasnice, šele potem se po potrebi iz njih razvijejo ustrezne dovodne in odvodnice.

Včasih pa iz tega ali onega vzroka obnova ali nadomestitev ne uspeva, kakor bi želeli in pričakovali, kljub temu da so vsi pogoji za uspeh. Rana ali zlomljena kost se nikakor nečeta zarasti, važen organ propade. Takrat presadimo ustrezno tkivo ali pa vsadimo ustrezen nadomestilni del iz primerne materiala, ki ga telo brez škode prenese. Ta del medicine je prav sedaj v silnem razvoju in prihodnost bo prinesla še marsikatero prijetno presenečenje v tej smeri.

Dr. BOŽO OBLAK

Športne vesti iz Kočevja

KOŠARKA - 2. aprila so igralice TVD Partizana s Ječice pri Ljubljani s 37:33 (11:18) premagale mladinske TVD Partizan Kočevje. Pred tem je II. a razred gimnazije premagal moštvo V. a in b razreda osnovne šole s 72:44. Tekmama je prisostvovalo okoli 200 bučnih gledalcev.

KEGLJANJE - Na republiškem tekmovalstvu v ženski kegljaški ligi so igralice Kočevja s 13.330 keglji in 32 kazenskimi točkami zasedle 6. mesto. Najboljša je bila Šercerjeva, ki je med enim nastopom podrla 401 keglj. Po prvem nastopu so bile kočevske igralke četrte, po drugem sedme, na koncu pa šeste. Kaže, da igralkam (in tudi igralcem) manjka borbenosti in treningov.

A. ARKO

NK Bela krajina: Rudar 2:1

V nedeljo, 2. aprila, je bila na črnomljskem stadionu prvenstvena nogometna tekma izven konkurence med NK Bela krajina in moštvom Rudarja iz Trbovelj. Zmagali so Črnomljsčani z rezultatom 2:1, polčas pa je bil končan z 1:0. Tekmo je ovrnil močan veter, sodil pa je sodnik Novakovič. Za Belo krajino sta dosegla gole Svajger in Vipavec, za goste pa Ovirnik. Obe moštvi sta zamudili nekaj lepših priložnosti za dosego gola.

Novo mesto: Kočevje 2:0

2. aprila so Novomeščani v prvenstveni tekmi premagali kočevske nogometaše s 2:0, gola je dal Žilka Maksimovič. Dobro je sodil Jovovič.

I. K.

Na dolenskem orvenstvu vodi Igor Penko

Po osmih kolid dolenskega šahovskega prvenstva, ki ga igrajo po skupinah vodi novomeški mladinski kandidat Igor Penko s 7 točkami pred Naglom in Sitarjem, ki imata po 5 in pol Mestkom. Čimrom in drugim tekmovalcema se ne udeležujeta nekateri dobri šahisti, kot so Osterman in Škerli iz Novega mesta. Favoriti za prvaka je nedvomno Izor Penko.

IVE STANIČ

INIS: Gimnazija 2.5:1.5

V drugem kolu za pokal maršala Tita so šahisti tovarne INIS premagali novomeške gimnazijce s 2 in pol: 1 in pol. V finalu bo moštvo INIS igralo s SD Novo mesto.

P.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Pavel Golob, član kolektiva Iskra, Novo mesto; Anton Marolt, Ivan Miklavčič, Albin Šašek, Majda Turk, Ludvik Blatnik, Ivan Zrimšek, Andrej Primc, Jože Kavšek in Alojz Pavlin, člani kolektiva IMV Novo mesto; Karel Rebernik, član kolektiva vajenske šole Novo mesto; Bojan Florjančič, Zvonko Bajuk, Darko Molan, Ciril Bevc, Anton Kisovec, Drago Dolinar, Jože Dežman, Anton Avsec, Slavko Klobčar, Franc Šter, Janez Kovacec, Antón Lenčič, Jure Badovina, Franc Verček, Brane Marolt in Branko Ivančič, učenci vajenske šole Novo mesto; Stefan Hlišč, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Franc Lamut, član kolektiva Industrije obute, Novo mesto; Franc Avsec, član kolektiva občinske skupščine, Novo mesto; Anton Novak, član kolektiva Cestnega podjetja, Novo mesto; Marija Gal, članica kolektiva Labod, Novo mesto; Marija Maršelj, članica kolektiva splošne bolnice, Novo mesto; Marija Meglič, Branka Košak in Marjan Mevžek, člani kolektiva IMV, Novo mesto.

RAZPIS POHODA

»Po poteh partizanske Ljubljane 1967«

Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1967 (v nadaljnjem besedilu: odbor) razpisuje v počastitev obletnice osvoboditve mesta Ljubljane manifestativno-tekmovalno prireditve:

»PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE«

Program prireditve

ČETRTEK, 27. aprila

Manifestativni pohod »Po poteh tovarništva in spominova« za moške, ženske in mešane ekipe nižjih razredov ljubljanskih osnovnih šol (od 1. do 4. razreda) v organizaciji občinskih zvez prijateljev mladine Slovenije.

SOBOTA, 6. maja

1. »Štafeta zmages« (3x1000 m) za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole II. stopnje, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse druge osnovne organizacije.

2. Štafeta zppage« (3x600 m) za mladinske ženske ekipe, ločeno za šole, za osnovne telesnovzgojne organizacije in za vse druge osnovne organizacije.

3. »Tek prijateljstva« (dolžina proge 4000 m) za moške domače in inozemske mestne reprezentance.

NEDELJA, 7. maja

1. Manifestativni pohod »Po poteh tovarništva in spominova« (dolžina proge 10.000 m) za moške, ženske in mešane ekipe za vse osnovne organizacije, šole II. stopnje, odrede predvojaške vzgoje ter enote JLA in milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije).

2. Manifestativni pohod »Po poteh tovarništva in spominova« (dolžina proge 5000 m) za moške, ženske in mešane ekipe višjih razredov osnovnih šol (od 5. do 8. razreda).

3. Tekmovalni pohod »Partizanski mars« (dolžina proge 25.000

m) za moške ekipe za vse osnovne organizacije, odrede predvojaške vzgoje ter enote JLA in milice (v nadaljnjem besedilu: organizacije).

4. Tekmovalni pohod »Partizanski mars« (dolžina proge 8000 m) za ženske ekipe za vse osnovne organizacije.

Tekmovalni pogoji

1. »ŠTAFETA ZMAGE« (3 x 1000 metrov)

Pravico nastopa imajo tekmovalci, rojeni v letih 1946 do 1953. Obvezen zdravniški pregled.

2. »ŠTAFETA ZMAGE« (3 x 600 m)

Pravico nastopa imajo tekmovalke, rojene v letih 1949 do 1954. Obvezen zdravniški pregled.

3. »Tek prijateljstva« (4000 m)

Za vsako mestno reprezentanco lahko nastopijo 4 tekmovalci, za plazma reprezentance pa se upoštevajo samo prvi 3 tekmovalci. Pravico nastopa za mesta iz SFPLJ imajo tekmovalci, rojeni leta 1950 in prej. Obvezen zdravniški pregled. Zmagovalna reprezentanca je tista, ki zbere najmanjšo število točk, s tem da se točkjuje tekmovalci po vrstnem redu prihoda v cilj od 1 do številke zadnjega tekmovalca, ki pride v cilj.

4. »PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPOMINOV« (10.000 m)

Za vsako ekipo mora nastopiti 5 tekmovalcev oziroma tekmovalke. Pravico nastopa imajo tekmovalci oziroma tekmovalke, rojeni leta 1953 in prej.

5. »PO POTEH TOVARIŠTVA IN SPOMINOV« (5000 m)

Za vsako ekipo mora nastopiti 5 tekmovalcev oziroma tekmovalke.

Priprave tekmovalcev

Odbor bo do 1. aprila 1967 izdal navodila za pripravo udeležencev pohoda za vse tekmovalne kategorije. Od tega dne dalje bodo navodila brezplačno na razpolago vsem organizacijam.

Organizacijam svetujemo, naj čimprej določijo vodje ekip, ki naj prevzamejo tudi skrb za pripravo članov ekipe. Vsem organizacijam, ki bodo sporočile naslove vodij ekip z navedbo tekmovalne kategorije, bo odbor takoj dostavil navodila za pripravo udeležencev za ustrezno kategorijo.

Tekmovalne proge in urnik tekmovalstva

Proge za obe štafeti zmages in za stek prijateljstva potekajo po ulicah v središču mesta, proge za vse druge kategorije pa še po kolovozih, cestah in poljskih ter gozdnih poteh.

Opisi prog za vse tekmovalne kategorije bodo od 1. aprila 1967 dalje na razpolago v pisarni odbora.

Na progah za obe štafeti zmages in za stek prijateljstva bodo pred tekmovalci vozili spremljevalci teka, vse druge tekmovalne proge pa bodo vidno označene.

Odbor si v primeru izredno slabega vremena pridržuje pravico do spremembe posameznih delov prog za obe »partizanske marše« in za oba spoznavna marša in za oba pohoda s poteh tovarništva in spominova še tik pred samim tekmovalstvom, s tem da bo vse udeležence tekmovalstva vidno opozoril na nastale spremembe.

Ura pričetka tekmovalstva za posamezne kategorije bo objavljena najkasneje dne 3. maja 1967.

Prijave

Prijave, ki morajo vsebovati ime in letnico rojstva tekmovalca oz. tekmovalke, zdravniška potrdila, kjer so le-ta zahtevana, in navedbo tekmovalne kategorije, se pošiljajo oz. osebno oddajajo na naslov: Odbor za pohod »Po poteh partizanske Ljubljane«, Ljubljana, Komenška 7. Prijavitelji morajo v primeru, da

prijavijo več ekip, pripraviti vsako ekipo s posebno prijavo.

■ Odbor bo sprejemal prijave do 29. aprila 1967 do 12. ure. Do 12. ure se prijave sprejmejo osebno, prijave po pošti je datam pošnega pečata: 27. april 1967.

Vsem organizacijam, ki bodo do zgoraj navedenega roka poslane prijave, bo dostavljen odbor na njihovo naslov v zvezi s tekmovalstvom.

Odbor bo sprejemal naknadne prijave, ki jih bodo osebno predložili predstavniki prijavitelja, kakor sledi: za obe štafeti zmages in za stek prijateljstva v soboto, dne 6. maja, od 12. do 15. ure; za oba »partizanske marše« v soboto, 6. maja, od 15. do 22. ure; in za oba pohoda s poteh tovarništva in spominova v soboto, 6. maja, od 15. do 22. ure; v nedeljo, 7. maja, od 9. do 12. ure v prijavnih pisarnih tekmovalne komisije v prostorih Kazine na Trgu revolucije 1.

Nagrade

Zmagovalne ekipe v obeh štafetah zmages ločeno za šole, telesnovzgojne in druge organizacije, zmagovalne ekipe v obeh »partizanskih marših« in zmagovalna mestna reprezentanca v steku prijateljstva prejmejo naslov: Zmagovalec pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1967 ter pokal zmagovalca v trajno last.

Člani prvoplasiranih ekip v obeh štafetah zmages ločeno za šole, telesnovzgojne in druge organizacije, člani prvoplasiranih ekip v obeh »partizanskih marših« in prvoplasirani tekmovalci v steku prijateljstva prejmejo zlato, člani drugoplasiranih ekip in drugoplasirani tekmovalci prejmejo srebrne, člani tretjoplasiranih ekip in tretjoplasirani tekmovalci pa bronaste plakete.

Vse ekipe v obeh štafetah zmages prejmejo štafetno palico, s katero tečejo, v trajno last kot spominsko darilo.

Člani prvih dvajsetih ekip v »partizanskem marsu« za moške ekipe, članice prvih desetih ekip v »partizanskem marsu« za ženske ekipe ter prvih petnajst tekmovalcev v steku prijateljstva prejmejo praktična darila.

Odbor bo takoj po slovesnem zaključku prireditve izbral dvajset tekmovalnih številčnik iz obeh manifestativnih pohodov s po teh tovarništva in spominova. Vsi, ki bodo imeli izrebane tekmovalne številčke, prejmejo praktična darila.

■ Vsi udeleženci prireditve prejmejo spominsko značko pohoda

■ »Po poteh partizanske Ljubljane« za leto 1967.

Pritožbe

Pritožbe vlagajo vodje ekip pisмено pritožbeni komisiji. Čas in kraj zasedanja pritožbene komisije bo objavljen v navodilih udeležencem tekmovalstva.

Objava rezultatov

Slovesen zaključek prireditve bo v nedeljo, 7. maja 1967. Ura in kraj bosta določena kasneje in objavljena v navodilih udeležencem tekmovalstva.

Stroški tekmovalstva

Stroške udeležbe nastojajo prijavitelji, stroške organizacije prireditve pa odbor.

Odbor lahko povabi na svoje stroške domače in tuje mestne reprezentance na »Tek prijateljstva«.

Organizacije, ki potrebujejo za svoje tekmovalce oz. tekmovalke prenočišča, morajo svoje potrebe po prenočiščih z navedbo dneva javiti hkrati s prijavo.

Informacije

Vsa pojasnila v zvezi z razpisom in organizacijo tekmovalstva daje pisarna odbora, Ljubljana, Komenška 7, soba 30.

Pravila

Za temovanje v steku prijateljstva in v štafeti zmages velja o tekmovalna pravila Mednarodne amaterske atletske zveze (IAAF), za tekmovalstvo v vseh drugih kategorijah pa tekmovalna pravila pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«.

Matku Ljubiču v spomin

Prvega pomladanskega dne, ko se vsa narava prebija in hiti k novemu življenju, je v Ljubljani za vedno prenehala biti srce Matka Ljubiča — učitelja, upravnika doma Ivana Cankarja v pokoju, pedagoškega svetnika in člana ZKJ od leta 1939. Tovariš Matko je bil rezervni kapetan I. razreda, udeleženec NOV iz 1941 in nosilec odlikovanj za vojno in po vojno delo. Bil je vedno skromen, pošten in delaven, poln življenjskega optimizma, pravičen do vsakogar in odločen borec za zmago pravice nad lažjo, vselej pripravljen pomagati, kjer je pomoč potrebna.

Po prvi svetovni vojni je odšel na Koroško in se boril za njeno priključitev k Jugoslaviji. Po nesrečnem plebiscitu se je vrnil v Belo krajino in postal upravitelj za šoli v Podzemlju. Prosti čas je posvetil izvenšolskemu delu z mladino, posegal pa je tudi v politično dogajanje v Beli krajini. Svoje napredno prepričanje je širil med ljudmi, tako da je zlasti med zatiranim prebivalstvom kmalu našel širok krog somišljenikov, prijateljev in sodelavcev. Delal je tudi v kulturno-prosvetnih organizacijah, pri Sokolu in v drugih naprednih družinah.

Matkovo delo pa ni ostalo skrito protiljudskim režimom v stari Jugoslaviji, zato so ga preganjali in ga 1939 kot člana KPJ in ugledega, nevarnega političnega delavca premestili v zakotne stajerske hribe. Toda čeprav so ga odtrgali od družine, mu niso mogli zlomiti vere v pravično borbo. Po razpadu stare Jugoslavije se je vrnil med Belokranjce, junija 1941 pa je začel s sodelavci požrtvovalno delati v odboru OF. V njem je delal vse dotlej, dokler ga niso okupatorji aretirali in poslali v koncentracijska taborišča.

Ko se je vrnil na osvobojeno ozemlje v Beli krajini, se je takoj spet vključil v politično delo, hkrati pa postavjal temelje novi šolski in prosvetni politiki.

Dragemu tovarišu Matku bo prebivalstvo Bele krajine ostalo vedno hvaležno za njegovo plodno delo, zlasti pa se ga bodo spominjali prijatelji, znanci in tovariši, med njimi tudi prebivalstvo njegovega ne-

kdanjega šolskega okoliša Podzemlja. Vsi, ki smo poznali tega plemenitega človeka, ga bomo ohranili v trajnem spominu!

JANEZ ZUNIC

S PETKOVE OTVORITVE RAZSTAVE na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici na Krki: Rafaela Potokar, uspešna amaterka iz Ljubljane, in prof. Miro Kugler, akademski slikar iz Brežic, v prijetnem pogovoru v polni dvorani. Slikarka je dolenska rojakinja in je s svojo prvo razstavo več kot prijetno presenetila številne obiskovalce. Prav bi bilo, da bi njene akvarele in olja videli tudi v Novem mestu, Krškem, Brežicah in še kje po naših krajih!

Matija Brodarič

Pred kratkim so v Gribljah izgubili enega najboljših in najbolj priljubljenih vaščanov Matijo Brodariča, starega 68 let. Vse življenje ga je spremljalo trdo delo in mnogo hudih preizkušenj zaradi pogostnih smrtnih primerov v družini in večkratne obnove gospodarstva. Bil je v prvi svetovni vojni, a tudi druga ga ni našla nepravilnega. Bil je med prvimi Belokranjci, ki so se odločili z vsemi silami boriti se proti okupatorju. Izkazal se je kot dober organizator, ki je imel uspehe pri delu med vojno in v organizacijah, kjer je deloval v povojnih letih.

Gribeljčani so pokojnega v velikem številu spremlili na poslednji poti in se na civilnem pogrebu lepo poslovili od njega. Ostal jim bo vedno v najlepšem spominu. mš

PEDAGOGI: v izredno korist vam bo knjiga pedagoških člankov in študij: **PEDAGOSKI TEDEN V NOVEM MESTU.** Izdala Dolenjska založba. Dobite v knjigarnah. Samo - 500 S din!

Večer Rafaela Potokarjeve

Dne 31. marca je v Lamutovem razstavišču v Kostanjevici na Krki prof. Miro Kugler odprl razstavo del slikarke-amaterke Rafaela Potokarjeve. V kulturni hram, kot imenuje Lado Smrekar Lamutov likovni salon, je prišlo veliko Kostanjevčanov

in ljudi iz drugih večjih krajev, da bi bili priče intimnemu dogovoru v življenju Rafaela Potokarjeve, njeni prvi samostojni slikarski razstavi. Na njeno povabilo je prišel tudi trio Lorenz (bratje Lorenz so njeni nečaki), ki je z veliko poustvarjalno močjo, v polteni in popolni tišini predstavil dela Haydna (Trio št. 1 v C-duru), Trio za violino, violončelo in klavir (Turina) in Elegijo (Rahmaninov).

Rafaela Potokarjeva je razstavila 34 akvarelov in gvašev. Zaverovana v barve sveta in svojo notranjost je upodobila pokrajino okoli sebe, svoja razmišljanja in vtise. Razstava je plod petih let ustvarjanja, saj je v pomanjkanju časa prišla za čopič šele, ko je bila upokojena.

»V naši družini so vsi slikali,« je dejala, ko smo jo vprašali, kje je vir njenega ustvarjanja, sila, ki jo žene, da se izraža v barvah in podobah. »Lansko leto sem na Senovem razstavila nekaj slik, ki so vzbudile pozornost profesorja Kuglerja. Zavzel se je in tako je sedaj razstava tukaj. Ne vem, če bom še kje razstavljala, sem pa srečna, da je moja prva razstava v tako lepem razstavišču.«

P. Breščak

Kuharske bukvice Kuhinjski vrtec

(Nadaljevanje in konec)

Seme kupujemo v trgovinah ali pa ga pridelamo doma. Če ga pridelujemo doma, pomnimo, da odbiramo za seme vedno najlepše rastline. Nikoli pa ne smemo pustiti rasti semenskih rastlin z okroglim semenom skupaj (repa, pesa, ohrov, zelje, koleraba), ker se lahko ob cvetenju križa in se potem seme zmeša ali izprevrže. Prav tako naj ne rastejo skupaj kumare in buče.

Razen solivra spadajo na vrt še jagode ali mesečne, ki so bolj drobne in gozdnim podobne, ali pa vrtnice, ki dajo zelo debele plodove, če jih skrbno gojimo. Po kotih ali ob plotu se bo našel na vrtu prostor za ribez ali ivanjsko grozdilje, ki ga je troje vrst: rdeče, rumeno in črno. Zadržje je dandanes zaradi vitaminov zlasti zelo iskano. Zelo okusne so tudi kosmulje ali agras, ki naj bi razen naštetih tudi dobil prostor na vrtu. Zakaj ne bi napravili malo veselja otrokom z jagodičjem, če že nimamo sadnih dreves v vrtu!

Vrtna zemlja naj bo dobro obdelana in skrbno nagnjena. Najboljše gnojilo za povrtnino je kompost, ki ga pripravimo doma. Kompostiranje pospešimo z neoljenim apnenim dušikom.

Rast in pridelek -zboljšamo tudi z uporabo umetnih gnojil. Kot splošno umetno gnojilo za vrtove uporabljamo nitrofoskal.

Na 1 ar (100 kv. m) jemljemo 8-10 kg nitrofoskala. Za korenje, repo, peso, čebulo, česen in krompir pa dodajemo razen nitrofoskala lahko še 2 kg kalijeve soli na en ar.

Koristno je vrt vsaka tri leta jeseni potrositi z živim apnom, in sicer 20 kg na ar, in ga podkopati.

Umetnih gnojil ne smemo mešati z apnenim prahom, prav tako ne s svežim gnojem.

Ob robovih gredic pa posejemo ali posadimo še neka cvetica, ki jih potrebujemo za okras sobe in da je vrt lepši.

PISMA UREDNIŠTVU

Še enkrat: Kaj je z vodo v Kočevju?

Ker se nam za odgovor Vodne skupnosti Kočevje-Ribnica neutemeljen, se še enkrat oglašamo.

Zanima nas, če vodni izviri izvirajo samo podnevi, ker kakor hitro je ura 22, voda preneha teči, pa naj je bil pred uro še tak pritisk, oglašila se potem okrog 11 ure dopoldne, če ni kake take okvare, kot jo omenjajo v odgovoru.

Naše mnenje je, da je temu krivo varčevanje z elektriko na račun potrošnika, saj bi sicer voda morala teči ponoči, ko je podjetja toliko ne potrebujejo.

Naj nam še na to odgovorijo na Vodni skupnosti.

Prizadeti iz Salke vasi in Rudarskega naselja.

Pripomba uredništva: Spet smo zaprosili Vodno skupnost Kočevje-Ribnica za odgovor. Zvedeli smo, da ob 22. uri izključijo pomožno črpališče v Slovenski vasi. Vendar ga vključijo vedno že spet pred 6. uro zjutraj in ne okoli 11. ure. Vodo dobe takrat vsi potrošniki, le v izjemnih primerih (velika poraba v industriji ali gospodinjstvih) jo dobe nekoliko kasneje. Res pa je dovod vode kritičen za 5 hiš v najvišjem delu Salke vasi.

Razen tega so prav v Salki vasi polagali vodovodne cevi sami vaščani s pomočjo Rudnika, in to brez ustreznih načrtov (Vodna skupnost jim je pomagala le pri napeljavi zadnjega dela vodovoda). Prav zaradi tega verjetno vsa dela niso bila v redu opravljena in bi bilo treba vodovod skozi Salko vas rekonstruirati. Vaščani so takrat verjetno menili, da je bolje, če vsaj občasno dobe vodo, kot da bi jo nosili iz vodnjakov in drugod. Vodna skupnost pa bi lahko temu območju vodo zaprla, dokler ni vodovodna napeljava tehnično povsem v redu. Vendar vaščani s takim ukrepom verjetno ne bi bili zadovoljni.

Zanimivo je tudi, da so Cvličevi prejeli bolj oddaljeni od Kočevja, vendar redno dobivajo vodo ker je to vodovod zgrajen na podlagi solidnih načrtov.

Potrošnja vode na območju kočevskega vodovoda naraste vsako leto za okoli 20 odstotkov (na to vplivajo tudi novi priključki za vasi in dele mesta). Tako je znašala potrošnja vode leta 1969 okoli 268.000 kubičnih metrov, lani pa že 1.117.000 kubičnih metrov (vrščunana je le prodana voda, medtem ko je je bilo skupno s cevniimi izgubami načrpane lani okoli milijon in pol kubičnih metrov). V programu so spet novi priključki, zato bo morala vodna skupnost kupiti letos vsaj dva nova agregata za črpališče na Obhru, kjer so sedanji prešibki. Veljala bosta okoli 11 milijonov S-din.

Zakaj brez voznega reda?

Tovariš urednik!

Ko sem se pred nekaj dnevi mudil v Krškem, sem se hotel z avtobusom odpeljati proti Raki. Vprašala sem ljudi, kdaj odpelje avtobus, pa mi ni vedel nihče povedati točnega časa. Pred zgradbo

občinske skupščine, kjer je avtobusna postaja, sem zaman iskal tablo z voznim redom avtobusov. Končno sem na zidu našel majhno omaričo, v kateri so bili s pisanim strojem natipkanj prihodi in odhodi avtobusov ljubljanskega podjetja SAP in Izletnika, Voznega reda za avtobuse novomeškega podjetja Gorjanci ni bilo nikjer.

Čudno je, da v Krškem ne morejo urediti table z voznimi redi avtobusov, saj imata v tem mestu svoji poslovalnici tako SAP kot Izletnik, razen tega bi moralo za to storiti kaj tudi turistično društvo. Če so tako malenkost (ki pa ni vedno malenkost!) lahko uredili v mnogih manjših krajih, npr. v Radečah pri Zidanem mostu, bi jo lahko tudi v središču občine! STANKO SKOCIĆ
Loka pri Zidanem mostu

»Ker nisem hotel podpisati — odpoved!«

Tovariš urednik!

Rad bi vam opisal, kaj se mi je zgodilo in kako si nekateri predstavljajo samoupravljanje. Bil sem 15 let honorarni biljeter v metliškem Foto-kino podjetju in ves čas ni bilo čez mene nobene pri- tožbe.

V začetku februarja me je upravnik Silvo Mihelčič oddredil za predsednika inventurne komisije. Hotel je, da bi kar na hitro podpisal spiske, ne da bi jih pogledal. Tega nisem hotel, ker sem ugotovil, da v foto oddelku manjka več predmetov, za katere nihče ne ve, kam so izginili. Med njimi tudi fotoaparati, ki stane danes okoli 120.000 Sdin. Upravnik ni vedel pojasniti, kam so razni predmeti izginili, ter se je izgovarjal, da on ni bil zanje zadolžen, da so drugi imeli ključ, in vpletal vmes rodbino bivšega upravnika.

Ko pa je videl, da ne more zastrašiti ne mene ne rodbine bivšega upravnika, je hitro plačal manjkajoče predmete po inventurni ceni. Nato je spet zahteval, naj mi podpisem zaključni račun. Ker pa še vedno ni bilo vse jasno, sem podpis znova odklonil, on pa mi je ustno odpovedal službo.

Iz njegovega ravnanja se vidi, da si predstavlja samoupravljanje v eni osebi. Pri pominjam še, da z minimalnim plačilom nekaterih predmetov še zdaleč ni povrnjena škoda podjetju!

JOSIP TOMČ
Trg svobode 4
Metlika

Dr. Minka Maležič:

Higiiena v življenju žene

Od zdravja posameznika sta odvisna zdravje in napredek naroda. Spomnimo se ob tej ugotovitvi znanega rekla: »Zdrav duh v zdravem telesu!« Biti zdrav je zato dolžnost vsakega človeka. Posebno je važno z zdravje žene, saj so nositeljice novega pokolenja. Žena je dan na dan preobremenjena z delom in s skrbmi, pa naj bo to »nezaposlena« kmečka žena, delavka ali razumnica, da bi se lahko dovolj posvetila sebi. Tako težko je najti čas za izobrazbo, osebno nego, kaj šele za primeren počitek. — Rada bi vam zato napisala nekaj splošnih stvari iz življenja nas žena, da bi kaj več vedele o sebi, da bi vedele, kako nam poteka življenje od rojstva do smrti.

Življenje žene je razdeljeno v pet dob. Otroška doba traja od rojstva do približno 12. leta, ko se prične razvojna doba (puberteta). Tež sledi zrele doba, ki traja nekako od 18. do 45. leta in preide v prehodno dobo (klimakterij), ki traja v naših krajih približno do 50. leta. Po njej nastopi starostna doba.

Deklica se rodi s spolnimi organi (plodila in rodila), ki do razvojne dobe ne delujejo. No-

tranje spolne organe sestavljajo: dva jajčnika, dva jajcevoda, maternica in nožnica. V obeh jajčnikih je ob rojstvu skupno 300 do 400.000 zametkov jajčec, ki v otroški dobi propadajo ter jih ostane do pubertete 30.000 do 40.000. Od teh jih v zreli dobi dozori približno 400 (13 na leto skozi 30 let).

V jajčnikih dozorevajo jajčeca in se tvorijo hormoni — ženski spolni hormoni. Pod

vplivom hormonov, ki jih poleg jajčnikov izločajo tudi nekatere žleze v ženinem telesu, nastane menstruacija.

Napačen sram štaršev škoduje!

Nastop prve menstruacije (menarha) je le ena od sprememb v času pubertete — dozorevanja. Deklica se prične spreminjati telesno in duševno, telo postane oblo, bokci širši, razvijajo se dojke, nastaja značilna poraščenost telesa. Spremeni se tudi duševnost dekleta. Postane tiha, zaprta vase, sanjari, velikokrat je žalostna, preobčutljiva je. Značilne so nagle spremembe razpoloženja. V tem času se pojavijo prvi znaki spolnega nagona. Vendar niti telo niti duševnost še nista toliko razvita, da bi se lahko dekleta spolno uveljavljala. Naloga staršev in vzgojiteljev je, da dajo dekletu oporo, da bi lažje preživela to dobo v življenju, ki je ni prav nič lahko prežive-

ti. Mati naj opozori deklet na menstruacijo, še preden se ta pojavi, ker nepoučenega dekleta ob pojavu prvega perila prevzame strah. Če je deklica dovolj razumna, jo ob tem času poučimo še o drugih spolnih vprašanjih. Mlade ljudi zaradi neznanja lahko zadenejo nesreče, zaradi katerih trpe duševno in telesno vse življenje. Napačen sram staršev ni na mestu.

Menstruacija (mesečno perilo, menzes, perioda, svoj čas, svoje stvari) se prične v naših krajih povprečno med 12. in 15. letom. Skrajne meje so 12. do 17. leto. Čas nastopa prve menstruacije je odvisen od konstitucije, rase, klime, socialnih razmer. V mestu dobe deklice perilo prej kot na deželi, črnolaskve prej od plavolask, v južnih krajih prej kot v severnih. Menstruacije v puberteti so pogostoma neredne, včasih zaostanejo za več mesecev (pozimi, razburjenja, v internatih). V tem času so menstruacije skoro praviloma različne tudi po jakosti in trajanju.

V zreli dobi pa se vrste menstruacije ponavadi na 28 dni, vendar so pogosto odstopanja in nastopajo menstruacije lahko na 24 do 33 dni. Tudi pri isti ženi se lahko spremenj razdob-

je med obema periloma, zlasti po porodih in splavih. Razdobje med periloma računamo vedno od prvega dne do prihoda drugega perila. Perilo traja povprečno 5 dni. Ni pa nepravilno, če traja samo dva ali do osem dni. Skrajšanje krvavitve pod dva dni ali podaljšanje nad 8 dni je bolezensko.

Pri menstruaciji se vsak mesec izloči gornji sloj maternične sluznice s primesjo krvi in sluzi. Žena izgubi pri vsakem perilu povprečno 150 gramov krvi. To je približno 1 dcl in pol. Kri je temno rdeča, ima značilen vonj in se ne strjuje. Le majhni drobcji strjene krvi so normalni, če pa žena krvavi v večjih kosih, je to bolezenski pojav.

10 odst. žena ne čuti nobenih sprememb v času perila. Vse ostale žene pa imajo pred perilom in prve dni različne težave, ki se niso bolezenske: tiščanje v spodnjem delu trebuha, lahni krči, bolečine v križu in stegnih, dojke nabreknejo in so boleče, žena je nerazpoložena, razdražljiva, utrujena, včasih ima na obrazu mozolje.

Žene naj bi zapisovale perila v koledarju. Označiti je treba prvi dan perila, trajanje in jakost. (Nadaljevanje sledi)

Kmetijski kombinat »ZASAVJE«,
Sevnica

bo prodal

VEČ TRAKTORJEV FE-35 in 65 in
VEČ DRUGIH PRIKLJUČKOV in
STROJEV

ki pridejo v poštev za individualno
proizvodnjo

PRODAJA bo v soboto, 8. aprila 1967, ob 10. uri
pred mehanično delavnico v Sevnici.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO, Gubčeva 15

prodaja

NA JAVNI LICITACIJI:

večje število motornih žag
tipa PARTNER R 11 in R 12

2 motorni dvokolesi Puch
(175 in 250 ccm)

1 motorno kolo NSU-Pretis 175 ccm

1 motorno kolo JAWA

3 motorne prekopalnike
MOTO-BENASSI

1 parni kotel

Licitacija bo 15. aprila 1967 ob 8. uri pred meha-
nično delavnico Gozdnega gospodarstva Novo mesto,
Gubčeva 15.

DS RIBOJOJSTVA »KRKA«,
Dvor pri Žužemberku

razpisuje JAVNO LICITACIJO
za prodajo

dvosobnega stanovanja na Dvoru

Začetna cena 45.000 Ndin.

Licitacija bo v nedeljo, 9. aprila 1967, ob 9. uri na
sedežu podjetja na Dvoru

Varščino v višini 10-odstotne vrednosti je treba
priložiti eno uro pred začetkom licitacije.

HITRO!
POCENI!
SOLIDNO!

vam zgradi stanovanjsko hišo do zaželeno
faze

GRADBENO OPEKARSKO
PODJETJE MIRNA na Dol.

ki s svojimi obrati OPEKARNO, ŽAGO,
MIZARSTVOM in BETONARNO gradi tudi
vse druge investicijske objekte po kon-
kurenčnih cenah.

TELEFON: (068) 84-340

SAP-TURIST BIRO
LJUBLJANA

prereja v času od 28. maja do 1. junija
zanimivo

potovanje na OTOK ELBO

Na tem potovanju boste spoznali lepote, zgodovinske
in naravne znamenitosti tega otoka v Tiroenskem
morju in še drugih znanih italijanskih mest.

Prijave sprejemajo do 5. maja naše poslovalnice
v Ljubljani, BREZICAH, KRŠKEM, Hrastniku, Tr-
bovljah, Zagorju, KOCEVJU, Cerknici in Idriji.

PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA NAŠIH TURI-
STIČNIH AVTOBUSOV ZA VOZNE, SOLSKE IN
POUČNE EKSKURZIJE.

ZAKLJUČENIM SKUPINAM NUDIMO POSEBEN
POPUST!

DBH
NOVO MESTO

VLAGATELJI, POZOR!

Sporočamo vam, da sprejemajo in izpla-
čujejo od 1. januarja 1967 dalje

VSE POŠTE V SLOVENIJI

HRANILNE VLOGE

na hranilne knjižice

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE
NOVO MESTO

Pri poštah na področju občin KRŠKO,
METLIKA, NOVO MESTO in TREBNJE
lahko odprete tudi novo hranilno knjiži-
co in vložite oz. vežete svoje prihranke
pod enakimi pogoji kot pri Dolenjski
banki in hranilnici Novo mesto in njenih
poslovnih enotah v Krškem, Metliki in
Trebnjem.

Prav tako lahko na vse hranilne knjižice
Dolenjske banke in hranilnice Novo me-
sto dvignete pri poštah do 1000 Ndin, pri
drugih bankah v Jugoslaviji pa 500 Ndin;
če primerjate stanje vlog, lahko dvig-
nete pri poštah tudi neomejen znesek
vašega prihranjenega denarja.

KAJ MORA VEDETI VARČEVALEC?

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA
NOVO MESTO

— vam obrestuje hranilne vloge:

- na vpogled po 5 % letno
- na odpovedni rok od 12 do
24 mesecev po 6 % letno
- na odpovedni rok nad 24 me-
secev po 7 % letno

— za hranilne vloge jamči država;

— varčevalec je zavarovan po pravilniku
zavarovalnice za primer nezgodne smrti
do 1000 Ndin, če ima na hranilni knjižici
vsaj 500 Ndin;

— varčevalec lahko dobi lepo, praktično
nagrado pri občasnih nagradnih žreba-
njih!

Poslužujte se še naprej uslug pri Dolenjski
banki in hranilnici Novo mesto in
njenih poslovnih enotah v Krškem, Met-
liki in Trebnjem, kakor tudi pri vseh
poštah na Dolenjskem, v Spodnjem Po-
savju ter v Beli krajini — v okviru Pod-
jetja za PTT promet v Novem mestu!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA
NOVO MESTO

Razpisna komisija za izvedbo javnega natečaja pri skladu za negospodarske in
komunalne investicije pri občinski skupščini Metlika

RAZPISUJE

na podlagi 9. člena in prvega odstavka 10. člena zakona o urejanju in oddajanju
stavbnega zemljišča (Uradni list SRS št. 42/66) ter na podlagi 13., 16. in 25. člena
odloka o urejanju mestnega zemljišča na območju občine Metlika (Uradni vestnik
Dolenjske št. 27/65)

I. JAVNI NATEČAJ

**za oddajo mestnega zemljišča v uporabo v k. o. MET-
LITKA za izgradnjo vrstnih in visokopritličnih eno-
družinskih stanovanjskih hiš**

Predmet natečaja je zemljiški kompleks
med CBE, Borščem in cesto proti želez-
niški postaji, in sicer:

1. a) Za gradnjo 21 prtljčnih vrstnih
hiš na parc. št. 2292/1 v k. o. Metlika; za
vsako stavbno zemljišče je približna povr-
šina 175 m².

b) Za gradnjo osmih visokopritličnih
enodružinskih stanovanjskih hiš na parc.
št. 2292/1 v k. o. Metlika; za vsako stavb-
no zemljišče je približna površina 450 m².

c) Za gradnjo dveh enodružinskih sta-
novanjskih hiš na parcelah št. 2283/2 in
2283/3; za vsako stavbno zemljišče je pri-
bližna površina 550 m².

2. Izklicna cena za zemljišče je 10.00
Ndin za kvadratni meter.

3. Izklicna cena za prispevek investitor-
ja k stroškom za pripravo in komunalno
ureditev gradbenega zemljišča znaša 6.00
Ndin za 1 m².

4. Uporabnik zemljišča je dolžan pričeti
z gradnjo v roku enega leta in končati ob-
jekt v roku treh let, plačati odškodnino za

zemljišče in 50% prispevka k stroškom za
pripravo in komunalno ureditev gradbene-
ga zemljišča ob podpisu pogodbe, ostalih
50% prispevka stroškom za pripravo in ko-
munalno ureditev gradbenega zemljišča pa
v roku 1 leta po podpisu pogodbe.

5. Sklad za urejanje mestnega zemljišča
se obvezuje zgraditi oziroma izpopolniti
komunalne objekte, ko bodo za to zbrana
potrebna finančna sredstva.

6. Mestno zemljišče se odda v uporabo
najugodnejšemu ponudniku.

7. Rok za predložitev ponudb je 15 dni
po objavi tega natečaja. Ponudbe se poš-
ljejo razpisni komisiji pri upravnem odbo-
ru sklada za urejanje mestnega zemljišča
občine Metlika v enem ovitku, z oznako
»Javni natečaj«.

8. Točnejši podatki so na vpogled pri
referentu za gradbeništvo občinske skup-
ščine Metlika.

Datum: 3. 4. 1967
Številka: 465-2/67

Predsednik
razpisne komisije:
Andrej Smuk l. r.

Novo!

**NAŠ
DOM**

revija
za praktičnost,
lepoto in kulturo
stanovanja

Kmalu!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15
6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00,
19.30 in 23.00. Pisan glasbeni
spored od 4.30 do 8.00.
PETEK, 7. APRILA: 8.05 Oper-
na matineja. 9.25 Četrta ure z
ansamblom »Crveni korajli«. 10.15
»V pomlad« . . . 10.35 Naš pod-
listek — Karel Čapek: Zbirka
smak. 11.00 Turistični napotki za
tule goste. 14.35 Naši ti
— Inš. Dušan Terčelj: Pripra-
va vina za poletje. 12.40 Igrajo
tule pihalne godbe. 14.35 Naši
poslušalci čestitajo in pozdravljajo
jo. 15.25 Zabavni intermezzo.
17.05 Petkov simfonični koncert.
18.15 Klasični zabavni glasbe. 19.00
Lahko noč, otroci! 20.00 Melodije
slovenskih skladateljev zabavne
glasbe. 21.15 Oddaja o morju in
pomorskih.

SOBOTA, 8. APRILA: 8.05 Glas-
bena matineja. 9.25 Petnajst mi-
nut z Jožetom Kampičem. 10.40
Novosti na knjižni polici. 11.00
Turistični napotki za tujce goste.
12.10 Pravkar prispelo. 12.30 Kme-
tjski nasveti — Inš. Milena Jaz-
bec: Pregled dušičnih gnolj in
njihova uporaba v sadovnjakih.
13.30 Priporočajo vam . . . 14.05
Koncert po željah poslušalcev.
15.20 Zabavni intermezzo. 17.05
Gremo v kino. 18.50 S knjižnega
trga. 19.00 Lahko noč, otroci!
20.00 Minute s pevci in ansambli

naše radijske postaje. 22.10 Od-
daja za naše izseljence.

NEDELJA, 9. APRILA: 6.00—
8.00 Dobro jutro! 9.05 Radijska
igra za otroke — Leopold Suha-
poslušalci čestitajo in pozdravljajo
jo — I. 10.00 Se pomnite, tova-
riši . . . 10.25 Pesmi borbe in de-
la. 11.00—11.15 Turistični napotki
za tujce goste. 12.05 Naši po-
slušalci čestitajo in pozdravljajo
— II. 13.30 Nedeljska reportaža.
14.00 Iz narodne skrinje . . . 15.05
V svetu opernih melodij. 16.00
— 18.00 Nedeljsko športno popol-
dne. 18.00 Med koncerti in sim-
fonijami. 19.00 Lahko noč, otroci!
20.00 Potujoča glasbena skrinja.
21.00 »Zlata palica iz Parme«.

PONEDELJEK, 10. APRILA:
8.05 Glasbena matineja. 9.45 Ci-
cibanov svet. 10.15 Moskovski ko-
morni orkester in stari italijan-
ski mojstri. 10.35 Naš podlistek
— R.P. de Ayala: Poprvo zrno
— I. 11.00 Turistični napotki za
tule goste. 12.30 Kmetijski na-
sveti — Dr. Franc Sunčič: Pripo-
ročilo Gospodarske zbornice za
povečanje pridelkov na travnikih
in pašnikih. 13.30 Priporočajo
vam . . . 14.35 Naši poslušalci čes-
titajo in pozdravljajo. 15.30 Ma-
riiborski komorni zbor poje slo-
venske umetne in narodne pesmi.
17.05 Operni koncert. 18.45 Druž-
ba in čas. 19.00 Lahko noč, otro-

ci! 20.00 Koncert zbora in orke-
stra Slovenske filharmonije.

TOREK, 11. APRILA: 8.05 Glas-
bena matineja. 10.15 Iz oper zgod-
njih italijanskih romantikov. 11.00
Turistični napotki za tujce goste.
12.10 Ansambel Borisa Kovčiča in
Rudija Bardorferja. 12.30 Pri-
poročajo vam . . . 14.25 Pol ure
z velikimi zabavnimi orkestri.
15.40 V terek na svidenje. 18.15
Iz naših reledniš posaj. 19.00
Lahko noč, otroci! 20.00 Nastop
zbora »Slavka Klavara«. 20.30 Ra-
dijska igra — Michel Sufiran:
Mala nočna glasba. 21.35 Iz fo-
noteka radia Koper.

SREDA, 12. APRILA: 8.05 Glas-
bena matineja. 9.45 Glasbena prav-
ljica. 10.45 Človek in zdravje.
11.00 Turistični napotki za tujce
goste. 11.15 »Čin, čin, čin drežni-
ca« . . . 12.30 Kmetijski nasveti —
Inš. Jože Korosec: Čas košnje in
kakovosti sena. 12.40 »Valpurgina
noč«. 13.30 Priporočajo vam . . .
14.35 Naši poslušalci čestitajo in
pozdravljajo. 15.30 Majhen reci-
tal pianista Igorja Dekleve. 17.05
Mladina sebi in vam. 19.00 Lah-
ko noč, otroci! 20.00 Skupni pro-
gram JRT — studio Ljubljana.

ČETRTEK, 13. APRILA: 8.05
Glasbena matineja. 9.25 Siptarske
narodne pesmi. 10.15 Z našimi
pevci v operah Wolfganga Ama-
deusa Mozarta. 11.00 Turistični
napotki za tujce goste. 12.10 Igra-
jo domači ansambli. 12.30 Kme-
tjski nasveti — Inš. Tugomir
Canjko: Več skrbi našemu uva-
janju strokovnih kadrov v gozdar-

stvu. 13.30 Priporočajo vam . . .
14.05 Pisana orkestralna paleta.
15.30 Zvočni razgledi. 17.05 Turi-
stična oddaja. 18.45 Jezikovni po-
govori. 19.00 Lahko noč, otroci!
20.00 Četrtek večer domačih pe-
smi in napevov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 7. APRILA: 20.00 do
21.15 — Obvestila — Nove plošče
RTB — Glasbena oddaja: Izbrali
ste sami, vmes humoristična pri-
loga: Tovarši, to ne zadeva tebe!
NEDELJA, 9. APRILA: 10.20 —
Poročila — S seje OBS Brežice
poročila Spela Pirnat — Reportaža
z občnega zbora občinskega odbo-
ra sindikata delavcev družbenih
dejavnosti Brežice — Ta teden v
Delavski enotnosti — Zdravstveno
predavanje: dr. Slavko Sušin —
Telesno vzgojna dejavnost pri otro-
cih in mladini — Za naše kme-
ovalce: Kako ravnamo s strupeni-
mi zaščitnimi sredstvi — Dve melo-
diji v različnih izvedbah — Magneto-
fonski zapis: Gostinci družbenega
in zasebnega sektorja pred sezono
— Pozor, nimaš prednosti! — Po-
govor s poslušalci — Obvestila,
reklame in spored kinematografov.
12.35 — Občani čestitajo in po-
zdravljajo.

TOREK, 11. APRILA: 18.00 do
19.30 — Zdravstveno predavanje —
Nove plošče Jugotona — Svetuje-
mo vam — Sportni komentar —
Obvestila in pregled filmov —
Mladinska oddaja: Obiska pri mla-
dih v Cerklnih ob Krki.

Kdo je zanetil gozdni požar?

V četrtak, 23. marca, je med 14. in 15. uro na Vinici nenadoma zatulila gasilska sirena. Opazili smo, da se med Sečjim selom in Drenovcem valijo v zrak veliki oblaki gostega dima. Gasilci so nemudoma odhi-

teli na kraj požara, ki ga je v stelnjkih pri Sečjem selu zanetil neznani požigalec stare trave na pašnikih.

Ker je pihal zelo močan veter, se je požar naglo širil. Zajel je že dobršen del

gozda, poprasketal po mladih na novo pogozdenih smrečicah, upepeli več stogov nastilja in grozil celo bližnjim naseljem in hišam. Uslužbenci postaje milice so uvideli, da domači gasilci ne bodo kos ognju, zato so poklicali na pomoč črnomaljsko gasilsko četo. Ta je kmalu prihitala z gasilskim avtomobilom. S skupnimi prizadevanji so požar pogasil, škoda pa je kljub temu precejšnja. In zakaj? Samo zato, ker je nekdo hotel požgati staro travo in resje, da bi zraslo več spomladanske paše za živino. S požigom pa je korenine trave tako uničil, da bo le redko pognala.

Takih primerov je spomladi zelo veliko. Še isti večer je gorelo grmičje pod cerkvijo na Ziljah, ogenj pa smo videli tudi ob vinogradih pod Preloko. Zakaj ne bi tisti, ki se žigajo dračje, rezine ali kaj podobnega, pazili na ogenj, dokler ne pogori, ali pa - zažigali v mirnem vremenu. Kurjenje po gozdovih, pašnikih in stelnjkih pa bi morali strogo prepovedati. Upamo, da bodo pristojni organi izsledili tudi zažigalca pri Sečjem selu ter ga predlagali v kaznovanje.

Vsi prizadeti in Vinici se javno zahvaljujejo črnomaljskim, viniškim gasilcem in vsem domačinom, ki so pomagali gasiti. Krajevna skupnost Vinica se je črnomaljskim gasilcem za njihov trud in prevozne stroške oddolžila z denarno nagrado 100 N din.

FRANC PAVLAKOVIČ

Sneg, ki je zapadel v sredo, 29. marca, zjutraj, je na odseku avtomobilske ceste med odcepoma za Rako in Krško povzročil poledico, ki je botrovala tudi prizoru na sliki. Fiat 1300 z zagrebško registracijo, ki je zdrknil s ceste, je zjutraj ob 6.30 potegnil nazaj na cesto kamion cestnega podjetja. (Foto: Mirko Vesel)

Jernejeva pravica

Dolgih štirideset let je goral pri starem Sitarju, ne utrudno je obdeloval polje, postavil novo hišo, nazadnje pa ga je mladi gospodar nagal, zavržel kot nekorišten predmet...

Da, to je bil Cankarjev hlapec Jernej... Pravice ni našel nikjer, dokler si je ni vzel sam: zažgal je Sitarjevo kmetijo. Šestdeset let je tega, kar je Cankar napisal to simbolično povest. Odsihdoh se je marsikaj spremenilo, marsikaj... Pravica nima več zvezanih oči. Ali pa?

Stanovanja ni imel, niti najskromnejšega. Imel pa je ženo in otroka, dobro voljo, pošteno srce in delovne roke.

Iskal je in našel. Našel skromno stanovanje, v katerem pa bi moral prej postoriti marsikaj. Besedovala sta z lastnikom stanovanja. Uredi si stanovanje sam, je dejal lastnik, kakor si boš uredil, takšno stanovanje boš imel. Morebiti ti ga bom celo prodal...

Preprosti delavec s poštenim srcem je verjel besedi moža. Iskal je denar; nekaj tu, nekaj tam. V podjetju so ga cenili, pa mu niso odrekli pomoči; celo njihovi delavci so opravili potrebna dela v stanovanju. Nekaj denarja je dobil na občini, sposodil si...

Stanovanje je bilo v glavnem urejeno. Vodovod, stranice, kopalnica in še marsikaj. Poldrugi milijon sposojenega denarja je vložil v tuje stanovanje, za katerega je mislil, da bo njegovo. Saj je tako rekel lastnik, mož beseda! Vzel je posojilo in kupil nekaj opreme, ko pa je pripeljal še ostalo pohištvo, so bila vrata zaklenjena, ključ pa v varnem žepu gospodarja.

Ne, vseliti se ne more, je zvedel!

Delavec, ki je v tuje stanovanje vložil poldrugi milijon sposojenega denarja, ni verjel. Ni mogel verjeti. Bil je na cesti...

In tovariš z občine, ki skrbe za stanovanja občanov?

Nič. Ti imajo že vsi stanovanja.

Gospodar je ponudil delavcu, da mu stanovanje proda, za milijon in dvesto tisoč. Na sodišču naj bi uredili stvar.

Delavec si je sposodil še ta denar. Moral je, če je hotel priti do strehe. Prinesel je denar, gospodar pa: »Tega denarja nočem! Torej, tega denarja noče, je razmišljal delavec, in ker mu je ponujal (stare) dinarje, se mu je zazdelo, da je mislil gospodar pri prodaji stanovanja na devize. Teh pa ni imel niti si jih ni imel kje sposoditi.

Kakor Jernej pred šestdesetimi leti je tudi naš delavec stopil v hišo pravice. Bila je to velika, mogočna hiša, tu stanuje pravica, pravica tudi zanj.

Možje so poslušali, kimali, poklicali priče, spet poslušali, kimali, poklicali priče, spet poslušali, kimali, poklicali priče, dokler ni nekdo vprašal: »Ja, od kod pa delavcu poldrugi milijon za popravilo stanovanja?« Ko so mu povedali, da mu je precej tega denarja posodilo podjetje, so se možje spet zamislili, kimali itd. in nazadnje vprašali, kako to, da je podjetje posodilo delavcu toliko denarja. Pristotnim je zaprlo sapo, delavcu so se zašibila kolena, lastnik stanovanja, v katerem je medtem stanoval in plačeval najemnino (v dinarjih) že nekdo drug, pa se je zvito nasmehnil.

Precej časa je že minilo, veliko mesecev, delavec pa še vedno nima tega stanovanja, v katerega je vložil poldrugi (sposojeni) milijon, ki ga mora zdaj vračati, niti ni v hiši pravice dosegel, da bi mu lastnik vrnil omenjeni denar. Kajti ničesar pismenega nimata, nobenega pismenega dogovora...

Cankar je svojega Jerneja pisal pred šestdesetimi leti, ko na svetu še ni bilo pravice in pravičnosti, ko ni bilo poštenjakov, ko je imela PRAVICA še zavezane oči. Ne, zdaj tega ni. Pač pa je PRAVICA oslepeła. Vsaj zdi se tako... F. GRIVEČ

„Bijele strijele“ v Črnomlju

Za 1. april — na žalost ni šala! — so v Črnomlju poskrbeli za edinstven kulturni užitek: koncert »Bijelih strijel«. Ker se predstava ni točno začela, je mladina nervozno žvečila, nekateri so si popravljali kosmate frizure, dekleta pa so se prestopala v krilih, ki so jim bila že lani prekrajka. Ob 19.30 je na oder priletela prva »strijela« in se zadržala pri bobnih. Po nekaj bliskovitih skokih je bil ansambel popoln in začelo se je dnevno tuljenje ki je morda imelo namen prebuditi že nekaj let spečo kulturo v našem mestu.

Dogajanje v dvorani je bilo veliko bolj napeto kot program izvajalcev. Zvečeli so vsi, kdor ni ploskal, je žvižgal, kdor ni žvižgal, je spuščal

čudne glasove, nekateri pa so vse to delali obenem.

Kmalu je več občinstva gledalo nazaj kot naprej, kajti pojavili so se prvi znaki obsedenosti pri nekaj dolgotrajnih primerkih. Proti koncu programa je bila ob strani dvorane že cela vrsta skušnjav in nepotnih, zvijačjih se dijakov, osemletkarjev in vajencev ter se tuleče pomikala proti odru.

Med vso elito v dvorani pa je bilo nekaj takih, ki se niso znali živjeti. Na primer: biljeterka je hotela nekaj prevročih butic poslati hladit, nekdo pa je po dvorani zasledoval fanta, da bi mu izpuli šop sveže umitih las. Dekleta so od obupa, da bo vsega pre-

kmalu konec, začela prižigati cigarete.

Ob 21.30 smo bili vsi, s »strijelami« vred utrujeni in smo polni krepkih vtisov zapustili dvorano.

Prof. Gabrijele Vidic
Silvester Mihelčič

Se epilog: Da bi dostojno zaključili prireditve, so prireditelji ob 2. uri ponoči, naltiti z alkoholom, v dijaškem domu napravili medsebojni obračun. Posluževali so se tudi raznih predmetov, ki so jim prišli pod roke, in šele proti jutru zaključili predstavo s posledicami, ki niso v čast ne njim, še manj pa dijaškemu domu, ki jim je nudil gostoljublje. Takih gostov si pač ne želimo več v tej vzgojni ustanovi!

KAMILO WEISS

BREŽSKA KRONIKA NESREČ

Pretekla dva tedna so se ponesrečili in iskali pomoč v brežiški bolnišnici: Josipa Šporša, kmeta iz Škrnitke, je nekdo udaril po glavi; Ivan Kokanovič, uslužbenec iz Klanjca, je padel s motorjem in si poškodoval desno koleno; Antona Hovelca, sina delavca iz Bukovca, je povozil nekdo z avtomobilom in mu poškodoval glavo; Marija Matkovič, žena kmeta s Cernika, je padla s podstrešja in si poškodovala levo nogo; Franc Pinculič, soc. podp. iz Planine, je padel v stanovanju in si poškodoval levi kolik; Pankrac Novak, inval. upok. iz Volčjega, se je opelkel s termoforom po prsih; Stanislav Zorko, delavec iz Smarja, se je usekal s sekuro v levo koleno; Ivana Marasa, strojnega ključavničarja iz Prilip, je povozil nekdo z avtomobilom in mu poškodoval levo nogo.

Ponekod molzejo oblake...

Pradavna zgodba o pradavnem... ki je še kako sodobno! Vsa reč naj bi bila v »vznajdbu«, da dasta liter mleka in liter vode (pomešana) dva litra mleka. Zapomni si je torej treba, da je ena in ena dve in nič manj. To pa, če je že treba tako reči, tudi tisti kmet ve, ki je šolo videl le od zunaj...

Da ne bo zamere — h konkretnemu primeru!

Na mirnopshekem območju je šest zbiralnic mleka, samo v eni pa so ob kontroli našli neoporečno, se pravi pravo kravje mleko, v drugih je bilo mleko pomešano z vodo.

Cesar niso dale krave, so dali oblaki. »Literček vode na literček mleka, pa je

kanglica polna, in denarci so spet tu.« Ena in ena seveda ne more biti manj kot dve, to pa se pri denarcih pozna.

Nesreča je samo v tem, da mleka iz zbiralnic ne prevzemajo z zavezanimi očmi, da ga zmerijo in plačajo po kakovosti. Razumljivo je, da so mlekarji ene zbiralnice enako plačani, čeprav morda vsi ne živijo v posode krščenega mleka. Očitno je: pošteni mlekarji, živinorejci plačajo davek za tiste, ki »molzejo oblake«.

Toliko o mleku in prodaji »delanega« mleka...

Ugotovljajo, da bi morali kontrolirati tudi, kako mlekarji molzejo krave in kakšne krave molzejo.

»Govorite, oče, nič se ne bojte!«

»Jerica, jaz sem preprost človek, drvar; moj stan ni, da bi se ponašal z njim; najmanjši kmet je proti meni gospod. Vendar, dasi siromak, ne trpim, da bi mi kdo kaj oponašal in očital, da meni ne mojemu otroku.«

»Kaj menite, oče?«

»Nič hudega; poslušaj me, Jerica, da ti povem, kaj mislim. Ko sem takole sam pri delu ali pa ko ležim v postelji, pa ne morem zaspati, prihajajo mi časi čudne misli. Hudo mi je, da sem te moral od hiše dati. Jaz ne vem, kaj bi dejala rajnka? V vašo hišo zahajajo ljudje taki in taki; Koren ne more nikomur hiše zapreti.«

»Oče, vi se bojite zame; bodite brez skrbi, drugega vam ne morem reči.«

»Ne, Jerica, zate se ne bojim; saj vem, da se nate lahko zanašam; ali ljudje so včasih nadležni, sitni; prijazna moraš biti z vsakim.«

»Kar je prav, oče, več ne. Naj se pa kdo upa, kdor si bodi — oče, vi me ne poznate; zavrnila bi ga, da bi se mu v drugo več ne ljubilo; če ne drugače, tudi tako! Žerjavice se ne dotikaj!«

»Ali tudi gospoda zahaja v Korenovo hišo; gospoda pa zopet drugače.«

»Pa Jerica tudi drugače, vsakemu po svoje. Ondan sem bila enega izplačala; škoda, da vas ni bilo zraven; zadovoljni bi bili s svojo Jerico. Vse se je smejalo, on pa rdeč kakor kuhan rak! Potem sem imela mir in ga bom, le brez skrbi bodite, oče.«

»Veš, Jerica, ko bi jaz zvedel, da se je kdo proti tebi izpozabil, kakor da bi se s takim dekletom smelo kar tako — jaz sem miren človek, Jerica, živali bi ne udaril po nepotrebnem — ali ko bi kaj takega slišal: pri Bogu milosti, z uma bi bil, s tole sekuro bi ga — Bog mi grehe odpustil!«

Mož je bil pri tej priči tako razjarjen, da je bilo dekleta skoraj strah; toda jeza ga hitro mine, ko je videl, da je hčer tako prestrašil. Široko se zareži in pomežika sam sebe vesel.

Solnce je bilo še za moža visoko; polič prazen, kruha malo, teletine nič. Deklica vstane, rekoč:

»Jaz moram domov, zdravi ostanite, oče!«

»In jaz na delo, do mraka mora biti to deblo gladko kakor sveča. Zbogom, Jerica!«

Deklica odide. Seljan pa zavilhti sekuro ter začne obdelavati ubogo bukev, da so iveri in veje kar v stran letele.

III.

Sodnikova hiša se je po velikosti in po vsi svoji vnanosti odlikovala mimo vseh drugih. Lahko se reče, da je bila brez primere prva v trgu; celo župnja se ni mogla meriti z njo, dasi je stanovalo troje duhovnikov v nji. Okrajna sodnja je pač imela imenitno, gosposko lice; ali tako prostorna ni bila; in poleg tega se tudi ne sme pozabiti, da se tako cesarsko poslopje pravzaprav ne more vrstiti med kmečke hiše.

Vzemimo gnezdo, v katerem je petero mladičev; z nako skrbnostjo jih godi in hrani starka vseh petero. Ko so se izvalili iz jajčk, bili so vsi enaki, enako krepki. Ali že čez nekaj dni vidimo, da je eden izmed

njih v rasti prekosil svoje brate in sestre. Debelejši je in močnejši; ko prileti starka s črvicem v kljunu, prestreže on, in to tako dolgo, da je do dobrega nasliten; kadar že več ne more on, pridejo drugi na vrsto; slednjič jih vse podse spravi in brez usmiljenja jih gazi — pravica močnejšega! Tako je v naravi, tako v človeškem življenju. Po mestih, trgih in vaseh, v najmanjšem selu, ki ima samo dvoje, troje hiš, nadvladuje navadno eden s svojo premožnostjo in veljavnostjo svoje sosede. Njegova hiša je bila v trgu, o katerem govorimo, Sodnikova. Sredi trga je stala široko in nekako oblastno in ponosno ob veliki cesti; ne smelo bi se reči, da je bila sezidana ob cesti; Sodnikova hiša je stala, to je bilo iz vsega razvidno, ko ni bilo še ceste; cesta je bila narejena ob nji.

Ne samo letna številka nad vrati, tudi tu pa tam kaka poka v zidovju je pričala o veliki starosti Sodnikove hiše; zidana je bila tako, kakor se dandanašnji več ne zida. Trdno, debelo zidovje, primerno majhna okna, pri tleh z železjem prikrižana in zamrežena; visoka vrata, prostorna, obokana veža, velika kuhinja, iz veže na vsako stran po dve sobi: ena velika, druga manjša za družino; gori v nadstropju ravno tako, za gospodarja in gospodinja, za odrasle sinove in hčeri in če kdo pride — to ni kakega siromaka hiša. Vse je kazalo, da jo je zidal imovit mož, in to ne samo za en rod; in res, odkar se je pametovalo, prebivali so v nji Sodniki. Skoraj samo ob sebi se ume, da je bil vsak gospodar te hiše tudi župan; župan je bil tudi Andrej Sodnik.

Za hišo je bilo prostorno dvorišče, ob straneh razna potrebna poslopja; hlev za govejo živino in za konje posebej, svinjak, kolarnica, drvarnica, žitnica in druga poslopja; potem velik vrt s sadnim drevjem in gredami za zelenjavo. Ves ta prostor je bil ograjen z visokim pobeljenim zidom kakor kakega grajščaka posestvo.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI LEDAR

Šobot, 7. aprila — Radivoj
Šobot, 8. aprila — Albert
Nedelja, 9. aprila — Tomaž
Komedijek, 10. aprila — Marko
Torek, 11. aprila — Filip
Sreda, 12. aprila — Lazar
Četrtek, 13. aprila — Ida

ČESTITKE

RUDJU ROZMANU, ki služi vojaški rok v Zrenjaninu, za njegov rojstni dan želijo vse lepo mamo, Turkovi, Mimica in Stanka.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage matere **MARIJE HROVAT roj. BRULC** iz Irče vasi

se iskreno zahvaljujemo dr. Vodniku za potrpežljivo zdravljenje, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem za obiske, pomoč in udeležbo pri pogrebu, častiti duhovščini za gospodov prošnjo na čelu in fratru Danielu za pogrebne slovesnosti. Zalujoči otroci: Jože, Tone, Marija, Ivan in Miha

PREKLIC

Prepovedujem preganjanje živine, prašičev in pašo kokoši po moji parceli št. 402-1 v Zemlju. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodnijsko preganjal. Anton Jaklič, Zemelj št. 7, Gradec.

Milan Drenik, Bršljin 29, p. Novo mesto, prepovedujem hojo, igranje nogometa in pašo kokoši na moji njivi pri RTP v Bršlinu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jožefa Bratkovič in Jože Zagore iz Vrhopolja, p. Setjerne, prepoveduje hojo in vožnjo po najlinh parcelah na Prečnici in Gomilnici. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Jože Fabjanč iz Radovlje 34. Smarjeta, prepovedujem hojo in vožnjo po mojem travniku od Zidanega mostu do Zagorice, enako velja tudi za šolske otroke. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Prepovedujem hojo, vožnjo in pašo kokoši ali živine po njivi v Dragati (pri Rebatu). Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala, kokoši pa zastrupila. Karolina Vrhlišar, Gor. Lokvica 42, p. Metlika.

Stanko Faleskini in sosede, so-uporniki ceste: Jerman, Lukič, Kulovec, Bedek in Tkavec, vsi iz Dol. Straže, prepovedujemo vožnjo po naši zasebni cesti. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

Ciril Gorenc, Kettejev drevored 38, Novo mesto, prepovedujem pašo kokoši po vrtu v Bršlinu za bloki JLA. Kdor tega ne bo upošteval, mu bom kokoši zastrupil.

Franc Repše, Ruperč vrh 48, Novo mesto, se zahvaljujem Francu Barju iz Stranske vasi, Novo mesto, da je odstopil od tožbe.

Ciril Murn, Sela pri Ajdovcu 6, Dvor, prepovedujem hojo in vožnjo po mojem travniku v Ograji in pašo po vsem mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal!

maliglas

UGODNO PRODRAM flat 600 v dobrem stanju. Alojz Hiti, Drno vo 19 pri Krškem.

PRODRAM DOBRO OHRANJENO motorno kolo JAWA 125 ccm v Novem mestu. Naslov v upravi lista (45167).

NOV OPEL KADET karavan prodam. Zoran, Jelse, Otočec ob Krki.

UGODNO PRODRAM otroški voziček z dodatnim vozilom. Kuhar, Novo mesto, Trdinova 3.

PRODRAM STANOVANJSKO HIŠO z vrtom (678 m²) v Gornji Straži. Pojasmila na Zavodu za pravno pomoč Novo mesto pri Jožetu Zveglju.

PRODRAM 2 raztegljiva kavča. Brumat, Nad mlini 19-II.

PRODRAM rabljen vzdijiv štedilnik (desni) na dve in pol plošči, dva pečnjaka in eden z dvema ploščama. Naslov v upravi lista (481-67).

V NOVEM MESTU prodam polovico hiše. Ponudba na upravo pod šlesens.

PRODRAM DIESEL MOTOR 9 KS s priklopkom — cirkularno. Ivan Turk, G. Mokro polje 5, Setjerne.

PRODRAM TRAKTOR Ferguson 35 konjskih moči. Naslov v upravi lista (457-67).

PRODRAM GRABENO PARCELO za obrtnika ob Trdinovi cesti. Jože Drobnič, Hladnikova 3, Novo mesto.

CENIK: vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka nadaljnja beseda — 1 Ndin. Za naslov v upravi lista: pribitek 1 Ndin. Za oglase s ponudbo na upravo lista pod geslom: pribitek 3 Ndin. Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahvalah, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in podobnih objavah 20 odstotkov popusta. Objava vsakega malega oglasa mora biti plačana vnaprej osebno v upravi lista ali s pošto po ločeno na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, ali s gotovino, priloženo v pismu.

PRODRAM HISICO z električno, 30 arav sadnega vrta, 30 minut od glavne ceste. Vprašajte: Tomažin, Gorejce, pošta Radeče, Zidani most.

PRODRAM MOTORNO KOSILNICO »Agrisa«, gumij voz 16 col, 8 m² bukovi desk 5 cm, konja — 10 let. Rudolf Mihelič, Zamostec 12, Sodražica.

POCENI PRODRAM primo 150 in moped na tri prestave. Franko, Mestne njive, blok 10, Novo mesto.

PRODRAM leseno barako 4 x 2,5 x 2. Dular, Smihelaka c. 7, Novo mesto.

UGODNO PRODRAM rabljenega spakca, Trobec, Kranj, Stirnova 13.

PRODRAM vprežno kosilnico, Vojna vas 16, Črnomelj.

PRODRAM 8 TON sladkega sena po zelo ugodni ceni. Polsvetbe pri Ferdu Bavcu, M. Kamen, Senovo.

PRODRAM navaden voz z derivo, distilec za žito (pakelj), 50 metrov kabela za elektromotor in kosilnico »Lanz« z setveno napravo (vprežno). Franc Drakler, Mavdice 44, p. Medvode.

PRODRAM HIŠO, podkleteno, z velikim vrtom in gospodarskimi pritlikinami, v bližini Kočevja. Ponudbe pod »Takoj vseljuje«.

PRODRAM PRALNI STROJ EKA, sistem AEG, s centrifugo Himo. Ogled vsak dan od 10. do 17. ure. Sebastijan, Vrhovčeva 11-II, Novo mesto.

NEOPREMILJENO SOBO v Novem mestu ali Irči vasi išče deklica. Naslov v upravi lista (465-67).

KUPIM desni vzdijiv štedilnik, naslov v upravi lista (449-67).

KUPIM RABLJENE GUME 16 col za gumij voz. Alojz Veličević, Drnovo 15, Leskovec pri Krškem.

SPREMENIMO GOSPODINSKO PO. MČENICO za p... v bližini

Ponudbe pod ..

Mali oglasi, pri katerih ni dodan naslov, niti ni naslova stranka pustila v upravi lista, imajo običajno pripombo P. NUDBE NA UPRAVO LISTA POD ... (Tu je navedeno poljubno geslo). To je primer, ko stranaka noče izdati svojega naslova, ker želi zbrati čimveč takih ljudi, ki se zanimajo za njen oglas, in se šele potem samostojno in nemoteno odločiti, čigava ponudba je najugodnejša.

Tisti, ki se za tak oglas zanima, mora napisati svoj naslov in koliko je pripravljen dati za stvar, ki je v oglaševanju na razpolago, ter kuvertu s tako ponudbo osebno oddati ali poslati po pošti upravi DOLENJSKEGA LISTA. Na kuvertu napiše geslo, pod katerim je bil oglas objavljen, mi pa bomo njegovo ponudbo neodprto poslali tistemu, ki je oglas objavil.

UPRAVA LISTA

Lahko je mlajša začetnica. Hrana in stanovanje v hiši. Drugo po dogovoru. Gosilna »Pri Pavovcu«, Mengeš, Kamniška c. 1.

RESTAVRACIJA sprejme v službo mlajšo moč, ki zna vsaj malo kuhati in ima veselje tudi do střežbe. Ponudbe pošljite na upravo lista.

VEČ MIZARSKIH POMOČNIKOV, navajenih stavbenih in pohištvenih del, sprejemem takoj. Plača po dogovoru, stanovanje in hrana zagotovljena. Splošno mizarško podjetje Slavko Kene, Radovljica, Pretrg, Ljubljanska c.

ISCEM GOSPODINSKO POMOČNICO k štiričlanski družini, otroka odrasla. Prednost imajo upokoženke. Jelena Boškovič, Nova Resa 12, Krško.

POMOZNO NATAKARICO ali pridno deklico, ki ima veselje do dela v gostilni, sprejemem takoj. Zadeleno je delno znanje Nemščine. Ponudbe pošljite na naslov: Gosilna Žener, Moste, p. Zirovnica.

NAJDI TELJA, ki je nekaj dni pred novim letom v Novem mestu našel rdeč zložitljv najlon dežnik, prosim da sporoči svoj naslov upravi Dolenjskega lista pod »Poštepost«.

SOBO ODDAM samski osebi. M. Colnar, Novo mesto, Trdinova 14.

PRODRAM DVA VELIKA OLEANDRA, dve litri školjki, eno porcelanasto školjko za stranišče, dve odtočni pipi za vodo. Franc Malasek, Čukarska 3, Novo mesto.

KINO

Brežice: 7. in 8. 4. ameriški barvni film »Mož z Zahodasa«. 9. in 10. 4. nemški barvni film »Pesem prerije«. 11. in 12. 4. ameriški barvni film »Čudežni svet bratov Grims«.

Črnomelj: 7. in 8. 4. ameriški barvni film »Umor iz Hongkongas«. 9. 4. ameriški barvni film »Osemdaj veter«. 11. in 12. 4. ameriški barvni film »Gospodar Havajev«.

Kočevje — Jadrans: 7. do 9. 4. italijanski barvni film »V senci inkvizicije«. 10. in 11. 4. ameriški film »Morituris«. 12. in 13. 4. ameriški barvni film »Obala želja«.

Kostanjevica: 9. 4. ameriški barvni film »Zajtrk pri Tifaniju«. 12. 4. ameriški barvni film »Pri gode Toma in Jeryas«.

Metlika: 8. in 9. 4. švedski film »Dragi John in amer. barvni film »Svet Stuzie Wongov«. 12. in 13. 4. angleški film »En krompir, dva krompirja«.

Mokronog: 8. in 9. 4. nemški barvni film »Poslednje jahanje v Santa Cruz«.

KOMPAS poslovalnica NOVO MESTO prireja ENODNEVNE IZLETE V TRST

vsako soboto: odhod ob 6. uri zjutraj, povratek ob 22. uri. Cena 4.500 Sdin. Vljudno vabimo zainteresirane, naj se prijavijo v poslovalnici!

Rebula: 8. in 9. 4. angleški barvni film »Becket«. 12. in 13. 4. mehiško-španski-italijanski francoski film »Madame Sans Gamljenik«.

Sevnica: 8. in 9. 4. italijansko-francoski film »Madame Sano Gene«. 12. 4. egiptovski film »Za vedno skupaj«.

Sodražica: 8. in 9. 4. ameriški barvni film »Osamljeni so hrabri«.

Setjerne: 8. in 9. 4. ameriški barvni film »Fanis«.

Trebnje: 8. in 9. 4. španski barvni avnarijski film »Beli konj«. Joseljto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jelka Djordjevič iz Dravograda — Mateja, Antonija Suštaršič iz Črmošnjic — Sonjo, Marija Matkovič iz Desinca — Andreja, Marija Selak z Vrha pri Paki — Mirka, Ivanka Turk iz Radohe — Antona, Jelka Poselek s Trške gore — Stanko, Antonija Kočjaž iz Dolnjih Kamenc — Mojca, Vida Ogulin iz Vavpce vasi — Mirka, Alojzija Konda iz Osojnika — Janeza, Antonija Bevc iz Lutterškega sela — Antona, Jožefa Rajkovič iz Starega trga — Marjana, Anica Reba iz Mirne peči — Boruta, Cveta Košak iz Družinske vasi — Vlasto, Anica Cesar iz Prečne — Sonjo, Franciška Lakner iz Velikih Vodenc — Ivana, Ana Avsec iz Hrastulj — Janeza, Neža Grgovič iz Gornje Stare vasi — deklico, Gabrijela Gaončič iz Borčevega — dekca, Antonija Zoran iz Smarjete — dekca, Marija Senica iz Meniške vasi — deklico, Stanka Šiško iz Ljubljane — deklico, Zorka Stipanovič iz Metlike — deklico, Ivanka Grčman iz Mačjelega dola — deklico, Ana Gutman iz Ribljeke — dekca, Anica Plut iz Rosalnja — dekca in Angela Horvat iz Daljnih njiv — dekca

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk
IZREDEN POPUST!
MONTAŽA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS
VSE INFORMACIJE DOBITE:
NOVO MESTO: BRACKO, RAGOVSKA 7: št. telefona 068-21-659

SEVNICI: TOTER, Heroja Maroka 4 vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT S. FRANCESCO 41, TRST

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekla dva tedna so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Paček iz Malega Mraševega — Jožico, Danica Pavlič iz Kraljevca na Suli — Dubravko, Marija Štefura iz Trepc — deklico in dekca, Matilda Radkovič iz Drpovega — Jožeta, Pavica Rajkovič iz Male Doline — dekca, Barica Runtas iz Dubrave — Pavica, Boža Zakšek iz Sel — Roberta, Marija Bogolin iz Skopice — dekca, Anica Košar iz Sevnice — Bojana, Stefanija Drovšek iz Sevnice — Jožeta, Pavla Unetič iz Poštene vasi — deklico, Jožeta Habinc iz Kostanjskega — dekca, Vida Zakrajšek iz Sevnice — Volja, Nada Renko iz Brešic — Ksenija, Franciška Filipčič iz Bojnega — Martino, Silva Puntar iz Sotelskega — Romana, Marija Zevnik iz G. Piroščice — Jožeta, Rozalija Medvedšek iz Krškoga — dekca, Majda Zemljak iz Krškoga — Duška, Jožica Dirnbek iz Orca — Vladko, Ana Kuhar iz Smarja — deklico, Ana Kuhar iz Braslova — Ana, Jožeta Prah iz Kranjskih brd — dekca, Marija Doščič iz Vel. Obreča — Janina, Gabriella Tomše iz Vel. Doline — dekca, Ana Kostanjšek iz Kostanjske — dekca, Stefica Botičič iz Dronja — Marijo, Ivanka Čumk iz Kalč-Nakca — dekca, Marija Čičnar iz Rastosa — deklico, Marija Smiljančič iz Brešic — Stanka, Marija Sintič iz Prušnje vasi — deklico, Angela Bohič iz Krškoga — Marjana, Jožeta Barbič iz Šutine — Franca, Ivanka Lašna iz Krškoga — Blaža, Slava Šoln iz Arnežkega — dekca, Uršula Kozle iz Dobrave — Majdo, Ana Starešina s Bizeljkega — Martino, Stanislava Medved iz Jablanice — Romana, Terezija Gavrilovič iz Brešic — Tamaro.

OBVESTILA

REJCI PERUTNINE, želite imeti uspeh? Potem kupite oziroma naročite enodnevnice piščance pri Stanetu Petelinčarju, Čegelnica 20, Novo mesto! Dobite lahko piščance najboljših pasem, in sicer odlične nesnice Nich-chick in piščance Nichols, ki v osemih tednih dosežejo težo 1,8 kg.

Oblačila čisti KEMICNA CISTILNICA, Novo mesto, Germova 5.

Zaradi stiske

s prostorom objavljamo danes radijski program na 22. strani

Za jablano še prekucljaj

Janez Cider iz Velikega Mačjevega se je 2. aprila ponoči peljal z osebnim avtom iz Soteske proti Dvoru. Na ovinku je avto zaneslo v Jablano, od koder se je odbil in se prekucljal na strmini. Voznik in njegova žena sta došla manjše odrgnine, škoda pa so ocenili na 15.000 Ndin.

Pri Gradišču na strehi

Ivan Mitnar se je 2. aprila ponoči peljal z osebnim avtom iz Novega mesta domov v Dolenjske Toplice. Pri Dol. Gradišču je zadel občestni smernik, nakar se je avto prekucljal na streho. Voznik je zadremal. Škodo so ocenili na 5000 Ndin.

Tovornjak na boku

Rade Mitrašinič je 1. aprila ponoči vozil mimo Trebnjega v Ljubljano tovornjak uziškega prevoznega podjetja. Zapeljal je na bankino, kjer se je vozilo prevrnilo. Škoda je bilo za okoli 3000 novih din.

Tovariša odrinil na bankino

Salih Habul iz Petrinje je 31. marca vozil tovornjak iz Ljubljane v Zagreb. Pri Brezi je prehitel tovornjak s prikolico, ki ga je vozil njegov tovariš Marko Oreškovič, ko je naprotil pridrelo nekovo vozilo. Habul se je umaknil na desno in potisnil Oreškovičev tovornjak na bankino, kjer se je prikolica prevrnila. Škoda so ocenili na 6000 Ndin.

Kolesar v bolnišnici

30. marca zvečer se je na nadvozu pri Kronovem prevrnil kolesar Jože Bergant iz Zalovci. Pretrsel si je močgane, pa so ga odpeljali v bolnišnico.

Avto povozil dekca

30. marca popoldne se je Tomislav Plečko z osebnim avtomobilom peljal iz Črnomlja v Gradec. Tedaj je pritekla na most čez Lahnjo 10-letni Anton Jakša in padel pod avto, da mu je šlo kolo čez nogo. Otrka so odpeljali v bolnišnico.

Tovornjak v drog javne razsvetljave

28. marca popoldne je Vinko Zurn vozil tovornjak po Ljubljanski cesti iz Novega mesta v Bršljin. Pri srečanju s tovornjakom se je umaknil preveč na desno in zadel drog javne razsvetljave. Razbito steklo je z droga padlo na osebni avto in. Jerneja Jedlovecnika, ki je vozil za tovornjakom. Škodo so ocenili na 600 Ndin.

V Božakovem avto podri otroka

Josip Guštin iz Vrčkovca pri Vivodini je 28. marca popoldne v Božakovem pred hišo št. 12 z osebnim avtom podri 4-letnega Stanka Nemanica. Hudo ranjena dekca so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Avtomobilsko trčenje na Otočcu

28. marca popoldne sta na križišču pred otoškimi gradom trčila osebna avtomobila, ki sta ju vozila Jože Košak iz Družinske vasi in Ive Kusalič iz Čelipima pri Dubrovniku. Kusalič je izsiljeval prednost. Škodo so ocenili na 1500 Ndin.

Pokvarjene počitnice

Na ovinku pri Trnovcu je 27. marca zaneslo v betonski jasek in odbilo v jablano avto, s katerim se je peljal Nikola Popović iz Malincev. Popović je za krajiš čas prišel na počitnice iz Nemčije, kjer začasnno dela. Škodo na avtu so ocenili na 1500 Ndin.

Bič »prebičal« vozila in voznike

27. marca ob 10.45 se je z osebnim avtom na blagem ovinku avtomobilske ceste pri Biču prekucljal Sotop Rizman iz Kičeva. Škodo so ocenili na 8000 Ndin, voznik pa si je odrgnil nogo. V nekaj minutah se je na kraju nesreče zbralo več voznikov; eni so hoteli

ponesrečencu pomagati, drugi so prišli iz radovednosti. Iz Novega mesta sta se pripeljala z osebnim avtomobilom Franc Lekše iz Leskoveca pri Krškem in Ivan Smrdel iz Trsta ter ustavila za kolono. Pripeljal se je tudi Nemeč Franz Keller z Mercedesom, zadel Smrdelov avto, da je trčil še v Lekševega. Škodo so ocenili na 7200 Ndin.

Pri Jezeru trčila Zagrebčan in Izraelec

27. marca zjutraj se je Zagrebčan Tomo Glad peljal z osebnim avtom mimo jezera v Ljubljano. Ko je hotel prehiteti tovornjak, je naprotil pridrelo z osebnim avtom Izraelc Izrael Nutzati. Zagrebčan se je poskušal vrniti za tovornjak, pa ga je med zaviranjem zaneslo na levo. Osebna avtomobila sta strahovito trčila, začuda pa se voznikoma ni nič pripetilo. Škodo so ocenili na 20.000 Ndin.

Na avtomobilski cesti je obračal

29. marca zjutraj je po avtomobilski cesti proti Zagrebu vozil tovornjak Janez Kovačič iz Brstancice. Pri Jesenicah na Dolenjskem je za njim pripeljal z osebnim avtomobilom Ivan Bukovec iz Ljubljane, ki je tovornjak prehitel in pri tem zgrešil odcep za Jesenice, kamor je nameraval peljati. Po zaključnem prehitavanju je začel obračati in zapel pot tovornjaku, da je ta trčil vanj. Pri tem je bila poškodovana sopotnica v osebnem avtomobilu Zofija Sprager iz Ljubljane. Na vozilih je škoda za 3500 novih dinarjev.

Pri vzvratni vožnji ga je poškodoval

29. marca zjutraj je iz Čerkelj proti Brezicam peljal avtomobil Franc Gramo iz Zupce vasi. Pri Vel. Malencah je ustavil in se po govarjal z voznikom avtomobila, ki je pripeljal naproti. Za prvem avtomobilom se je pripeljal z osebnim avtomobilom Vlado Čurin iz Zupce vasi in za njim obstal, ker ni mogel speljati mimo obeh avtomobilov. Ko je Gramo nadaljeval vožnjo, je peljal nekoliko vzvratno, pri tem spregledal osebni avto ter ga zadel in na njem povzročil za okoli 900 novih dinarjev škodo.

Pri prehitavanju je podri kolesarja

27. marca popoldne je voznik osebnega avtomobila Fridorik Molan iz Trbeča vozil iz žel. postaje proti Brezicam. Pri prehitavanju tovornjaka je opazil, da vozi naproti kolesar Franc Trautka iz Orca. Začel je zavirati, vendar je kljub temu kolesarja podri in se zaletel v drog električne napeljavne. Kolesar in voznik avtomobila se nista poškodovala, na vozilih pa je za okoli 300 novih dinarjev škoda.

Prekucljaji pri Boštanju

1. aprila zvečer je voznik osebnega avtomobila Franc Tabor iz Smarčnega pripeljal iz Sevnice proti Radečam. Ko je pri Boštanju pripeljal iz blagega ovinka, je opazil, da naprotil pelje mopedist Jože Deželak, ki ga nekoliko zanaša po cesti. Zaradi tega je zavril. Pri tem pa ga je znašlo zanašati proti levi. Tako se je peljal po levi strani dobrih 8 metrov, potem je močno zavil na desno in se obrnil na levi bok. V tem trenutku se je vanj zaletel omenjeni mopedist, da so ga moral odpeljati v celjsko bolnišnico. Na avtomobilu je škoda za okoli 2500 novih dinarjev, na mopedu za okoli 900.

Kolesarja je zaneslo, da je vanj trčil avto

1. aprila ponoči se je proti Brezicam peljal z osebnim avtomobilom Vlado Deržič iz Brešic. Pred Brezicami mu je naprotil pripeljal kolesar Ivan Maras iz Prilip, katerega je pred srečanjem zaneslo na levo stran ceste. Avto ga je zadel, čprav se je voznik umakal na skrajno desno stran in pri tem trčil v betonski steber vrtno ograjo. Kolesar si je zlomil levo nogo. Na avtomobilu je škoda za okoli 800 novih dinarjev.

Izključni proizvajalec v Jugoslaviji
DESTILACIJA »DANA«
MIRNA na Dol.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brešice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran Tehničar; urednik: Marjan Močkon
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starb din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starb din), polletna — 10 novih dinarjev (1000 starb din); plačila (vnaprej) — Za izmuzemstvo 37.50 novih dinarjev (375 starb din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 83 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska: Časopisno podjetje »Delos« iz Ljubljane